

Svět strojírenské techniky

prosinec 2012 www.sst.cz

Prezident republiky si v doprovodu představitelů SST prohlíží stánky členských firem SST

/str. 4/

Kuličkový šroub s klecí /str. 11/

Prezident SST ing. Jan Rýdl a kazašští partneři Sajat N. Njusupov, Serik I. Maselov a B. M. Kenžin podepisují memorandum o zřízení KČTC

/str. 12/

Stroje firmy Strojirna Tyc vynikají mimořádně krásným designem

/str. 33/

Dr. Berndt Thomas Krafft,
Generální ředitel
FMMI

/str. 26/

V. V. Gutěnjov,
viceprezident svazu
strojírenství Ruské
federace

/str. 12/

Když rok se s rokem sejde...

Nevím jak vám, milí čtenáři, ale mně opravdu tento rok utekl doslova jako voda. Musím říci, že mě na jednu stranu docela těší, že můj pracovní rok byl naplněn celou řadou akcí a událostí, které dokonce často vytvářely situace až téměř hektické. Při mé aktivní povaze je totiž jen málo věcí na světě, které nesnáším víc, než když se takzvaně „nic neděje“.

Ručičky hodin na kostelních věžích po celé naší zemi tedy co nevidět začnou neúprosně odměřovat poslední dny a hodiny roku 2012 a brzy opět nastane ten sladký čas vánočního rozjímání a novoročních předsevzetí. Stejně jako v minulosti už tolikrát, pokusím se i o letošním Adventu na chvíli zastavit v překotném běhu času, zamyslet se nad rokem, který neodvratně odchází, přivítat ten nový, v pořadí už 2013, a popřát mu, aby byl hodně šťastný, úspěšný a neméně veselý.

Dovolte mi, abych se teď společně s Vámi, našimi čtenáři a pracovníky členských firem Svazu strojírenské technologie, ohlédl za událostmi právě končícího roku 2012. Dobře si uvědomuji, že je to už druhý rok, který jsem strávil ve funkci ředitele naší zájmové organizace SST, takže bude více než na místě, abych se s Vámi podělil o radost ze společných úspěchů a zároveň se netajil tím, že jsem si dobře vědom, kolik společné práce nás ještě čeká.

Z denního tisku a sdělovacích prostředků na nás útočí nikterak povzbudivé zprávy o rekordní výši státního dluhu, o nepříjemných dopadech protidluhových opatření na sociální sféru, o důsledcích oběhu na rozkolísanost politické scény i o tom, kolik segmentů českého hospodářství se ne a ne vymanit z kleští přetrvávající recese.

Jsem nejspíš dítě štěstěny, neboť mám tu čest zastupovat strojírenský obor, který v letošním roce zaznamenal značné úspěchy. Hospodářské výsledky oboru obráběcích a tvářecích strojů jsou totiž více než povzbudivé a překračují dokonce rekordní statistické údaje posledního roku konjunktury, roku 2008. Firmy působící v našem oboru, který je více než z 80 % zaměřen na vývoz, dosáhly v exportu obrátu o 20 % vyššího, než tomu bylo v roce 2011. Alespoň zatím to podle výsledků za první tři čtvrtletí tohoto roku tak vypadá.

Tato skutečnost je jistě mimo jiné výsledkem značné flexibility managementu českých strojírenských podniků, který dokázat v relativně krátké době nasměrovat exporty v co nejvyšší míře na trhy s vysokou absorpční schopností a uplatňovat na nich svou kvalitní a konkurenceschopnou produkci. Trvale primárním obchodním partnerem sice podle statistik stále zůstává Německo, ale ruský a čínský trh na druhém a třetím místě žebříčku je důkazem pravdivosti předešlého tvrzení. Proto také jedním z hlavních úkolů SST zůstává zajistit členským subjektům možnost prezentace jejich výrobního portfolia na významných mezinárodních výstavách, veletrzích a během obchodních misí, které jsou základem pro navazování obchodních kontaktů. Jsem rád, že stále více firem těchto možností využívá.

Konec roku se blíží, ale na celkovou bilanci 2012 si ještě nějaký ten měsíc počkáme. Já však už teď pevně věřím, že pro většinu našich členských podniků bude příznivá.

Mé zamyšlení na prahu nového roku se tradičně obrací k budoucnosti našeho národa, kterou je mladá generace. Byl bych nesmírně rád, aby ekonomická a finanční síla našeho státu byla i nadále podpořena onou tradiční šikovností, dobrými nápady a v našem oboru konkrétně i technickými patenty a inovacemi. Takže se tu opět dostávám k evergreenu našeho oboru, kterým je nutnost podpory učňovského i středního odborného technického školství. Zároveň bych chtěl připomenout, že by bylo svrchovaně žádoucí – a často tento požadavek slyším i od našich zahraničních partnerů, aby kvalita a technická a technologická konkurenceschopnost našich strojů byla doprovázena perfektním servisem a komerčními dovednostmi na vysoké úrovni, využívajícími vhodného IT vybavení a metod moderního marketingu. Nositeli všech těchto zmíněných kvalit jsou samozřejmě adekvátně vyškolení pracovníci, u nichž se odborné a technické vzdělání snoubí s tolik potřebnými jazykovými znalostmi.

Na závěr dovolte už jen jediné přání, které byt tisíckrát opakované, neztrácí nic na svém významu: symbolicky pozvedám sklenku a prostřednictvím našeho časopisu ze srdce přeji svým kolegům, spolupracovníkům z členských firem i všem Vám, našim čtenářům, jakož i Vaším rodinám, krásnou vánoční pohodu v kruhu Vašich blízkých a hodně zdraví, štěstí, úspěchů v práci i v osobním životě. V neposlední řadě přeji také sílu a odvalu k prosazení všeho dobrého a dostatek tolik potřebného optimismu do nového roku 2013.

Váš Petr Zemánek

PF 2013

Úvodník

Když rok se s rokem sejde – vánoční zamyšlení ředitele SST ing. Petra Zemánka.	II
---	----

MSV – IMT

Závěrečná bilance IMT Brno 2012:	4
--	---

Aktuality

Cesty ke zvýšení konkurenceschopnosti ruského strojírenství.	12
Kazašsko-české podnikatelské fórum hostilo nejvyšší představitele obou států	13
28. ročník Bienále obráběcích a tvářecích strojů v Miláně.	14
Téma, o kterém se hovoří – šance a starosti malých a středních podniků v České republice	15
Exportní financování s ERSTE CORPORATE BANKING České spořitelny	16
Prorůstová opatření stokrát jinak	16
Programové prohlášení Svazu průmyslu a dopravy ČR na období říjen 2012 – říjen 2013	17
Česká ekonomika je nejslabší za poslední dva roky... ..	19
Obchodní smlouvy Evropské unie s mimoevropskými státy.	20

Statistika sektoru

Výsledky oboru obráběcích a tvářecích strojů v České republice za 1.–3. čtvrtletí roku 2012	21
---	----

CECIMO

Rakouská asociace strojírenství a kovovýroby	23
Strojírenství a kovoprůmysl v Rakousku	24
Otázky pro generálního ředitele FMMI, pana Dr. Berndta Thomase Kraffta	26
Rakouské strojírenství v kostce	27
Statistický přehled CECIMO	30

Představujeme členy SST

Inovace jsou naše rodinné stříbro – Strojírna TYC, s.r.o.	33
Otázky pro majitele firmy Strojírna TYC s.r.o. pana Jaroslava Tyce	34

Účast na zahraničních veletrzích

Mise SST do Severní Koreje	36
České stroje se představily v Jihoafrické republice	36
Úspěšná obchodní mise do Irkutsku	38
Kazachstán je pro české strojaře perspektivním trhem	38
Věnovat pozornost tureckému trhu se rozhodně vyplatí	40
Veletrh EIF v Erbilu v kontextu politického a ekonomického vývoje v Iráku	41
Mezinárodní veletrhy a výstavy konané do konce roku 2012 a plánované na rok 2013	43

Dynamické trhy současnosti

Reciproční návštěva delegace představitelů provincie Yunnan v České republice	44
Některé aspekty podnikání zahraničních subjektů v Kazachstánu	46

Věda a výzkum

Centrum kompetence – Strojírenská výrobní technika	48
Co je a čím se zabývá Centrum konstrukce tvářecích strojů na Západočeské univerzitě v Plzni	49
Samoregulace v oboru výrobních strojů	52

Vzdělávání:

Mechatronika na VOŠ a SPŠ, Jičín	54
--	----

Vydává Svaz strojírenské technologie, zdarma pro potřeby členů SST a odborné veřejnosti | evid. číslo MK ČR 15126, ISSN 1803-5736
 Redakce: PhDr. Blanka Markovičová, CSc., svaz@sst.cz | Adresa redakce: SST, Politických vězňů 1419/11, P.O.Box 837, 113 42 Praha 1
 tel.: +420 234 698 441, mobil: 602 245 616, fax: +420 224 214 789
 Sazba: SV, spol. s r. o., pobočka P5-Smíchov, Nádražní 32
 Tisk: Grafotechna Print, s.r.o.

Závěrečná bilance IMT Brno 2012

Základní informace

Název veletrhu:

8. mezinárodní veletrh obráběcích a tvářecích strojů (IMT 2012) pořádaný v rámci 54. mezinárodního strojírenského veletrhu (MSV 2012)

Místo konání:

Brno-Výstaviště

Termín konání:

10.–14. září 2012

Periodicita:

IMT každé dva roky (MSV každoročně)

Oborová náplň:

Obráběcí a tvářecí stroje s příslušenstvím, přesné nástroje, měřicí a zkušební přístroje, servis a opravy, ruční nářadí, literatura a služby v oblasti obrábění a tváření

Veletrh a jeho hodnocení

V pátek, 14. září 2012, skončil již 54. mezinárodní strojírenský veletrh a současně s ním i 8. mezinárodní veletrh obráběcích a tvářecích strojů. Souběžně s nimi probíhalo na brněnském výstavišti ještě dalších pět specializovaných veletrhů, a to Mezinárodní slévárenský veletrh FOND-EX, Mezinárodní veletrh svařovací techniky WELDING, Mezinárodní veletrh plastů, pryže a kompozitů PLASTEX a Mezinárodní veletrh technologií pro povrchové úpravy PROFINTECH. Ve stejném termínu 10. – 14. 9. 2012 se také uskutečnil Mezinárodní veletrh bezpečnosti a ochrany zdraví při práci INTERPROTEC.

Velká strojírenská show skončila a nastal čas bilancování a zamýšlení se nad tím, co nového veletrh přinesl, co se za uplynulé období v oboru podařilo a především jaký bude další vývoj českého i světového strojírenství.

Nejprve by bylo na místě uvést několik čísel, kterými se letošní ročník MSV prezentoval. Podle oficiálně potvrzených údajů navštívilo veletrh 75 849 návštěvníků ze 62 zemí světa. Návštěvnost veletrhu tak zůstala na přibližně stejné úrovni jako v loňském roce. Velmi pozitivní je ale skutečnost, že roste počet sku-

Prezident republiky si v doprovodu představitelů SST prohlíží stánky členských firem SST

tečných odborníků, kteří na MSV přicházejí za jasným investičním nebo technickým cílem.

Opravdu velmi příjemným a potěšitelným údajem je počet vystavujících firem, který meziročně vzrostl o více než 18 procent na 1 886, což je nejlepší výsledek od roku 2008.

Vystavující firmy přijely ze 32 zemí a podíl zahraničních účastníků dosáhl téměř 50 procent. Mimořádná byla účast ze zemí s rychle rostoucí ekonomikou, tzv. skupiny BRIC. Ve srovnání s loňskem se obsazená výstavní plocha zvýšila o 8 procent a přibližně každá druhá

Komplexní informaci vypovídající o návštěvnosti MSV za posledních pět ročníků přináší následující tabulka:

MSV Brno	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Návštěvníci tuzemští	87 698	74 842	64 549	72 720	69 626
Návštěvníci zahraniční	9 784	7 388	6 798	6 580	6 223
Návštěvníci celkem	97 482	82 230	71 347	79 300	75 849
Vystavovatelé tuzemští	1 281	978	1 057	1 030	952
Vystavovatelé zahraniční	727	530	544	560	934
Vystavovatelé celkem	2 008	1 508	1 601	1 590	1 886
Novináři tuzemští	346	321	332	354	347
Novináři zahraniční	98	83	88	68	68
Novináři celkem	444	404	420	422	415
Čistá výstavní plocha	66 562 m²	51 056 m²	44 260 m²	41 240 m²	44 629 m²

Stánek SST, který byl rovněž k dispozici zástupcům IMTMA

O expozici Ruské federace byl velký zájem

Zlatá medaile

expozice prezentovala technologické inovace, často špičkové světové úrovně.

Letošní ročník strojírenského veletrhu se pyšnil vysokým počtem prezentovaných exponátů a návštěvníci byli spokojeni zejména s velkým podílem technologických inovací. Nejlepší exponáty se ucházely o prestižní **Zlaté medaile MSV 2012**. Odborná hodnotitelská komise letos udělila pět hlavních cen a osm čestných uznání. Je potěšitelné, že jednu ze Zlatých medailí MSV 2012 získal členský podnik SST, **KULIČKOVÉ ŠROUBY KUŘIM, a.s., za vystavovanou novinku „kuličkový šroub s klecí“**. Čestné uznání získal další členský podnik SST, **TAJMAC-ZPS, a.s., za portálové multifunkční obráběcí centrum MCV 2318**.

Čestným hostem letošního ročníku bylo Rusko s účastí 90 firem. Veletrh navštívila řada VIP hostů v čele s prezidentem i premiérem České republiky, ministrem indické vlády, náměstkou ministra obchodu a průmyslu USA, Ruska a Běloruska. Zahraniční delegace přicestovaly z Ruska, Číny, Indie, Brazílie, USA, Rakouska, Švédska, Švýcarska, Běloruska a dalších zemí. Mezinárodní rozměr veletrhu potvrdilo také patnáct oficiálních expozic zahraničních zemí. Je potěšitelné, že pan prezident Václav Klaus při své prohlídce veletrhu i letos navštívil některé stánky členských podniků Svazu, konkrétně stánky podniků Tajmac-ZPS, ALTA a Kovosvit MAS. Pana prezidenta Klause po celou dobu jeho prohlídky doprovázeli prezident SST pan ing. Jan Rýdl a ředitel SST pan ing. Petr Zemánek. Při této příležitosti prezident republiky přislíbil podporu při realizaci aktivit SST v Kazachstánu, na něž přišla řeč také během oficiální státní návštěvy prezidenta Republiky Kazachstán J.E. pana Nursultana A. Nazarbajeva.

Partnerskou zemí MSV 2012 byla Indie, kterou na veletrhu zastupovalo 135 strojírenských firem a podniků z dalších průmyslových oborů. Význam projektu „India Show“ podtrhla **návštěva indické delegace vedené**

ministrem obchodu, průmyslu a textilu panem Anandem Sharmou. Pan ministr Sharma se v průběhu brněnského veletrhu sešel k bilaterálním jednáním s ministrem průmyslu a obchodu České republiky MUDr. Martinem Kubou a vedle mnoha dalších představitelů českého hospodářského a politického života se rovněž sešel s předsedou vlády České republiky Petrem Nečasem a s prezidentem České republiky Václavem Klausem. Jednání ministra Sharmy s ministrem Kubou a s panem premiérem Nečasem probíhala na společném stánku SST a MPO ČR v pavilonu P. V rámci „India Show“ také proběhlo 9. zasedání Česko-indické smíšené komise pro hospodářskou spolupráci (tentokrát poprvé na ministerské úrovni) a v rámci doprovodného programu Mezinárodního strojírenského veletrhu se na brněnském výstavišti uskutečnily další tematické akce: Česko-indické obchodní fórum, Česko-indické technologické fórum a Česko-indické technologické dny.

„India Show“ je nejvyšší formou výstavní akce dotované z programu indického ministerstva obchodu a průmyslu, jejímž smyslem je podpora exportu indických firem a podpora rozvoje spolupráce Indie s vybranými zeměmi světa. V loňském roce se „India Show“ zaměřená na strojírenství konala v Kanadě a v červnu letošního roku v Japonsku. Česká republika se tak stala první střeoevropskou i východoevropskou zemí, kde tato výstava proběhla. Tuto skutečnost lze považovat z indické strany za poctu a ocenění tradice a kvality strojírenské výroby v České republice. Výstava „India Show“ byla pro letošní ročník Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně bezesporu velkým přínosem.

Ministr Sharma během jednotlivých jednání zdůraznil, že Indie považuje Českou republiku za svou hlavní bránu pro ekonomickou, investiční a vědecko-technickou spolupráci v regionu střední Evropy. Velký potenciál spatřuje ve spolupráci v automobilovém a těžebním průmyslu, v oblasti infrastruktury (indická vláda plánuje v nadcházejícím období vynaložit dalších 5 mld. USD na vybudování nové infrastruktury), energetiky (zájem o prohloubení spolupráce v jaderné energetice a obnovitelných zdrojích), vodního hospodářství, ve vědě a výzkumu, ale i v zemědělství a potravinářství (Indie je druhým největším producentem potravin na světě, problémy má zvláště ve zpracovatelském průmyslu). Důraz by měl být v budoucnu kladen na zintenzivnění kontaktů na úrovni výměny studentů v rámci studijních programů. Indie plánuje v nadcházejícím období vybudovat na 20 nových vývojových megacenter v nejrůznějších oblastech. ČR by se měla v budoucnu rovněž více zaměřit na spolupráci s jednotlivými indickými svazovými státy, které nabízejí nové a zajímavé kooperační možnosti. Ministr Sharma dále navrhl vytvoření tří expertních skupin pro oblast sofistikované výroby a inženýrských technologií, inovací a dovedností a farmacie. Pokud jde o spolupráci ve farmaceutickém průmyslu,

má Indie zájem investovat do výroby léčiv v ČR a vytvořit si z ČR hlavní základnu pro export těchto produktů dále do Evropy.

Ministr Sharma neopomenul zmínit též otázku víz udělovaných pro obchodní komunitu. Navrhl, aby na obou stranách došlo k určení obchodní komory, která by potvrzovala totožnost těchto žadatelů.

Ministr Sharma vyjádřil zájem o další intenzifikaci vzájemné výměny návštěv. V této souvislosti potvrdil, že indická strana počítá s realizací oficiální návštěvy premiéra České republiky v Indii v roce 2013. Dále pozval k reciproční návštěvě Indie ministra průmyslu a obchodu pana Martina Kubu a vyjádřil zájem o účast ČR na strojírenském veletrhu **IMTEX v Bangalore v lednu 2013**. Opětovně nabídl české straně statut partnerské země **pro veletrh IESS, který se uskuteční v březnu 2013 v Mumbaji**. Ministr Kuba potvrdil svou účast na obou zmíněných akcích s tím, že se ČR stane partnerskou zemí pro mumbajský veletrh, kterého se pan ministr zúčastní v doprovodu podnikatelské delegace a spojí ji s realizací oficiální návštěvy Indie. Jak pan ministr uvedl, ČR vidí ve spolupráci s Indií velký potenciál. Sleduje významný ekonomický růst země, který klade vysoké nároky na energetiku, v níž tudíž spatřuje významný potenciál pro budoucí spolupráci. ČR má zájem o prohloubení spolupráce v jaderné energetice, ale i v oblasti obnovitelných zdrojů energie.

Pan ministr Sharma navštívil také stánek společnosti VÍTKOVICE a.s., kde se mimo jiné setkal s generálním ředitelem této společnosti a s budoucím honorárním konzulem Indie pro oblast severní Moravy panem Janem Světlíkem.

Ministr Sharma se setkal s ministrem Kubou rovněž u příležitosti podpisu Protokolu ze **zasedání Česko-indické smíšené komise pro hospodářskou spolupráci**. Obě strany se dohodly na ustavení tří výše uvedených expertních skupin. První zasedání skupin by se mělo uskutečnit na podzim (listopad 2013) v Dillí. Do dalších 90 dnů od ustavení by měly tyto skupiny vypracovat návrhy projektů, které budou společně realizovány. Tato iniciativa by měla přispět k posílení ekonomické spolupráce a k rozšíření obchodní výměny. Ministr Sharma navrhl institucionalizaci spolupráce v oblasti výměny investic. Za tímto účelem by mělo dojít v roce 2013 k podpisu Dohody o spolupráci mezi CzechInvestem a Invest India, jejichž první jednání se uskutečnilo v rámci investičního fóra dne 12. 9. 2012 v Brně. Bylo dohodnuto, že náměstci obou ministrů jednotlivé body dohody dále rozpracují a vzájemně budou koordinovat další činnost.

Mimořádně rozsáhlý byl doprovodný program veletrhu. Během pěti veletržních dnů se uskutečnilo více než padesát mezinárodních konferencí, seminářů a workshopů. Ke klíčovému tématům patřily možnosti energetických úspor, průmyslová automatizace a spolupráce

v oblasti vědy a výzkumu. Akce na podporu zahraničního obchodu se nově zaměřily také na vzdálenější teritoria jakými jsou Filipíny, Malajsie nebo Libye.

Svaz strojírenské technologie letos uspořádal dvě rozsáhlé expozice. První expozicí byl patrový stánek v pavilonu "P", který byl společným stánkem SST a MPO ČR a byl postaven na ploše 101 m². Druhou expozicí bylo „Výukové centrum – soutěž mladých strojařů v programování CNC obráběcích strojů“, které bylo umístěno v pavilonu "A1" a bylo vybudováno na ploše 235 m². Zájem návštěvníků o expozice SST byl značný, zejména pak o „Výukové centrum“, kde jsme zaznamenali zájem jak ze strany odborné veřejnosti a studentů samých, tak i médií.

Expozice „Výukové centrum – soutěž mladých strojařů v programování CNC obráběcích strojů“

Svaz strojírenské technologie organizoval letos již čtvrtý ročník soutěže mladých strojařů v programování CNC obráběcích strojů při příležitosti MSV / IMT 2012 v Brně.

Expozice pro soutěž mladých strojařů byla umístěna na ploše 235 m² v pavilonu "A1". Soutěž byla stejně jako v předchozích třech ročnících určena pro žáky středních technických škol a učilišť.

Žáci si mohli vybrat ze tří řídicích systémů, a to HEIDENHAIN (iTNC 530) pro technologii frézování, SIEMENS (Sinutrain Operate 4.4) pro technologii frézování a FANUC (Fanuc 31i-A) pro technologii soustružení.

Soutěž byla jednokolová a probíhala každý den od pondělí do pátku s tím, že v pondělí probíhala pouze odpoledne a v pátek jen dopoledne. Od úterý do čtvrtka soutěž již běžela v dopoledním (10:00–13:00 hod.) i odpoledním bloku (14:00–17:00 hod.), přičemž v každém z nich mezi sebou soutěžilo maximálně 9 žáků pro řídicí systémy Heidenhain a Siemens a maximálně 6 žáků pro řídicí systém Fanuc.

Do soutěže byly zapojeny významné české strojírenské společnosti. **Obráběcí stroje pro účely soutěže poskytly KOVOSVIT MAS, a.s. (vertikální obráběcí centrum MCV 754 QUICK a CNC soustruh SP 180 SMC) a AXA CNC stroje, s.r.o. (vertikální obráběcí centrum VCC 1200).** Soutěž byla moderována a řízena lektory dodavatelů řídicích systémů HEIDENHAIN s.r.o., SIEMENS, s.r.o. a FANUC FA CZ s.r.o. **Nástroje pro obrobění komponentů podle vítězných NC programů dodala společnost PRAMET TOOLS, s.r.o. a mediálním partnerem soutěže byl Technický týdeník, který soutěži zajistil náležitou publicitu.**

Soutěže se zúčastnilo celkem 130 žáků z 35 středních odborných škol z celé České republiky. Soutěž probíhala v dopoledním a odpoledním bloku v závislosti na počtu přihlášených žáků pro každý řídicí systém. Pro práci s řídicím systémem společnosti Heidenhain se přihlásilo 62 žáků, pro systém společnosti Siemens 51 žáků a pro systém společnosti Fanuc 17 žáků.

Účastníci studentské soutěže mladých programátorů soustředěně pracují

Přehled zúčastněných odborných škol je následující:

1. Střední škola technická a automobilní, Chomutov
2. SPŠ polytechnická – Centrum odborné přípravy, Zlín
3. Gymnázium, SOŠ a VOŠ, Ledec nad Sázavou
4. Střední škola Rokycany
5. SPŠ strojírenská, Plzeň
6. Střední odborné učiliště, Domažlice
7. Střední odborná škola Jana Tiraye, Velká Bíteš
8. Střední škola technická a zemědělská, Mohelnice
9. Střední škola technická, Opava
10. VOŠ, SOŠ a SOU, Kopřivnice
11. SOŠ SE Velešín
12. Střední odborná škola, Frýdek-Místek
13. VOŠ, SŠ a COP, Sezimovo Ústí
14. Střední průmyslová škola strojírenská, technická a VOŠ, Chrudim
15. Střední průmyslová škola, Přerov
16. SPŠ a VOŠ, Písek
17. Střední průmyslová škola a OA, Uherský Brod
18. SOŠ a SOU, Hradec Králové
19. Střední průmyslová škola, OA a JŠ, Frýdek-Místek
20. Střední průmyslová škola, Ostrava-Vítkovice
21. Střední škola technická, Žďár nad Sázavou
22. Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola, Slavičín
23. Střední průmyslová škola, Třebíč
24. VOŠ a SPŠ, Jičín
25. Střední průmyslová škola, Karviná
26. Střední odborné učiliště, Svitavy
27. Střední odborná škola, Strážnice
28. SOŠ a SOU, Kuřim
29. Integrovaná SŠ – COP, Brno
30. SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické, Brno
31. SOŠ a SOU, Vyškov
32. SOŠ a SOU, Blansko
33. VOŠ a SŠ, Varnsdorf
34. SŠ stavební a technická, Ústí nad Labem
35. SPŠ strojírenská a elektrotechnická, Ústí nad Labem

Byl vždy vyhlášen vítěz za každé soutěžní kolo a systém. Vítěz každého kola získal diplom podepsaný prezidentem SST a ředitelem SST a také hodnotnou cenu od příslušné systémové společnosti (Heidenhain, Siemens, Fanuc). Kromě těchto věcných cen si vítěz každého soutěžního kola odvezl domů obrobek vyrobený za použití vlastního NC programu.

Vítězové jednotlivých soutěžních kol jsou následující:

V systému společnosti Heidenhain:

1. Tomáš Sikora – Střední odborná škola, Frýdek-Místek
2. Pavel Raszka – Střední průmyslová škola, Karviná
3. Martin Vohár – Střední škola Rokycany
4. Václav Harabiš – VOŠ, SOŠ a SOU, Kopřivnice
5. Lukáš Hotárek – Střední odborná škola Jana Tiraye, Velká Bíteš
6. Antonín Zajíček – Střední škola technická a automobilní, Chomutov
7. Václav Dočekal – SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické, Brno
8. Lukáš Sigmund – Střední průmyslová škola, OA a JŠ, Frýdek-Místek

V systému společnosti Siemens:

1. Daniel Vaniček – VOŠ a SPŠ, Jičín
2. Lukáš Nepovím – VOŠ a SŠ, Varnsdorf
3. Štěpán Bubela – SPŠ polytechnická – Centrum odborné přípravy, Zlín
4. Lukáš Lunda – Střední odborná škola Jana Tiraye, Velká Bíteš
5. Zdeněk Sochor – SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické, Brno

6. Daniel Jelínek – Integrovaná SŠ – COP, Brno
7. Vojtěch Dokoupil – Střední škola technická a zemědělská, Mohelnice

V systému společnosti Fanuc:

1. Rostislav Mikel – Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola, Slavičín
2. Zdeněk Pustějovský – VOŠ, SOŠ a SOU, Kopřivnice
3. Jiří Hejman – SOŠ a SOU, Hradec Králové
4. Tomáš Černý – SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické, Brno

Po skončení soutěže proběhlo závěrečné vyhodnocení a systémové společnosti vyhlásily celkové vítěze za celý soutěžní týden. Tito tři vítězové budou za účasti představitelů své školy s náležitou publicitou oceněni delegací složenou ze zástupců MPO ČR, SST a systémových společností. Slavnostní předávání cen proběhne přímo v jednotlivých školách. Vítězové budou odměněni diplomem podepsaným ministrem průmyslu a obchodu ČR. SST každému z nich věnuje hodnotnou cenu.

Celkovými vítězi soutěže se stali tyto žáci:

V systému společnosti Heidenhain (iTNC 530): **Lukáš Sigmund** – Střední průmyslová škola, OA a JŠ, Frýdek-Místek

V systému společnosti Siemens (Sinutrain Operate 4.4):

Daniel Vaniček – VOŠ a SPŠ, Jičín

V systému společnosti Fanuc (Fanuc 31i-A):

Rostislav Mikel – Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola, Slavičín

Svaz strojírenské technologie se již několik let aktivně zapojuje do procesu podpory vzdělávání a rozvoje českého technického školství. Soutěž mladých strojařů – programátorů CNC obráběcích strojů, která byla realizována při příležitosti MSV 2012 v Brně, zapadá do strategie našeho Svazu v této oblasti. Soutěží jsme se snažili zajistit dosažení vyšší úrovně znalostí v programování CNC obráběcích strojů u žáků jednotlivých škol a přitom jsme získali řadu poznatků o tom, jakou technikou a jakým strojním zařízením jsou jednotlivé školy v různých regionech ČR vybaveny. Z těchto poznatků zřetelně vyplývají požadavky na zajištění potřeb jednotlivých škol pro zlepšení úrovně odborné přípravy.

Soutěž prokázala, že nejlepších výsledků dosahují žáci ze škol, které jsou vybaveny moderními CNC obráběcími stroji a učebnami speciálně vybavenými technikou a pomůckami pro výuku programování. Tyto školy se každý rok objevují ve výsledkových listinách vítězů naší soutěže. Řada těchto škol v minulých letech také uspěla se žádostí o investice do nákupu CNC strojů u svých zřizovatelů a některé také využily možnosti operačních programů z fondů EU. Svaz strojírenské technologie diskutuje s vedením technických škol

Indicko-české technologické fórum bylo součástí akcí souvisejících s partnerským vztahem Indie k letošnímu ročníku MSV Brno

o možnostech investic do jejich strojírenského vybavení a doporučuje využití operačních programů, ale ne každá škola může o výrazném zlepšení technických podmínek pro své žáky takto přemýšlet. Nedostatek finančních prostředků je prostě problémem, který brzdí rozvoj kvality výuky na technických školách.

Důležitým záměrem tohoto realizovaného projektu také bylo podpořit zájem mladé generace o technické obory formou atraktivní soutěže, která by svým charakterem byla blízká naturelu dnešní mládeže a pomoci tak řešit velký problém českého strojírenství, kterým je tíživý nedostatek absolventů technických strojírenských učilišť, středních technických škol a rovněž i vysokých škol technického zaměření.

Indicko-české technologické fórum

Svaz strojírenské technologie uspořádal při příležitosti indické výstavy „India Show“ **Indicko-české technologické fórum**, které se konalo v úterý 11. 9. 2012 v sále E2 pavilonu E. Na fórum byli pozváni zástupci všech vystavujících indických firem a samozřejmě také všech členských podniků Svazu strojírenské technologie. Program fóra byl bohatý a v jeho rámci se prezentovaly čtyři české výrobní podniky, jeden slovenský a čtyři indické firmy a instituce.

Technologické fórum zahájila a všechny přítomné přivítala moderátorka technologického fóra Mgr. Hana Matochová, která následně předala slovo řediteli Svazu strojírenské technologie ing. Petru Zemánkovi, aby přednesl úvodní slovo. Další pozdravné projevy pronesli náměstek ministra průmyslu a obchodu České republiky ing. Milan Hovorka, velvyslanec České republiky v Indii J.E. pan Miloslav Stašek, náměstek ministra z Ministerstva oceli Indické republiky pan U. P. Singh a prezident Rady na podporu strojírenského exportu EEPC India (Engineering Export Promotion Council) pan Aman Chadha.

Po úvodních projevech již následovaly prezentace zúčastněných firem. Jako první předstoupil se svou prezentací před posluchače obchodní ředitel společnosti ŠKODA MACHINE TOOL pan ing. Otakar Quadrat. Po této úvodní prezentaci postupně vystoupili pánové Chris Halski, ředitel divize CNC společnosti TAJMAC-ZPS, ing. Petr Pelikán, exportní manažer společnosti TOS VARNSDORF, ing. Stanislav Hrdina, obchodní ředitel společnosti ŽĐAS, a „domácí“ prezentační blok uzavřel svým vystoupením ing. František Vereš, exportní manažer slovenské společnosti TRENŠK.

V rámci indického prezentačního bloku vyslechli posluchači prezentace indického Ministerstva oceli, indického Ministerstva malých a středních podniků a vystoupení prezidenta asociace Marathwada Association of Small Scale Industry pana Sandeepa Nagorih. Velmi přínosná byla prezentace renomované indické společnosti Bharat Forge, kterou přednesl viceprezident společnosti pan Sandeep Goel (Heavy Forge Division).

Závěrečnou slavnostní tečku Indicko-českého technologického fóra obstarala indická společnost Kudale Instruments a česká společnost Gearspect Group, jejichž ředitelé podepsali smlouvu o výrobě, marketingu a prodeji strojů a zařízení společnosti Gearspect na indickém trhu.

Tisková konference SST

V úterý, 11. září 2012 v 17 hodin, zahájila tisková mluvčí SST PhDr. Blanka Markovičová CSc. tiskovou konferenci SST. Za předsednický stůl zasedli: prezident SST a předseda představenstva akciové společnosti TOS VARNSDORF ing. Jan Rýdl, první místopředseda představenstva SST a jeho ředitel ing. Petr Zemánek, místopředseda představenstva SST a generální ředitel akciové společnosti Šmeral Brno ing. Vladimír Novák a náměstek ředitele SST ing. Leoš Mačák.

Tisková konference SST

Záběr na předsednický stůl Mezinárodní konference ÚŘEP FS ČVUT

Ve svém úvodním vystoupení seznámil ing. Petr Zemánek přítomné novináře a hosty s aktuálním vývojem členské základny svazu, s hlavními směry jeho činnosti a s nimi souvisejícími materiály, které SST pravidelně připravuje. Ing. Zemánek dále nabídl přehled doprovodných akcí, které SST zorganizoval pro letošní ročník veletrhu a na něž novináře také pozval, a dále hovořil o aktuálním zaměření propagace SST. Podkladové materiály, které účastníci konference obdrželi, sestávaly z nejnovějšího čísla svazového časopisu Svět strojírenské techniky, jehož součástí byla letos poprvé také Výroční zpráva SST za rok 2011 a speciální bulletin představující výrobní portfolio členských subjektů SST vydaný ve spolupráci s redakcí měsíčníku M+M Průmyslové spektrum.

Další prezentační blok, který byl věnován rámcovému ekonomickému vývoji a statistickým výsledkům oboru obráběcích a tvářecích strojů, přednesl ing. Leoš Mačák. Z uvedených čísel vyplývá, že se Česká republika umístila co do objemu vývozu v rámci zemí CECIMO (Evropská asociace výrobců obráběcích strojů) na 8. místě a v celosvětovém srovnání pak na místě 13. Český export obráběcích a tvářecích strojů směřuje hlavně do Německa, Ruska a Číny. Nejvíce se pak dováží opět z Německa, dále z Japonska a z Itálie.

Statistický projektový tým CECIMO navrhl v rámci nového systému sledování vývozu zavést do světových statistik vypracovávaných prestižní institucí Oxford Economics novou kategorii Advanced Machine Tools – numericky řízených pokročilých obráběcích a tvářecích strojů. Velice potěšitelné je zjištění, že ze 30 sledovaných zemí se Česká republika umístila na 11. místě co do objemu vývozu těchto sofistikovaných strojů, přičemž jejich podíl na celkovém vývozu obráběcích a tvářecích strojů patří v České republice k nejvyšším na světě (83 %).

Na závěr ing. Mačák podal přítomným novinářům informaci o struktuře projektů, na

nichž se SST a jeho členské podniky v současné době podílejí. Jedná se o následující **projekty spolufinancované z Evropského sociálního fondu: Technologická platforma, Zvýšení konkurenceschopnosti vybraných členských organizací SST prostřednictvím rozvoje lidských zdrojů, Získání dovedností v programování na CNC obráběcích strojích pro studenty středních odborných škol a učilišť, TIP Praha a TIP Brno.**

Na závěr bloku prezentací vystoupil obchodní ředitel SST PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., jenž hovořil o jedné z klíčových aktivit SST, kterou je podpora účasti členských podniků na mezinárodních veletrzích a výstavách. V roce 2012 vystavovali čeští výrobci obráběcích a tvářecích strojů svou produkci celkem na **12 podporovaných veletrzích a pro rok 2013 je jich plánováno dokonce 14.** Účast českých firem na nich je finančně podporována Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a řada veletrhů je například zařazena do projektu Specializované výstavy a veletrhy, který spadá pod gesci Hospodářské komory ČR a agentury CzechTrade. Výběr zahraničních veletrhů je podřízen současné orientaci českého strojírenského exportu na dynamicky se rozvíjející trhy Asie a Latinské Ameriky. Na země tzv. skupiny BRIC byly zaměřeny rovněž incoingové mise z Brazílie a z Indie, které pořádal SST ve spolupráci s MPO ČR.

Po oficiální prezentaci SST, na níž se podíleli ing. Zemánek, ing. Mačák a PhDr. Cvrkal, se ujal slova ing. Jan Rýdl. Ve svém vystoupení hovořil nejen o nesporných úspěších své mateřské firmy TOS VARNSDORF, a.s., vyplývajících mimo jiné i ze včasné změny orientace exportu na východní trhy a s vybudováním sítě spolehlivých zahraničních zastoupení, ale také o současném velmi uspokojivém stavu oboru obráběcích a tvářecích strojů v České republice, o němž svědčí mimořádně dobré výsledky za rok 2011. Věnoval se rovněž specifice oboru, která byla důvodem mírnějších

dopadů krize i rychlé pokrizové regenerace většiny členských podniků SST.

Po prezidentovi SST se chopil mikrofonu generální ředitel akciové společnosti Šmeral Brno ing. Vladimír Novák. Ve svém projevu se kromě jiného zmínil o unikátním projektu spolupráce s německým partnerem, jehož výstupem je technologie, která za pomoci mikrovlnného záření zpracovává komunální odpady, biomasu, pneumatiky, plasty a další materiály. Výsledkem tohoto procesu je olej, blížící se podle druhu výchozího materiálu více či méně motorové naftě, voda a uhlík. Vyrobený olej lze buď bez úpravy, eventuálně s úpravou, použít například jako palivo. Využití vyrobeného uhlíku je pak různorodé:

- v případě výroby z biomasy lze uhlík použít jako dlouhodobě působící hnojivo, po jehož aplikaci rostliny výrazně urychlují svůj růst, přičemž uhlík nemá vliv na potravinový řetězec
- v případě výroby z komunálního odpadu slouží vyrobený uhlík jako vysoce výhřevné palivo do spaloven či elektráren. Uhlík lze dále použít jako surovinu na výrobu pneumatik.

Na závěr tiskové konference vystoupili zástupci podnikatelů a strojírenských asociací ze zemí BRIC. Hovořili o svých zkušenostech s dovozem a fungováním českých obráběcích a tvářecích strojů v jejich firmách. Z Brazílie přijel pan Sergio Starek, majitel firmy STEPANO, Rusko zastupoval pan Vladimír Alexejevič Matjušin, viceprezident Svazu výrobců železniční techniky, a pan Jevgenij Josifovič Milštejn, majitel firmy TOS NIVA a zástupce českých výrobců strojírenské techniky v Ruské federaci. Indické zkušenosti prezentoval pan Sreedhara, technologický poradce ředitele Indické asociace výrobců obráběcích strojů (IMTMA), a závěrečný projev patřil panu Wang Li Mingovi, viceprezidentovi Čínskému svazu výrobců a uživatelů obráběcích strojů (CMTBA).

Mezinárodní konference ÚREP FS ČVUT Praha

Několikaletá spolupráce Ústavu řízení a ekonomiky podniku fakulty strojní ČVUT v Praze a Svazu strojírenské technologie, v letošním roce též za významného příspěví Asociace exportérů ČR, opětovně vyústila v konání tentokrát již 13. konference v rámci cyklu Integrované inženýrství v řízení průmyslových podniků, která se uskutečnila v Kongresovém centru brněnského výstaviště při příležitosti 54. mezinárodního strojírenského veletrhu.

Konference se konala v úterý 11. září 2012 na téma „**Předpoklady úspěchů na trzích v globalizovaném světě**“. Na konferenci vystoupilo s odborným referátem celkem šest špičkových manažerů, jmenovitě ing. Otto Daněk, ATAS, a.s., Aleš Dubský, Akcenta CZ, a.s., Ing. Aleš Michl, Raiffeisenbank, ing. Ivor Poprach, Ph.D., Asociace exportérů ČR, Bolt-jes International spol. s r.o., ing. Vladimír Štěpán, MBA, Siemens Industrial Turbomachinery, s.r.o. a ing. Vladimír Mazúrek, Ph.D., Mesit přístroje s.r.o.

V úvodní části konference vystoupil též ředitel Svazu strojírenské technologie ing. Petr Zemánek, který mimo jiné zdůraznil účelnost sepětí vědy a praxe při rozvoji českého strojírenství a jeho exportních možností.

Celkem se na konferenci sešlo 47 účastníků jak z ČVUT, tak, což je velmi potěšitelné, z výrobní sféry, popřípadě z jiných institucí. Pro účely konference byl zpracován sborník, ve kterém jsou publikovány vedle příspěvků referujících též další odborné příspěvky, mimo jiné též z Technické univerzity v Košicích.

Vystoupení referujících reagovala na aktuální otázky uplatnění průmyslových podniků na trzích v současném světě a na finanční, marketingové, legislativní, popřípadě jiné aspekty s tím související. Je potěšitelné, že problematika účastníky velice zajímala, o čemž svědčí nebývalé bohatá diskuse ke všem předneseným referátům. Jedním z cílů konference také bylo umožnit účastníkům při jejich vzájemném neformálním setkání výměnu názorů a zkušeností z vlastních podniků.

Před zahájením konference si referující prohlédli výstavní pavilony brněnského veletrhu. Uskutečněná konference, která v žádném případě neměla jen teoretický nebo akademický charakter, v plné míře dokumentovala, jak velmi užitečné je propojit výsledky ekonomické vědy s aplikačními dopady v konkrétních podmínkách strojírenských podniků a vzhledem k tématu konference je uvést i do souvislosti s aspekty mezinárodního obchodu. Všem, kdo se zasloužili o zdárný průběh konference po stránce organizační, obsahové i materiální, je proto zapotřebí vyslovit poděkování.

Česko-ruská podnikatelská konference

Vzhledem k loňskému úspěchu Rusko-českého technologického fóra, organizovaného Svazem strojírenské technologie, a k oboustrannému zájmu o navazování přímých ob-

Česko-ruská podnikatelská konference vyvolala zasloužený zájem ruských podnikatelů i zástupců českých strojírenských firem

chodních kontaktů s ruskými obchodními partnery, byla letos za podpory prezidenta Asociace Stankoinstrument pana Grigorije Samodurova zorganizována **Česko-ruská podnikatelská konference**.

Pro velký zájem ze strany ruských partnerů, kteří se k účasti na této konferenci přihlásili, byla nabídnuta též možnost navštívit některý z členských podniků SST. Po upřesnění oblastí zájmu a s ohledem na časový harmonogram byly vybrány závody Šmeral Brno, a.s. a TOS Kuřim-OS, a.s. ze skupiny ALTA. Exkurze do těchto závodů se konala ve středu 12. září 2012 a zúčastnilo se jí 20 zástupců ruských firem. Obě návštěvy se setkaly s velkým zájmem ze strany ruských odborníků a v obou případech následovala velmi bohatá diskuse.

Hlavní akce, samotná konference, se konala ve čtvrtek 13. září 2012 v sále P1 pavilonu P brněnského výstaviště. Pozvání k účasti přijal mimo jiné i obchodní rada a ředitel Obchodního zastoupení Ruské Federace v Praze pan ing. Alexandr Turov a pan Georgij Vasiljevič Samodurov, prezident asociace STANKOINSTRUMENT a člen korespondent Ruské inženýrské akademie.

Cílem akce bylo seznámit ruské partnery s exportními programy českých výrobců obráběcích a tvářecích strojů a také s nejnovějšími trendy výzkumu a vývoje v oboru. Současně měli účastníci možnost představit své společnosti v České republice. Po skončení konference proběhla tolik očekávaná dvoustranná jednání mezi našimi a ruskými výrobními a obchodními partnery.

Účastníci konference za ruskou stranu:

paní Anna Detjareva, generální ředitelka firmy Projekt Energy Systems, Moskva
pan A. S. Kaminskij, generální ředitel firmy Arzamasský elektromechanický závod, Nižní Novgorod
pan V. I. Černikov, generální ředitel firmy MS Energy, St. Petěrburg

pan A. V. Gozijan, generální ředitel firmy INREDTECH, Moskva
pan M. N. Gatitulin, zástupce generálního ředitele firmy Instrumentální mechanický závod, Sverdlovská oblast, město Nevyjansk
pan V. B. Tjurin, generální ředitel firmy DON-PRESMAŠ, město Azov, Rostovská oblast
pan V. Zajcev, generální ředitel firmy SASTA, Rjazaňská oblast, město Sasovo
paní Venera Ovsjanikova, manažerka prodeje firmy Steriltamaskij závod na výrobu obráběcích strojů, Baškorstan, město Steriltamak
paní D. O. Levčenko, zástupce firmy Digitální regulátory, Novosibirsk
pan V. V. Kadočnikov, manažer mezinárodních prodejů firmy SAN Innovation, Novosibirský region, město Berdsk
pan A. V. Ljušinskij, zástupce firmy Ramenský priborostroitelnyj a konstruktorskij závod, Moskva
pan I. T. Ziganšin, generální ředitel firmy Splitstone, Moskva
pan N. V. Djačenko, Komerční ředitel firmy Ftoroplastovye technologii, St. Petěrburg

Za českou stranu se Česko-ruské podnikatelské konference zúčastnili zástupci svazových podniků Šmeral Brno, a.s., TOS VARNSDORF, a.s., TOS Kuřim-OS, a.s., Škoda Machine Tool, a.s., KOVOSVIT MAS, a.s., Pramet Tools, s.r.o., TAJMAC-ZPS, a.s., ŽDAS, a.s., TOSHULIN, a.s. a Strojírna TYC, s.r.o.

Konference se setkala s velkým ohlasem a bylo konstatováno, že pozitivně přispěla k rozšiřování vzájemné spolupráce s Ruskem a podpořila cestu k navázání přímých kontaktů s jednotlivými ruskými závody.

Incomingový program „Indie“

Indie byla pro letošní incomingovou misi, která se uskutečnila v rámci Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně, vybrána Svazem strojírenské technologie zcela záměrně. Jednak se indická ekonomika v současnosti

Premiér vlády ČR RNDr. Petr Nečas jedná na stánku SST s indickým ministrem průmyslu

Slavnostní akt podpisu smlouvy mezi indickou společností Kudale Instruments a akciovou společností Gearspect Group

řadí mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky světa a Indie patří v rámci globalizace mezi přední země v oblasti strojírenské výroby a navíc se stala partnerskou zemí letošního ročníku Mezinárodního strojírenského veletrhu.

Obráběcí a tvářecí stroje a výrobní technologie sehrály klíčovou roli v dosažení současné indické konkurenceschopnosti. Indický průmysl zaznamenal v oboru obráběcích a tvářecích strojů v posledních pěti letech fenomenální růst. Indický strojírenský průmysl se navíc vyvíjel v široké škále produktů, takže může uspokojit zvyšující se požadavky svých zákazníků. Svaz strojírenské technologie pečlivě sleduje stav oboru obráběcích a tvářecích strojů v „největší demokracii světa“ a snaží se ve prospěch svých členských podniků navazovat stále nové kontakty s indickými průmyslovými skupinami a institucemi. Indická incomingová mise tak přesně zapadla do dlouhodobého proexportního programu Svazu.

Tříčlenná indická delegace přiletěla do Prahy v neděli 9. 9. 2012 a na druhý den se přesunula do Brna. Delegaci tvořili dva představitelé obchodní společnosti Batliboi Ltd. a zástupce partnerského indického svazu IMTMA (Indian Machine Tool Manufacturer's Association). Společnost Batliboi zastupoval její viceprezident pan G. K. Sinha a marketingový ředitel pan V. H. Mankad. Indický svaz IMTMA zastupoval pan Sreedhara, který je technologickým poradcem výkonného ředitele svazu IMTMA pana Anbu.

Program indické delegace byl doslova nabitý. První tři dny veletrhu navštívili členové delegace veletržní stánky českých výrobců obráběcích a tvářecích strojů a vedli nesčetná jednání s představiteli českých podniků. Delegace se seznamovala s výrobními programy jednotlivých českých podniků a při každém jednání byly zvažovány možnosti a podmínky vzájemné spolupráce. Společnost Batliboi spolupracuje s českými výrobci obráběcích a tvářecích strojů už celou řadu let, takže

u většiny českých podniků šlo spíše o představení novinek a o doplnění informací indických představitelů.

Indická delegace si našla čas i na návštěvu doprovodných programů veletrhu organizovaných Svazem strojírenské technologie. Její členové navštívili „Výukové centrum – soutěž mladých strojařů v programování CNC obráběcích strojů“ v pavilonu „A“ a tuto akci vysoce ocenili. Pan Sreedhara dokonce prohlásil, že navrhne vedení indického svazu organizaci podobné soutěže v rámci veletrhu IMTEX v indickém Bangalore. Indická delegace se také zúčastnila Indicko-českého technologického fóra a navazující tiskové konference SST. Pan Sreedhara na tiskové konferenci také pronesl zajímavý příspěvek věnovaný aktivitám indického svazu a vyzdvihl celkovou úroveň Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně.

Další dva dny veletržního týdne věnovala indická delegace návštěvám českých výrobních podniků, konkrétně se jednalo o firmy ŠKODA MACHINE TOOL, a.s. v Plzni, WEILER Holoubkov, s.r.o. a nakonec TOS VARNSDORF, a.s. Kromě mnoha jednání tak indická delegace urazila i mnoho kilometrů po českých silnicích.

Přestože byli členové indické delegace na konci svého programu značně unaveni, konstatovali shodně, že jejich návštěva České republiky a Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně pro ně představovala obrovský přínos. V několika dnech a na jednom místě měli možnost jednat s představiteli celé řady českých výrobních podniků, což by bylo při běžné návštěvě jen sotva možné.

Návštěva vysokých představitelů společnosti Batliboi skutečně nebyla pouze zdvořilostí, ale měla cílený obchodní záměr. Indickou delegaci doprovázel, přestože nebyl oficiálním členem delegace, další významný host, pan N. T. Shah, zástupce generálního ředitele pro výrobu ve významné společnosti Larsen & Toubro Limited (L&T Heavy Engineering).

Společnost L&T v průběhu uplynulých dvou let koupila dvě „plzeňské“ horizontky HCW 2 a v současné době probíhají jednání o rekonstrukci tří starších strojů od plzeňského výrobce, které jsou nedílnou součástí strojírenského parku L&T. Kromě toho společnost L&T vážně pomýšlí na nákup nového těžkého karuselu od společnosti ČKD BLANSKO-OS.

Svaz strojírenské technologie plánuje s indickým svazem IMTMA i se společností Batliboi další společné akce. Po skončení veletrhu IMTEX 2013, který se bude konat v indickém Bangalore od 24. do 30. ledna 2013, se uskuteční obchodní mise, v rámci které zástupci českých společností navštíví vybrané indické podniky slibující velký investiční potenciál. Tato akce bude organizována za podpory obou jmenovaných indických partnerů.

Uskutečněné rozhovory a jednání indické delegace neprobíhaly pouze v obecné rovině, ale byly projednávány konkrétní obchodní případy a plánovány obchodní projekty pro nadcházející období. Taková setkání jsou velmi cenná a na jejich základě je možné rozvíjet vzájemnou obchodní spolupráci i v dalších letech. Svaz strojírenské technologie bude pokračovat v budování a rozvíjení vzájemných obchodních vztahů už v lednu příštího roku v indickém Bangalore při příležitosti konání veletrhu IMTEX a stejně tak při navazující obchodní misi. Velkou důležitostí Svaz přikládá i veletrhu IESS 2013, který se bude konat v březnu 2013 v Bombaji, kde Svaz strojírenské technologie rovněž plánuje významnou účast. Rozsah „indické přítomnosti“ na letošním Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně rozhodně přispěl k aktivaci zájmu českých firem o indický trh a je nadějným příslibem významného rozšíření obchodních vztahů mezi českými a indickými firmami.

Incomingový program „Brazílie“

Druhou incomingovou misí, která byla realizována v rámci Mezinárodního strojírenského

KŠ s klecí

veletrhu v Brně, byla delegace brazilské firmy Stepan, která na trhu působí již od 60. let 20. století. Cílem delegace bylo zmapovat aktuální technologickou nabídku českých firem pro případnou další akvizici během prvního pololetí roku 2013 s vizí dalšího nákupu strojů do roku 2015.

Během prvního dne veletrhu Svaz strojírenské technologie zorganizoval pro zástupce brazilské firmy Stepan pobyt přímo na výstavišti. Celodenní program byl zahájen prohlídkou pavilonu P, jmenovitě svazových firem TRENŠ SK, a.s., Slovákcké strojírný, akciová společnost, TOSHULIN, a.s., ALTA, a.s., Tajmac-ZPS, a.s., Hestego, s.r.o., KSK Kuřim, a.s., AXA CNC stroje, s.r.o., KOVOSVIT MAS, a.s., Strojírna Tyc, s.r.o. a TOS VARNSDORF, a.s. Velmi kladně byly delegaci hodnoceny zejména návštěvy stánků KSK Kuřim, a.s., Strojírna TYC, s.r.o. a TOS VARNSDORF, a.s., na které navazovala individuální jednání během dalších dní veletrhu. Program pak pokračoval jednáním s Českou exportní bankou, jmenovitě s Ing. Martinem Frellichem, manažerem exportní a projektového financování. S firmou Stepan byla dojednána možnost následné spolupráce na základě uzavření kupních smluv s českými dodavateli. Klient ocenil příznivé podmínky, které ČEB nabízí.

Posledním formálním setkáním prvního dne veletrhu bylo jednání s Ing. Janem Smolíkem, Ph.D., z Ústavu výrobních strojů a zařízení a Výzkumného centra pro strojírenskou výrobní techniku a technologii. Delegace byla seznámena se současnou technologickou úrovní českých strojů. Členy delegace zaujaly zejména procesy simulace a měření strojů, nové metody řízení pohonů a tlumení vibrací a výzkum v oblasti nekonvenčních materiálů a struktur. Setkání s vedoucím výzkumného centra přispělo k vysoce kladnému hodnocení kvality českých strojů.

Během slavnostního zahájení MSV 2012 a následného společenského večera měla brazilská delegace možnost seznámit se s aktuální politickou reprezentací ČR, stejně jako s delegacemi z ostatních pozvaných zemí. Uskutečnilo se zde několik neformálních setkání.

Druhý den veletrhu proběhla návštěva výrobního podniku TOSHULIN, a.s., včetně setkání s jeho generálním ředitelem panem Kamilem Čejkou. Velmi kladně byly hod-

noceny působivé investice firmy do strojního parku, ale i změny v marketingové prezentaci. V odpoledních hodinách promluvil jeden z majitelů firmy Stepan, pan Sergio Starek, na tiskové konferenci Svazu strojírenské technologie. Mediálním výstupem, navazujícím na příspěvek pana

Stareka, je rozhovor pro Technický týdeník (20/2012) s Mgr. Janem Baltusem.

Ve středu proběhla návštěva podniku Škoda Machine Tool, a.s. Setkání s obchodním ředitelem panem Otakarem Quadratem proběhlo již v pondělí v Brně, a tak průvodci středěční návštěvy byli panové M. Linhart a Eduard Sýkora z oddělení prodeje a hlavní konstruktér pan Lubor Vlček. Následovala návštěva referenčního podniku ŠMT, firmy Streicher, nedaleko Plzně. Ve večerních hodinách se uskutečnilo společenské setkání MPO, EGAP a ČEB v prostorách brněnské hvězdárny, kde proběhlo setkání firem Stepan a brazilského koncernu Odebrecht. Svaz strojírenské technologie pokračoval v jednáních s firmou Odebrecht následující den na stánku SST. Delegace rovněž navštívila Ústav výrobních strojů a zařízení a Výzkumné centrum pro strojírenskou výrobní techniku a technologii v Praze.

Předposlední den veletrhu proběhla návštěva svazových podniků TOS Kuřim-OS, a.s. a ŽDAS, a.s. a ve večerních hodinách byly návštěvy hostů ze zemí BRIC neformálně uzavřeny na společné večeři se Svazem strojírenské technologie v restauraci La Bouchée v Brně.

Poslední den veletrhu proběhly závěrečné rozhovory brazilské delegace s panem ing. Petrem Zemánkem, ředitelem SST, a byly diskutovány možnosti další spolupráce firmy Starek se Svazem strojírenské technologie a jeho členskými podniky.

Delegace CMTBA na IMT

Letošní výstavy IMT 2012 v Brně se zúčastnila delegace vedení Svazu čínských výrobců a uživatelů obráběcích a tvářecích strojů CMTBA. Pětičlennou skupinu vedl zástupce prezidenta asociace pan Wang Liming. Členkou delegace CMTBA byla i zástupkyně majitele nového čínského mezinárodního výstaviště firmy CIEC paní Gao Jingjing. V rámci veletrhu uskutečnili členové delegace celou řadu jednání na stáncích jednotlivých výrobních podniků, ale také ve vlastní prezentační místnosti, kterou jim poskytlo SST v rámci své expozice.

V průběhu výstavního týdne navštívila čínská delegace celou řadu výrobních podniků. Jednalo se o například o provozy akciové společnosti ŠKODA Machine Tool, ŠMERAL Brno, TOS KUŘIM- OS, ČKD BLANSKO- OS a TAJMAC ZPS. Delegace nechyběla ani na významných

oficiálních akcích, jako bylo zahájení výstavy a recepce BVV, tisková konference SST, recepce pořádaná akciovou společností ŽDAS a další společenské akce.

Představitelé SST podepsali se zástupci CMTBA dvě významné dohody. První byla dohoda o společné dlouhodobé spolupráci mezi oběma oborovými svazy tzv. Memorandum of Understanding. Druhou byla dohoda o spolupráci při zajištění české expozice na mezinárodní výstavě obráběcích a tvářecích strojů CIMT 2013, která se bude konat 22.–27. dubna 2013 v Pekingu. Nadstandardní vzájemné vztahy, které SST s čínským svazem CMTBA již po dlouhou řadu let udržuje, se touto návštěvou ještě posílily a institucionalizovaly, takže přispějí k zajištění velice dobrého zázemí a příznivých podmínek pro prezentaci a obchodní působení českých strojírenských podniků v Číně.

Závěr

Vedení Svazu strojírenské technologie je s právě skončeným veletrhem velmi spokojeno, a to nejen z pohledu úspěšnosti vlastních expozic, o které byl opravdu značný zájem, ale také co se týče průběhu veletrhu jako celku. Mezinárodní strojírenský veletrh znovu prokázal, že představuje největší přehledku průmyslových technologií v oblasti střední Evropy. Jeho rozsah, vysoký počet uskutečněných obchodních jednání i řada přímo na místě uzavřených kontraktů potvrdily prestiž brněnského veletrhu. Expozice vystavovatelů obsadily všechny haly brněnského výstaviště. Je velmi pozitivní, že významná část vystavovatelů přijela ze zahraničí, což jen potvrzuje vážnost veletrhu z hlediska mezinárodního obchodu.

Veletrh IMT prokázal, že je pevnou a významnou součástí MSV, a že bez pořádání IMT by MSV ztratil mnoho ze svého lesku. Svaz strojírenské technologie také vysoce oceňuje bohatou účast svých členských podniků na letošním ročníku. Všechna hodnocení veletrhu, která byla od členských podniků Svazu zaregistrována, jsou vesměs velmi pozitivní. Letošní veletrh skončil a už se můžeme nejen těšit, ale i připravovat na ten příští, již 55. mezinárodní strojírenský veletrh, který se s největší pravděpodobností uskuteční v termínu od 7. do 11. října 2013.

Na vypracování závěrečné zprávy se autorsky podíleli:

*Ing. Pavel Čáp, SST
doc. JUDr. František Klimeš, CSc., FS ČVUT Praha
Ing. Jiří Janiček, ZÚ ČR New Delhi
Ing. Jiří Erlebach, Veletrhy Brno, a.s.
PhDr. Blanka Markovičová, CSc., SST
Mgr. Hana Matochová, SST
pí. Dagmar Drobílková, SST
Ing. Bedřich Musil*

Cesty ke zvýšení konkurenceschopnosti ruského strojírenství

Viceprezident Svazu strojírenství Ruské federace profesor Vladimír Vladimirovič Gutěnšov byl v nedávné době zvolen poslancem Státní dumy Ruské federace a jmenován prvním náměstkem předsedy Výboru Státní dumy Ruské federace pro průmysl. Nejen z tohoto důvodu jsme ho požádali o rozhovor. Jeho podstatnou část přinášíme nyní a v některém z příštích vydání MM Průmyslového spektra pak budeme prezentovat další myšlenky pana profesora.

■ Domníváte se, že výsledky voleb v Rusku budou mít vliv na změny v dlouhodobé koncepci rozvoje průmyslu a na rozšíření možností dalšího rozvoje strojírenství ve Vaší zemi?

Prof. Gutěnšov: Pevně doufám, že budou mít pozitivní dopad na vývoj domácího průmyslu. Kdybych si to nemyslel, nekandidoval bych do Státní dumy s výhlídkou na další práci ve Výboru pro průmysl.

Počet členů Dumy, kteří mají technické vzdělání a pracovní zkušenosti v průmyslu se výrazně zvýšil v porovnání s jejím předchozím složením. Bezesporu to přispívá k rozšíření činnosti našeho Výboru. Hlavní snaha podvýboru pro odvětví vyspělých technologií v průmyslu a vojensko-průmyslového komplexu, který jsem byl pověřen vést, je soustředěna na otázky zlepšení konkurenceschopnosti domácího strojírenství.

Je třeba vzít v úvahu, že mnoho problémů tuzemského průmyslu má nejen svou technickou stránku. Značná část z nich pramení ve finanční oblasti – ve sféře rozpočtu, daní, tarifů a také v personální politice. Nutnost změn ve

strategii rozvoje průmyslu – to je objektivní faktor, který bude z velké části určovat místo Ruska v budoucím světovém společenství.

Poté, co to pracovníci ruského Svazu strojírenství pochopili, vstoupil Svaz do politického prostoru, aby se aktivně zapojil do činnosti Všeruské národní fronty, vytvořené na popud Vladimira Vladimiroviče Putina. Dnes můžeme s jistotou prohlásit, že náš Svaz dokázal vyrůst z odvětvového sdružení ve významnou veřejně-politickou sílu federální dimenze, která důsledně hájí zájmy domácího průmyslu.

■ Ruské strojírenské firmy jsou dnes perspektivními partnery celé řady českých podniků a Rusko zaujalo druhou příčku na žebříčku nejvýznamnějších exportních destinací z hlediska České republiky. Jak vy osobně hodnotíte úroveň rusko-české obchodní spolupráce? V jakých směrech se daří, kde byste přivítal větší aktivitu?

Prof. Gutěnšov: S umístěním na 21. příčce z hlediska obratu zboží za rok 2011 patří Česká republika mezi významné obchodně-ekonomické partnery Ruska ve střední a východní Evropě. Rusko je také jedním z hlavních zahraničně obchodních partnerů České republiky, neboť zaujímá 6. místo mezi zeměmi světa z hlediska obratu zboží.

V současné době jsou v Rusku vytvořeny a úspěšně fungují společnosti s českým kapitálem. Mezi nimi zmíním společnost vyrábějící vozy značky Škoda v regionu Kaluga, společnost Brisk na výrobu automobilových zapalovacích svíček ve

V čísle 9 magazínu M+M Průmyslové spektrum (září 2012) byl otištěn obsáhlý rozhovor s prof. V.V.Gutěnšovem. Přetiskujeme ho nyní i na stránkách našeho časopisu především proto, že přináší řadu zajímavých informací týkajících se záměrů vlády Ruské federace při realizaci projektu přebudování a modernizace ruského průmyslu s důrazem na strojírenství. Spolupráce českých strojírenských podniků, především pak výrobců obráběcích a tvářecích strojů, na realizaci těchto záměrů nabízí řadu možností pro uplatnění jejich produktového portfolia.

Druhým důvodem pro přetištění rozhovoru je skutečnost, že autorka rozhovoru byla oceněna v rámci letošního ročníku Všeruské novinářské soutěže mediálních počínů se strojírenskou tematikou.

městě Ozersk v Kaliningradské oblasti a v Moskvě, zavedení výroby automobilových komponentů v Elabuze, firmu Sibel v Novosibirsku vyrábějící elektrické motory pro kolejová vozidla (tramvaje, lokomotivy) a trolejbusy, ARB-Moravan vyrábí automobilové komponenty v Samarské oblasti, Pilana Start Instrument Sankt Petěrburgu se specializuje na výrobu rezných nástrojů na kov a dřevo a mohl bych jmenovat další podniky.

České firmy s ruským kapitálem jsou zastoupeny strojírenskými společnostmi Škoda-JS a Škoda Steel se 100% kapitálem ruské společnosti OMZ, dále pak hutním závodem Vítkovice Steel se 100% kapitálem ruské společnosti Evrazholding, závodem těžkého strojírenství Škoda Machine Tool se 100% základním kapitálem ruské společnosti Stanko-Impex.

To znamená, že bilaterální spolupráce je velmi aktivní. Když chci nicméně situaci hodnotit skutečně objektivně, musím souhlasit s ředitelem Svazu strojírenské technologie ing. Petrem Zemánkem, že v současnosti lze od česko-ruské spolupráce očekávat mnohem více. Například český export obráběcích a tvářecích strojů do Ruska by mohl už v blízké budoucnosti tvořit kolem 30 % celkového strojírenského vývozu.

■ Bývá tradicí, že se MSV v Brně účastní i ruská delegace. Nejinak tomu bude i letos. Jak bude zaměřen její program a jaká problematika bude na veletrhu pojednávána především?

Prof. Gutěnšov: Ruská delegace se připravuje na účast na letošním MSV Brno. Akce takových rozměrů poskytuje účastníkům jedinečnou příležitost prezentovat investiční projekty, které budou v budoucnu tvořit základ nadějných smluv mezi ruskými a českými obchodními partnery. My považujeme právě tento cíl za nejzajímavější. Letos jsou připravena svůj ekonomický a exportní potenciál demonstrovat velká průmyslová centra Ruska.

Za zásadně důležité považujeme zaměření ruské ekonomiky na spolupráci v oblasti vyspělých technologií a my pokládáme Českou republiku v tomto směru za jednoho ze spolehlivých a důvěryhodných partnerů.

“Investiční a inovační spolupráce mezi našimi zeměmi může být rozsáhlejší a hlubší. Především by měla být zaměřena na rozvoj a realizaci unikátních technologických a výrobních procesů, výměnu licencí, know-how a na společný vstup na trhy třetích zemí”, říká v rozhovoru pro MM Průmyslové spektrum viceprezident Svazu strojírenství Ruské federace profesor Vladimír Vladimirovič Gutěnšov.

■ **Je známo, že se osobně zasazujete o optimalizaci podmínek pro rozvoj vědy a aplikovaného výzkumu v oblasti strojírenství a také o podporu technického školství a formování nové mladé generace techniků. Jaké akce chystá v nejbližším období Svaz strojírenství Ruska právě na tomto poli?**

Prof. Gutěnjov: Dnes naše strojírenské podniky více než kdy jindy potřebují kvalifikované inženýry a vědecké odborníky. Systém přípravy technických pracovníků ale zatím není dokonalý. Proto je pro ruský Svaz strojírenství otázka vzdělávání inženýrů a techniků pro reálné sektory ruské ekonomiky prioritou.

Právě jsem se vrátil z druhého mezinárodního průmyslového fóra mládeže *Inženýři budoucnosti 2012*, které se konalo na břehu jezera Bajkal a jehož se zúčastnilo více než 1500 ruských odborníků, vědců, aspirantů a studentů, kteří reprezentovali 355 průmyslových podniků a více než 50 předních technických univerzit v zemi. Fórum bylo zorganizováno Svazem a správou Irkutské oblasti a mělo mimořádný ohlas u veřejnosti. Lze jen litovat malé účasti České republiky v porovnání s početným zastoupením delegací z ostatních zemí.

Svaz strojírenství Ruské federace se také stal iniciátorem a projektantem Všeruského programu *Ty jsi inženýrem budoucnosti*, který je zaměřen na praxe a stáže pro studenty technických vysokých škol v podnicích strojírenského průmyslu. Pro absolvování praxí a stáží nabídly tuzemské průmyslové podniky studentům a absolventům technických vysokých škol více než 800 míst a 500 specializací v 27 různých povoláních. Posláním programu je přilákat absolventy technických vysokých škol do průmyslových podniků v Rusku, oživit systém mentoringu mladých odborníků v továrnách, zvýšit prestiž a společenské postavení inženýrského povolání. Dnes už se k účasti na projektu připojilo 41 regionů země, což představuje účast 60 ruských vysokých škol a 101 podniků strojírenského průmyslu.

Čtěl bych zdůraznit, že Svaz připravil balíček návrhů na zdokonalení ve sféře vzdělávání, který byl posuzován na různých úrovních Všeruské národní fronty a byl schválen. Prezident Putin rovněž vyjádřil přání, aby se řada našich iniciativ realizovala.

■ **V jakých oborech má Ruská federace perspektivu být na světové špičce a ve kterých mají české firmy potenciál pro vzájemnou spolupráci?**

Prof. Gutěnjov: V současnosti jsou potenciální lídři nové industrializace Ruska jasně patrní. V nejširším měřítku to jsou následující obory – výzkum vesmíru, letectví, pozemní doprava, stavba lodí, energetika, speciální chemie, telekomunikace, letecké a informační technologie, biotechnologie, mikroelektronika a speciální strojírenství pro vojensko-průmyslový komplex. V těchto oblastech má Rusko své vlastní vědecké školy a úroveň základních znalostí se v porovnání se světovou konkurencí odhaduje na 70–80 %.

Ve větší míře se očekává také rozšíření činnosti při získávání nových zdrojů energie, především obnovitelných, a také při racionalizaci využití zdrojů tradičních. Rýsují se zajímavé projekty vícepalivového motoru s rotačním pístem a návazným hybridním systémem využívajícím superkondenzátorů pro rekuperaci brzděné energie pro následný rozjezd. Velká pozornost bude rovněž věnována využití zemního plynu k pohonu všech druhů motorových vozidel, počínaje městskými autobusy, a vytvoření hybridních vozidel fungujících jak na principu spalovacího motoru, tak i ukládání elektrické energie v akumulátorech a superkondenzátorech.

V použití zemního plynu jako pohonné hmoty bylo Rusko průkopníkem a získalo už v tomto směru značné zkušenosti. Již v roce 1990 vlastnilo největší vozový park automobilů na plynový pohon na světě.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat tuzemské výrobě obráběcích strojů jako materiálně – technologické základně průmyslu a samotného strojírenství. V této oblasti považují za perspektivní založení výroby moderních obráběcích strojů s CNC řízením jak pro náš vlastní trh, tak i na vývoz do jiných zemí ve spolupráci s našimi partnery. V této souvislosti podotýkám, že ruské továrny na výrobu obráběcích strojů produkují konkurenceschopné výrobky, z nichž se většina vyváží.

Pokud budeme hovořit o stavbě lodí, pak mi dovoluji připomenout, že naše země byla průkopníkem ve vývoji vznášedla. Pokračováním těchto projektů jsou ekranoplány, které mohou výrazně změnit tvář budoucího námořnictva na celém světě. V Nižním Novgorodu se nachází CKB (Centrální konstruktérské Byro) pro plavidla na podvodních křídlech a místní podniky jsou připraveny postavit ekranoplány jak pro obranné účely, tak i pro přepravu cestujících a nákladů. Kromě toho Rusko zaujímá jedno z vedoucích postavení v konstrukci plavidel pro arktické loďstvo.

Ve vesmírném výzkumu budou mít v příštím desetiletí přednost tyto oblasti: globální systém telekomunikací a monitoring životního prostředí, vesmírné navigační systémy, vesmírné biotechnologie, výroba nových materiálů pro využití ve stavu beztíže, vytvoření komunikačních systémů pro mezinárodní dopravní koridory, atd.

Potenciálně může ruské strojírenství rychle rozvinout celou řadu průlomových technologií. Ovšem ne za každou cenu všechny, zvláště, kdyby se mělo v daném oboru začínat zcela od nuly. Mnohem smysluplnější a efektivnější je zajistit rychlou implementaci dovážených technologií.

Prezident naší země stanovil úkol – do roku 2020 zvýšit podíl podniků zavádějících technologické inovace 2,5 krát – z 10,5% na 25%, a tím dosáhnout dnešního středoevropského průměru. K řešení tohoto úkolu přispěje i účinná oboustranná spolupráce mezi Svazem strojírenství Ruska a českým Svazem strojírenské technologie.

Za rozhovor pro MM Průmyslové spektrum poděkovala Blanka Markovičová

Kazašsko-české podnikatelské fórum hostilo nejvyšší představitele obou států

Při příležitosti oficiální návštěvy prezidenta Republiky Kazachstán Nursultana Abiševiče Nazarbajeva, jež se uskutečnila na pozvání prezidenta České republiky Václava Klause ve dnech 23.–24. října 2012, bylo v prostorách Lichtenštejnského paláce v Praze **podepsáno Memorandum o spolupráci mezi Kazašsko – českým technologickým centrem a spo-**

Prezident Republiky Kazachstán Nursultan Nazarbajev hovoří na Kazašsko-českém fóru

lečnosti s ručením omezeným SST Astana. Signatáři memoranda byli z kazachstánské strany pánové Sajat N. Njusupov, předseda představenstva akciové společnosti Astana Innovations, Serik I. Maselov, generální ředitel Kazašsko-českého technologického centra v Astaně, a B. M. Kenžin, ředitel Karagandského strojírenského konsorcia, s.r.o., z české strany pak prezident Svazu strojírenské technologie a předseda představenstva akciové společnosti TOS VARNSDORF ing. Jan Rýdl.

Prezident Nazarbajev přivezl do Prahy velkou delegaci sestávající ze čtyř ministrů, dvou guvernérů a 45 významných kazašských podnikatelů. Přítomní zástupci firem z obou zemí využili pobytu prezidenta Nazarbajeva k **podpisu více než deseti mezinárodních dohod. Jejich hodnota dosáhla v odhadu 155 milionů eur.**

Po podpisu smluv byl slavnostními projevy obou prezidentů ve Zlatém sále zahájen vlastní program Kazašsko-české podnikatelského fóra, na němž vystoupili zástupci hlavního organizátora akce – Svazu průmyslu a dopravy České republiky a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, dále pak Česko-kazašské mezivládní komise, České exportní banky a obchodních a průmyslových komor. **Aktuální investiční**

Originál česko-kazašstánského memoranda

Prezident SST ing. Jan Rýdl a kazašští partneři Sajat N. Njusupov, Serik I. Maselov a B.M.Kenžin podepisují memorandum o zřízení KČTC

Záběr na předsednický stůl Kazašsko-českého podnikatelského fóra

klima Republiky Kazachstán a z něho plynoucí možnosti spolupráce s českými firmami, nástroje podpory podnikání uplatňované současnou vládou v Kazachstánu a jejich vliv na rozvoj strojírenství v zemi popsali ve svých vystoupeních kazašstánské hosté v čele s náměstkem ministra průmyslu a nových technologií B. Džaksalijevem. Další referující zastu-

povali Národní exportní a investiční agenturu KAZNEX INVEST (K.Ž. Kamarov) a Radu národní agentury pro technický rozvoj (A. Ž. Kulsumov).

Kazachstán je třetím nejvýznamnějším dodavatelem ropy do Česka. Obchodní bilance je s ohledem na vysoký dovoz ropy pasivní a šance na její vyrovnání spočívá podle Mini-

sterstva průmyslu a obchodu především v posílení českého exportu. České firmy mají šanci hlavně v energetice, těžbě a zpracování surovin, ve strojírenství, chemickém průmyslu, dopravní infrastruktuře, v komunálním, vodním a odpadním hospodářství a ve zdravotnictví.

Dr. Blanka Markovičová, SST

28. ročník Bienále obráběcích a tvářecích strojů v Miláně

V sobotu 6. října 2012 se zavřely brány milánského výstaviště Rho Fiera za **28. ročníkem prestižní přehlídky obráběcích a tvářecích strojů známé pod značkou BIMU/SFORTEC Milano**, která proběhla pod taktovkou Italské asociace výrobců obráběcích strojů UCIMU. Výstava výrobních strojů probíhá v Miláně pravidelně už od roku 1958 a za tu dobu je navštívilo přes milion a půl návštěvníků, aby se seznámilo s exponáty 30 000 firem z celého světa. Oficiální statistiky uvádějí, že výstavištními turnikety prošlo letos za pět dní trvání veletrhu celkem 58.875 registrovaných

návštěvníků. Na výstavní ploše čítající 90 000 m² se se svou produkcí představilo 1 160 strojírenských firem z Itálie a dalších 77 zemí světa, mezi nimiž převažovaly firmy ze Švýcarska, Německa, Francie, Španělska, Srbska a Taiwanu. Celkový počet vystavených exponátů přesáhl 3 000 a jejich hodnota činila cca půl miliardy Euro.

Prezident asociace UCIMU pan Luigi Gabalini, stejně jako její výkonný ředitel pan Alfredo Mariotti vyjádřili svou plnou spokojenost s průběhem i výsledky veletrhu, který si i přes ekonomické problémy a recesi, která postihla

převážnou část zemí Evropské unie, zachoval svůj vysoký standard.

„Vystavovatelé na letošním ročníku potvrdili, že sektor obráběcích strojů čelí krizovým jevům v ekonomice poměrně úspěšně, investuje do technických a technologických inovací a připravuje se tak na období počínající

konjunktury, která je podle prognózy Oxford Economics předpovídána na druhou polovinu roku 2013“, dodává Luigi Gabaldini.

Čtvrté místo ve výrobě a třetí ve vývozu řadí italský sektor obráběcích strojů v celosvětovém měřítku na významnou pozici, která je základem pro to, aby se milánské výstaviště každé dva roky stalo místem setkání předních světových výrobců strojů a strojního zařízení a zároveň dějištěm přehlídky toho nejprogresivnějšího, čeho daný obor aktuálně dosáhl.

Vystavovatelé, hosté i návštěvníci veletrhu měli možnost zúčastnit se bohatého dopro-

vodného programu. Jednou z akcí, kterou navštívilo přes čtyři stovky zájemců, bylo tradiční technické a technologické kolokvium pod názvem Quality Bridge. Interaktivní přehlídka uspořádaná v pavilonu 18 pod názvem „Přeměty pro život – Technologie pro výrobu“ přilákala návštěvníky především z řad studentů, kterých letos navštívil veletrh mimořádný počet – 5 806, což je o 10 % více než v loňském roce. Je trvalou snahou UCIMU přibližovat zajímavou formou mladé generaci technické obory a zajistit tak strojírenskému oboru v Itálii budoucí technickou inteligenci.

UCIMU ve spolupráci s Ministerstvem pro hospodářský rozvoj a Italským institutem pro zahraniční obchod ICE uspořádaly ještě před zahájením veletrhu setkání italských výrobců obráběcích strojů s jejich potenciálními klienty v Brazílii, Číně, Indii, Rusku a Turecku, neboť právě tyto země se v současné době jeví z obchodního hlediska jako nejperspektivnější.

Příští ročník veletrhu BI-MU proběhne opět v Miláně od 30. září do 4. října 2014.

Podle italských materiálů UCIMU zpracovala Dr. Blanka Markovičová

Téma, o kterém se hovoří – šance a starosti malých a středních podniků v České republice

Eva Svobodová, MBA, generální ředitelka AMSP ČR,

Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky (AMSP ČR) je postavena na třech základních pilířích: NEZÁVISLOST, ODBORNOST a PRAXE.

AMSP ČR sdružuje na otevřené, nepolitické platformě malé a střední podniky a živnostníky i jejich organizace z celé republiky. Jedná se o asociaci podniků a živnostníků registrovanou od roku 2001, která je jedním ze *zakladatelů Koalice pro transparentní podnikání*.

Významně byla posílena členská základna AMSP ČR a její vliv. Asociace zastupuje zájmy cca 254.000 podnikatelských subjektů. Nejpočetněji jsou v ní zastoupeny tyto obory: dopravní telematika, lodní průmysl, **metalurgický a strojírenský průmysl**, výroba plastů a gumy, elektrotechnický a textilní průmysl, stavebnictví, řemesla, služby obecně a další. Členská firma nemusí splňovat kritérium MSP podle pravidel Evropské unie, to znamená, že by nutně muselo jít o společnost do 250 zaměstnanců – členem může být i společnost větší. Členy asociace jsou také banky či pojišťovny se státní účastí (Českomoravská záruční a rozvojová banka, Česká exportní banka, Exportní, garanční a pojišťovací společnost), některé střední a vysoké školy, řemeslné cechy, oborové asociace či sdružení apod. Členskou základnu tvoří také úspěšné české firmy – držitelé nejruznějších ocenění.

Firmy, podnikatelé i jejich sdružení mohou být buď řádnými členy nebo mají možnost využít **na 6 měsíců zdarma tzv. statutů pozorovatele**, kdy budou dostávat 90 % všech informací jako členové a teprve poté mohou vyhodnotit, zda a v čem pro ně může být členství v asociaci přínosné.

Asociace poskytuje svým členům především *Informační servis* cíleně zaměřený na segment malých a středních firem – novinky z oblasti bankovních produktů, marketingu, vzdělávání, podpory exportu, trhu práce, statistiky, legislativy, inovací, nových trendů apod., vydáváme *týdenní Právní zpravodaj pro podnikatele a měsíční newsletter*. Zajišťujeme *poradenství* v oblasti právní, daňové, úvěrové, v oblasti technických překážek obchodu, prevence pohledávek, apod. V rámci asociace pracuje řada *Výborů a Sekcí*, do kterých jsou zapojeni jak členové asociace z řad podnikatelů a firem, tak externí odborníci, kteří se vyjadřují k zásadním materiálům hospodářské politiky státu či ji přímo spoluvytvářejí (oblasti: vzdělávání, věda-výzkum-inovace, strukturální fondy, daň, export, finance, legislativa, nové technologie, průmyslová výroba, obchod a služby, řemesla). V každém kraji má asociace svého *regionálního zástupce*.

V rámci spolupráce AMSP ČR s významnými společnostmi nabízí svým členům *zvýhodněné balíčky produktů a služeb*. Spolupracujeme s řadou komerčních i státních bank, agentur, advokátními kancelářemi, s dynamickými partnery (např. Google, Unicorn, Coface, PricewaterhouseCoopers, neziskovým sektorem a dalšími.) Pro své členy *organizuje* řadu informačních a vzdělávacích akcí zdarma nebo za zvýhodněných podmínek, a to cíleně pro jednotlivé skupiny (např. živnostníci, drobné firmy, střední firmy, exportéři, inovativní firmy, regiony), dále připravuje kontaktní obchodní setkání, účast v zahraničních misích a poskytuje celou řadu dalších *služeb*, ať už *prezenční* či *online formou*. Mezi priority AMSP ČR patří i *propagace jejích členů*, ať už v rámci členské základny nebo při-

mo prostřednictvím médií. K prioritám asociace patří rovněž oceňování práce a výsledků malých a středních firem a živnostníků, a proto AMSP ČR poskytuje *záštitu nad podnikatelskými soutěžemi* jako např. „DHL Exportní cena Unicredit“, „OCP-Ocenění českých podnikatelek“, dále je odborným garantem soutěže bankovních produktů „Zlatá koruna“, soutěže „Štítky českého byznysu“ a unikátního projektu „HSBC grant pro exportéry“ nebo např. „Festivalu Česká inovace“ či „Design Cabinet“. Asociace je vyhlášovatelem vlastního *Grantového programu pro členy AMSP ČR* pro hodnocení business plánů firem s finanční odměnou.

Na mezinárodní úrovni má AMSP ČR důležité postavení v rámci evropských struktur. Je členem největšího evropského sdružení malých a středních podniků – mezinárodní organizace UEAPME (**Union Européenne de l'Artisanat et des Petites et Moyennes Entreprises – Evropská asociace řemesel, malých a středních podniků**) se sídlem v Bruselu, která reprezentuje **11 milionů evropských podnikatelských subjektů z řad malých a středních firem s více než 50 miliony zaměstnanců**. Víceprezidentem UEAPME je předseda AMSP ČR, své zástupce má asociace i v dalších odborných výborech UEAPME. Přímé zastoupení našich členů v řídicích orgánech UEAPME činí naši asociaci respektovaným partnerem. Dále je AMSP ČR členem *NORMAPME* Brusel (Evropský úřad řemesel, obchodu a malého a středního podnikání pro standardizaci). Máme i svého stálého delegáta v *EESC-Evropském hospodářském a sociálním výboru* v Bruselu. Asociace spolupracuje s řadou svých *partnerských organizací* v zahraničí, nejužší se zeměmi Visegrádské čtyřky (Slovensko, Maďarsko, Polsko).

AMSP ČR

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

AMSP ČR se účastní klíčových jednání ministrů týkajících se podnikatelského prostředí. Předkládá zásadní stanoviska a názory za segment malého a středního podnikání v odborných týmech ministrů, které opírá o nezávislé odborné analýzy z praxe.

Spolupracuje s předními společnostmi a institucemi v České republice i v zahraničí. Dlouhodobě má uzavřeno řadu dohod o vzájemné spolupráci s partnerskými organizacemi jak v České republice, tak v zahraničí, a to zejména z oblasti Visegrádské čtyřky.

AMSP ČR dlouhodobě koncipuje stěžejní materiály a analýzy na podporu podnikání malých a středních firem a živnostníků – „Ná-

vrhy na urychlení rozvoje malých a středních podniků“ (červen 2006), „Návrhy na tlumení dopadů hospodářské krize na malé a střední podniky“ (leden 2009).

Od roku 2009 asociace úzce spolupracuje s Českým statistickým úřadem a realizuje v odborné spolupráci s ním sérii unikátních průzkumů o názorech podnikatelů na problemové oblasti podnikání (protikrizová opatření, podpora exportu, administrativní zátěž, korupce, volební programy, platební morálka, politika zaměstnanosti a pracovní právo, elektronická komunikace s úřady, přístup bank, moderní metody řízení společnosti, absorpční kapacita OPPI pro další období, daňová refor-

ma apod.) – viz www.amsp.cz sekce „Nepřehlédněte“. Tyto průzkumy jsou rovněž podkladem pro Zprávu o MSP za daný rok.

Rapidně vzrostl zájem významných médií o AMSP ČR, která citují její názory (Hospodářské noviny, MF Dnes, Lidové noviny, Právo, Ekonom, Euro, Profit, E15, Česká televize, TV Prima Family, Český rozhlas 1 Radiožurnál, Radio Impuls a další).

AMSP ČR komunikuje s orgány státní správy, vyvolává jejich trvalý zájem a především apeluje na jejich odbornou schopnost vytvářet reálnou strategii rozvíjející se a životaschopného podnikání a zabezpečování podmínek pro podnikatelský stav v České republice.

Exportní financování s ERSTE CORPORATE BANKING České spořitelny

Ing. Monika Houštická, ředitelka odboru obchodního a exportního financování

Jak je výroba na export velmi silným tématem pro české vývozce, tak je exportní financování velmi silným tématem v České spořitelně, a.s.

Naší snahou je být vždy o krok napřed a poskytovat klientům excelentní služby pod excelentní značkou, kterou bezesporu je Erste Corporate Banking – nová služba České spořitelny orientovaná na potřeby stávajících i budoucích korporátních klientů.

Každá nově zveřejněná statistická zpráva o stavu ekonomiky České republiky, obsahující údaje o silné závislosti české ekonomiky na exportu a o nepřírodných negativních dopadech otevřenosti naší ekonomiky na tuzemské dodavatele, je pro náš tým exportního financování motivací, jak co nejlépe vycházet vstříc potřebám našich klientů, exportérů. K nástrojům exportního financování, které Česká spořitelna již mnoho let nabízí, patří zejména:

- předexportní úvěr poskytovaný vývozci na pokrytí nákladů na výrobu určenou pro export
- exportní odběratelský úvěr poskytovaný zahraničnímu odběrateli či jeho bance

- refinancování exportního dodavatelského úvěru či odkup pohledávek bez postihu exportéra
- projektové financování či investiční úvěry s pojištěním EGAP
- exportní i importní akreditiv
- vystavování a zprostředkování pojištění záruk ve vztahu k exportním kontraktům

Financováním projektů většího i menšího rozsahu jsme již podpořili naše klienty při vývozu technologických linek, dopravních prostředků a strojírenských celků, například do Bosny a Hercegoviny, Turecka, na Ukrajinu, Běloruska, Ruské federace, do Uzbekistánu, ale i do zemí Evropské unie.

Česká spořitelna jako jedna z prvních bank podepsala smlouvu s Českou exportní bankou a uvedla v život program provozního financování určený na podporu subdodavatelů ze segmentu SME, podílejících se na velkých exportních projektech financovaných Českou spořitelnou a Českou exportní bankou. Program TOP EXPORT se opírá o možnost využití záruky za úvěr poskytnutý Českou exportní bankou ve prospěch České spořitelny v případech, kdy subdodavatel expor-

téra nemůže využít předexportního pojištění EGAP. Tento produkt pomáhá jak subdodavatelům z řad SME, tak velkým exportérům, kterým se tak rozšiřuje výběr portfolia subdodavatelů.

Pro komplexní a systematickou podporu rozvoje a inovaci technologií našich klientů- importérů nabízí tým strukturovaného a exportního financování obchodů již několik let i importní odběratelský úvěr. Cílem tohoto produktu je poskytnout možnost českým výrobním společnostem, zejména dovozcům, pořídit nové technologie ze zahraničí při využití pojištění se státní podporou dané vývozní země. Tímto produktem a celou škálou již výše zmíněných proexportně zaměřených nástrojů financování dlouhodobě podporujeme konkurenceschopnost českého průmyslu a úsilí českých exportérů prosadit se a upevnit pozice v tradičních exportních teritoriích i mimo ně.

Jsme si plně vědomi závazku, který na nás klade, kromě naší zodpovědnosti jedné z největších bank na českém trhu, i skutečnost, že firmy a organizace financované Českou spořitelnou vytvářejí 25% zaměstnanosti v České republice.

Být oporou vašich exportních transakcí a poskytovat vám ty nejlepší služby v rámci Erste Corporate Banking je cílem, který chceme spolu s vámi i nadále v budoucnu úspěšně naplňovat.

Prorůstová opatření stokrát jinak

Vládě na stole brzy přistane detailní plán na to, jak co nejrychleji vybědnout z krize. Sepisovat ho dnes začínají jak ekonomové, tak podnikatelé. Premiér si totiž přizval k NERVu lidi, kteří mají zkušenosti z praxe.

Na rozdíl od debat, které se obvykle točí kolem nezpochybnitelných dlouhodobých systémových změn typu „podpora vědy a vzdělávání“, nyní akutně potřebujeme recept, který

zafunguje okamžitě. Spotřeba obyvatelstva povážlivě klesá a utrácet už přestávají i bezdětní, jak nekompromisně ukazují nejnovější statistiky.

Seznam navrhovaných opatření, která by mohla českou ekonomiku takřkajíć „nakopnout“, chce mít proto premiér Petr Nečas co možná nejdříve. Jistě také v souvislosti s výsledky říjnových voleb.

Hospodářské noviny před časem položily více než dvěma desítkám byznysmenů otáz-

ku, co by dělali na premiérově místě, aby růst nastartovali. Jejich odpovědi se v leccem shodují: nehybat neustále s daněmi, což odrazuje investory, a osekát neefektivní větve státní správy. „Výkonnost aparátu je mizerná,“ říká například Jiří Šimáně, šéf Unimex Group.

Dalším požadavkem, který od podnikatelů zaznívá, je nutnost podpory dopravní a komunikační infrastruktury. Ne do všech oblastí se však nyní v Česku vyplatí investovat stejně. Ekonom Miroslav Zámečník z NERVu sestavil přesné propočty, které výhodnost jednotlivě-

vých podpůrných kroků porovnávají.

Například: zatímco podpora školství má okamžitý efekt na hospodářství relativně malý – z vynaložené koruny se vrátí do HDP jen něco málo přes jednu korunu, drobné stavební rekonstrukce, jako třeba zateplování budov, vycházejí dvakrát výhodněji.

Začít s nimi lze totiž okamžitě – domy, na nichž budou práce probíhat, už stojí a opravy nebudou brzdit vypisování veřejných zakázek. Zařizovat si je totiž budou sami lidé, stát jim na projekty pouze zhruba třetinovou dotací přispěje.

„Z každé takto vydané koruny se do HDP vrátí více než dvě koruny, takovému multiplikátoru se nic dalšího neblíží,“ říká Zámečnick. A s tím, že právě lokální stavební práce mohou ekonomiku rozpohybovat, souhlasí i další člen NERVu Jiří Schwarz, třebaže vidí potenciál především v církevních restitucích: „Vydávané nemovitosti jsou dlouhodobě podinvestované, to se teď po vydání majetku může změnit,“ říká.

Myslet na byznys jen v rámci Česka ale nestačí, jak připomíná ekonom a prezident Mezinárodní obchodní komory ČR prof. Michal Mejstřík, který se zaměřuje především na export. „Firmy potřebují usnadnit vstup na nové trhy a stačí drobnosti. V obchodní komoře proto teď propojujeme podnikatele s velvyslanci ještě předtím, než vyjždějí na misi,“ uvádí pro příklad Mejstřík.

Jak analytici, tak byznysmeni se ale shodnou v tom, že více než prorůstové recepty pomáhá odstraňování přebujelých byrokracie – speciální komise, která kvůli tomu funguje od loňska při vládě, nachází pravidla obtěžující podnikatele až v 80 procentech všech návrhů zákonů. Právě chaos v nařízeních a daních přitom odrazuje podnikatele nejvíce. „Každý rok se tady u nás koná malá daňová revoluce a všichni už jen čekají, kdy přijde něco, co jim zařídí byznys docela. To investory děsí,“ shrnuje Pavel Kohout, člen NERVu.

Z uveřejněné ankety uvádíme názory některých ekonomů a představitelů podnikatelských kruhů:

„Vláda by místo vymýšlení zázračných prorůstových opatření měla usilovně pracovat na zkvalitnění fungování státu.“

Daniel Münich, ekonom, člen NERVu

„Modernizovat dálniční a železniční síť, rozvíjet energetickou infrastrukturu.“

Martin Hájek, Teplárenské sdružení ČR

„Podpořila bych výrazněji zaměstnanost žen v České republice. Recesi to sice nevyřeší, ale považují to za velmi důležité.“

Dana Dvořáková, šéfkyně komunikace O2

„Z dotací EU financovat jen smysluplné projekty, osekát náklady vládních organizací, investovat do infrastruktury a technického vzdělávání.“

Pavel Juříček, šéf Brano Group, člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy České republiky

„Odstranit administrativní zátěž podnikání, zlepšit vymahatelnost práva, podpořit technické vzdělání a export.“

Radek Špicar, viceprezident Svazu průmyslu a obchodu ČR, člen NERVu

„Daně bych nezvyšoval. Průmysl potřebuje strategii konkurenceschopnosti a musíme se soustředit na technické školství.“

Jan Musil, generální ředitel ČKD Group

„Důležité je zvýšení důvěry občanů v českou ekonomiku a ochota bank financovat české podniky a projekty.“

Štěpán Havlas, finanční ředitel FINEP

„Novelizoval bych zákon o státním rozpočtu.“

Tomáš Drápela, šéf Plzeňské teplárenské

„Drastické omezení rozbujelého státního aparátu, investice do rozvoje země, nezvyšovat daně, zefektivnit sociální podporu.“

Miroslav Fiala, generální ředitel Škoda JS

„Jednoznačně investice do oprav a rekonstrukcí budov.“

Miroslav Zámečnick, předseda dozorčí rady Lesů ČR, člen NERVu

„Nejlepší prorůstové opatření je stabilní daňový systém, omezení korupce a předvídatelnost.“

Pavel Kohout, ekonom, člen NERVu

„Stabilita investičního prostředí, snížení administrativní zátěže, flexibilita pracovního trhu, podpora technického vzdělávání a exportu.“

Michal Kadera, ředitel pro vnější vztahy Škoda Auto

„V oblasti státního rozpočtu bych vyhlásil výjimečný stav... začal bych konečně něco dělat s korupčním prostředím.“

Jiří Šimáně, šéf Unimex Group

„Krátkodobě stimulovat spotřebu, dlouhodobě vzdělanost. Sečteno a podtrženo: daně se snižují, zpívát se smí.“

Václav Bartoň, generální ředitel UPC ČR

„Možná jsem konzervativní a nemoderní, ale nic vhodnějšího než americký New Deal ze 30. let podle mě zatím vynalezeno nebylo.“

Jiří Krušina, spolujednatel Energo-Pro

„Odložil bych restituce církevního majetku... a snažil se nabízet „Made in Czech Republic“ v zemích, jako jsou Indie, Brazílie nebo Čína.“

Zdeněk Duba, předseda představenstva firmy Dalkia

„Daně bych nezvyšoval, některé bych naopak specificky snížil, to by mohlo stimulovat růst.“

Jan Bubeník, zakladatel firmy Bubenik Partners

Názory jednotlivých přispěvatelů do ankety Hospodářských novin ponecháváme bez komentáře, každý čtenář si jistě udělá vlastní úsudek. Jednu glosu si ale neodpustím: Necháme spíše investice do oprav na majitelích příslušných nemovitostí, nebo připustíme, aby pokračovala devastace duševní, když se nebudou investovat do vzdělání a do školství? Řeč ekonomů hovoří jasně: z jedné koruny investované do školství se vrátí do HDP jen něco málo přes 1 korunu, zatímco z 1 koruny investované do drobných stavebních rekonstrukcí s podporou státu se vrátí do HDP hned 2 koruny! Je to jasné, jako houska na krámě a nebo je to spíše Sofiina volba?

Na základě materiálů uveřejněných na portálu <http://.ihned.cz> zpracovala Blanka Markovičová

Programové prohlášení Svazu průmyslu a dopravy ČR na období říjen 2012 – říjen 2013

Programové prohlášení vychází z několika podstatných skutečností.

Vláda přijímá řadu opatření, která jsou zaměřena zejména na snížení deficitu veřejných rozpočtů a která mnohdy nemají oporu v dlouhodobě zaměřených reformách. Chybí i koncept celkové hospodářské politiky opírající se o konsenzus napříč politickým spektrem.

V programovém prohlášení reagujeme na to, že vláda má k dispozici pouze polovinu svého funkčního období. Proto má programové prohlášení své těžiště ve formulování urgentních krátkodobých úkolů.

Hospodářská recese neskončila, i nadále existují rizika vyplývající z nevyřešených problémů v globální ekonomice, zejména v hospodářství EU, jehož vývoj je relevantní pro ex-

port a celkovou ekonomickou stabilitu České republiky.

Zatím se nedaří nastolit celkovou ekonomickou rovnováhu narušenou enormním zadlužením veřejných rozpočtů a kritickou situací finančního sektoru v některých zemích EU. Politika EU zaměřená na konkurenceschopnost se stále pohybuje v deklarativní poloze. Chybí jí věcný obsah, nevyvozuje závěry z předchozích výsledků a neopírá se o srovnání s relevantními konkurenty. Změnit prostředí pro rozvoj hospodářství ČR je do značné míry závislé na změně politiky EU.

Svaz dlouhodobě prosazuje opatření, která jsou i na základě zkušeností z dosavadního

vývoje věcně správná, ale kompetentní protistrana je neakceptuje v uspokojivé míře. Tím jsou vytvářena omezení pro rozvoj hospodářství. Proto jsme zařadili do programového prohlášení i klíčový požadavek, kterým je změna ve způsobu jednávání našich stávajících a budoucích partnerů.

Proces přípravy legislativy a politik

- Důsledně uplatňovat systém RIA jako integrální součást rozhodování vlády a zákonodárných sborů.
- Vytvořit podmínky pro účast podnikatelské sféry odpovídající jejímu významu, znalostem, zkušenostem a významu dopadů do reálné ekonomiky.
- Povinně ověřovat fungování zaváděných procesů z hlediska jejich vlivu na efektivnost aktivit pro konečného uživatele.

Veřejné finance

- Provést audit výdajových položek státního rozpočtu z hlediska jejich hospodárnosti a účelnosti včetně prověření objektivnosti cen připravovaných veřejných zakázek.
- Analyzovat vztah opatření na snížení deficitu k reformám a dlouhodobým důsledkům na ekonomiku s cílem potlačit jejich krátkodobost, dočasnost a rizika nestability.
- Neoprotentně zahájit práce na vytvoření systému tzv. „rozklíčovacího rozpočtu“.
- Zpracovat programy financování rozvoje infrastruktury střednědobého charakteru zajišťované veřejnými zdroji.
- Vypracovat program vytvářející podmínky pro snížení daňových a odvodových úniků s cílem posílit příjmy a redukovat nekalé praktiky v podnikání.

Zaměstnanost, sociální reformy

- Dopracovat Projekt „Vzdělávejte se pro stabilitu“ – propojení „částečné nezaměstnanosti“ a dalšího odborného vzdělávání, který by firmám v období ekonomických potíží umožnil zachovat pracovní místa a doplňovat zaměstnancům odborné znalosti podle potřeb firmy.
- Přehodnotit a upravit omezení pro zaměstnávání občanů ze třetích zemí (udělování víz, nedostatkové profese i s nižší kvalifikací, problém nostrifikací).
- Zmírnit pravidla pro řetězení pracovních poměrů na dobu určitou – navrátit do právní úpravy výjimky, které by ospravedlnily opakované sjednávání pracovních poměrů na dobu určitou, případně zkrátit období pro nové sjednávání pracovních poměrů na dobu určitou ze 3 let na 6 měsíců.
- Nezavádět důchodové spojení a provizorní úpravu ve 3. pilíři před zavedením jednotného inkasního místa.
- Dokončit právní úpravu tzv. předdůchodu.
- Provést úpravy v oblasti pracovnělékařských služeb, které by odstranily aplikační problémy a snížily ekonomickou a administrativní zátěž firem.

Vzdělávání

- Připravit změny v systému financování školství tak, aby nebyl výhradně závislý na počtu žáků nebo studentů.
- Vytvořit systém předvidání kvalifikačních potřeb na regionální i celostátní úrovni.
- Zvýšit rozsah polytechnické výchovy na základních školách úpravou rámcových vzdělávacích programů, zvláště na 2. stupni. Zavádět prvky polytechnické výchovy i do předškolního vzdělávání.
- Změnou legislativy podpořit přímé zapojení zaměstnavatelů do výuky (realizace praxí v reálném prostředí, daňové zvýhodnění financování vzdělávání firmami, zavádění prvků duálního vzdělávání, zapojení odborníků z praxe do výuky na SŠ).
- Provést nejnnutnější změny systému terciárního vzdělávání vycházející z principů Bílé knihy (novelizací stávajícího vysokoškolského zákona).
- Úpravou vzdělávacích programů vysokoškolského studia zvýšit jejich profesní zaměření (zvláště u bakalářských programů), zavádět povinné semestrální praxe studentů technických a přírodovědných oborů.
- Zpracovat novelu zákona č. 179/2006, o uznávání a ověřování výsledků dalšího vzdělávání, s využitím zkušeností podnikatelské sféry. Realizovat Sektorové dohody, jako nástroj ke koordinovaným intervencím na trhu práce.

Legislativní podmínky pro investice

- Změnit legislativu upravující účast dotčené veřejnosti při územním a stavebním řízení s cílem jeho zjednodušení a zrychlení.
- Vytvořit a přijmout legislativu pro posílení investic do přenosových a distribučních sítí a příhraničních profilů – sdílet náklady na posílení přenosových sítí na mezinárodní úrovni s ohledem na účast stran, které zvýšené nároky na přenos vyvolávají.

Evropské fondy

- Schválit a projednat v orgánech EU strukturu budoucích operačních programů po r. 2013 v rozsahu pět operačních programů plus jeden operační program pro regiony.
- Posílit pravomoci MMR v systému řízení EU fondů.
- Při stanovení pravidel pro čerpání zaměřit pozornost na efektivitu a zjednodušení administrace, vytvoření vhodných podmínek pro žadatele.
- Prosadit v orgánech EU účast velkých firem při čerpání strukturálních fondů v budoucím programovacím období tak, aby nedošlo k jejich diskriminaci.
- V současném programovém období zajistit podmínky pro realokaci těch operačních programů, které jsou ohroženy nedočerpáním prostředků.

Energetika

- Vypracovat a přijmout program tvorby podmínek pro realizaci Aktualizace Státní energetické politiky (ASEK) a Surovinové politiky ČR.

- V rámci ASEK revidovat systém podpory obnovitelných zdrojů energie tak, aby nevytvářel nadbytečné náklady s dopadem do cen energií – u programu využití biomasy konzultovat a koordinovat postup se SRN a Rakouskem.
- Příjmy z emisních povolenek v aukcích využít pro investice v průmyslu, zejména do oblasti VaV, nikoliv na ekonomicky i environmentálně problematické úspory v domácnostech a veřejných budovách, kde chybí jakékoliv kontrolní mechanismy.
- Uplatnit na úrovni EU specifika české energetiky, zejména kogenerační výrobu tepla v CZT a využívání domácích primárních energetických zdrojů.
- Nezavádět uhlíkovou daň před tím, než bude zpracována ekonomicko-environmentální dopadová studie takového kroku, který nemůže být iniciován na základě pouhé okamžité fiskální potřeby.
- Prosadit maximální účast českých firem na přípravě dostavby JETE.

Životní prostředí

- Sladit požadavky Politiky ochrany klimatu se Státní energetickou koncepcí a Koncepcí surovinové bezpečnosti ČR.
- Pokračovat v projednávání tzv. ekoauditu s cílem eliminovat neodůvodněné zatížení konkurenční výkonnosti hospodářství.

VaVal

- Zahájit práce na integraci řízení české vědy, zejména propojením ústavů Akademie věd s příslušnými výzkumnými pracovišti vysokých škol a s výraznějším využitím výzkumných
- organizací průmyslového charakteru s cílem posílit konkurenceschopnost na základě inovací a využití výsledků VaVal.
- Přijmout a realizovat program na „překlopení“ těžiště financování výzkumu a vývoje směrem k aplikovanému tak, jak to je v nejúspěšnějších ekonomikách.
- Podporovat z veřejných prostředků úspěšné projekty s významnou kontribucí do státního rozpočtu v reálném čase.
- Při vyhlášení programů a projektů zvýraznit zákaznický vztah a posílit roli realizátorů výstupů těchto projektů.
- Připravit program podpory VaVal nahrazující dosavadní program TIP.
- V rámci prorůstového balíčku schválit rozšíření daňového zvýhodnění dle § 34, odst. 4 (a dalších) o možnost nákupu služeb od výzkumných organizací s účinností od r. 2013.
- Odstranit daňovou diskriminaci výzkumných organizací založených podle obchodního zákoníku (s.r.o. a a.s.) oproti výzkumným organizacím založeným podle jiných právních forem.
- V rámci novely zákona č. 130/2002 Sb. vyřešit:
 - ustanovení MPO jako ústředního správního úřadu pro vývoj a inovace;
 - přístup k programům VaVal, které jsou pro výzkumné organizace vysoké školy i pro nevládní organizace.

Proexportní politika

- Zpracovat a realizovat program (dohodu) spolupráce mezi MPO a MZV jako nezbytný předpoklad exportní strategie.
- Zpracovat a zavést systém hodnocení efektivnosti celé zahraniční sítě ČR po provedených změnách (ekonomičtí diplomaté MZV, obchodní mise MPO).
- Zpracovat harmonogram angažmá vládních a ústavních činitelů směrem k prioritním a zájmovým zemím na nejbližší období (2013–2014) a zajistit jeho realizaci.
- Vyhodnotit plnění Akčního plánu pro export.

EU

- Prosadit změnu průmyslové politiky EU z podoby deklarace do formy věcného programu, vycházejícího z porovnání podmínek pro konkurenceschopnost průmyslu v EU s podmínkami pro konkurenceschopnost v relevantních ekonomických teritoriích. Prosadit podobu, která je vyhodnotitelná z hlediska vlivu na konkurenceschopnost průmyslu.
- Výrazně zlepšit koordinaci prosazování zájmů ČR, jak v rámci státní správy, tak mezi vládou a podnikateli, a koordinovat postup se zeměmi s obdobnými zájmy jako ČR.
- Podporovat implementaci opatření zajišťu-

jících komplexní fungování jednotného vnitřního trhu.

- V rámci Víceletého finančního rámce prosazovat financování prorůstových opatření (Strukturální a Kohezní fondy, ESF, Horizont 2020, COSME).
- V rámci společné obchodní politiky a zahraničního obchodu EU sledovat vývoj mnohostranných jednání v rámci WTO. Při přípravě dohod o volném obchodu, prosazovat zájmy českých firem s důrazem na MSP a podporovat rozvoj transatlantických vztahů.

ICT

- Sjednotit řízení agend informačních a komunikačních technologií vlády pod jednoho gestora a vytvořit jednotnou strategii implementace „digitální agendy“ ve všech oblastech společnosti. Zpracovat národní nadresortní strategii digitální konkurenceschopnosti.
- Při rozhodování o přidělení digitální dividity (využití volné kapacity) vytvořit podmínky pro silné konkurenční prostředí a rychlý rozvoj broadbandového připojení.
- V rámci jednání o evropské legislativě upravující pravidla e-businessu prosazovat účinnou, nikoliv nadměrnou legislativu.
- Zajistit účinnou ochranu osobních a firemních dat, která nebude vytvářet administrativní zátěž a zvyšovat náklady podniků.

- Při zavádění ICT služeb urychlit standardizaci a interoperabilitu při respektování technologické neutrality tak, aby byly vytvořeny podmínky pro technologicky kompatibilní řešení.
- Podporovat zavádění ICT služeb a využití v klíčových oblastech – školství, zdravotnictví, samospráva a pracovní trh.

Doprava

- Dopracovat a přijmout střednědobou sektorovou strategii financování dopravní infrastruktury státu (SESTRA II) s dlouhodobým výhledem 2014–2020.
- Realizovat a vyhodnotit zkušební PPP pro výstavbu dopravní infrastruktury.
- Podpořit výstavbu veřejných logistických center s využitím prostředků z EU v rámci samostatného programu.
- Ve vodní dopravě splnit závazky vyplývající ze strategických národních a mezinárodních dokumentů zejména v oblasti infrastruktury a podpory vnitrozemské vodní nákladní dopravy.
- Sjednotit podmínky integrace veřejné dopravy v rámci ČR. Pokračovat v programu obnovy vozového parku osobní veřejné dopravy. Připravit návrh nového zákona o dráhách.

V Ostravě dne 18. října 2012

Česká ekonomika je nejslabší za poslední dva roky...

Výsledky šetření Svazu průmyslu a dopravy České republiky, které byly zveřejněny na pravidelné tiskové konferenci SP ČR konané dne 25. října 2012.

Úvodní projev prezidenta SP ČR ing. Jaroslava Hanáka byl mimořádně kritický. Jeho slova reflektují „kritický pohled nepolitického businessu“, jak se sám vyjádřil, se týkala především kvality podnikatelského prostředí, daňové nestability, nejasností kolem nového rozpočtu, celkové nepředvídatelnosti politické scény a chování koaliční vlády, stejně jako rostoucí ceny energií a dalších vstupů, kdy podniky už mají pouze omezenou možnost promítnout tento nárůst do cen, aniž by ohrožily konkurenceschopnost a prodejnost svých výrobků.

Do ankety bylo zapojeno celkem 188 respondentů z celkem 6 odvětví nefinančního charakteru. Respondenti se vyslovovali k následujícím otázkám:

- předpokládaný vývoj spotřebitelských cen (za rok 2013 – 2,5 %)
- očekávaný vývoj cen vstupů (1,21 % respektive 0,97 %)
- nevýrazný nárůst mezd (1,65 % v roce 2013)
- pokles zaměstnanosti (-0,32 % v roce 2013)
- nejistota ohledně budoucí poptávky, která

vychází jako zdaleka nejvýraznější faktor limitující investiční rozhodování

- míra využití kapacit (2012 – zvýšení na hodnotu 85,10 %)
- dostupnost úvěrů (beze změny)
- vývoj zakázek v následujících 6 měsících (beze změny)
- platební morálka odběratelů (23 % faktur uhrazeno v termínu)
- chystaná restrukturalizační opatření (nejčastější odpovědi: snižování nákladů, zvyšování produktivity práce, hledání nových trhů)
- faktory omezující růst – u žádného z klíčových faktorů nedošlo ke zlepšení (nejčastější odpovědi: nedostatečná domácí poptávka, vývoj cen materiálů, surovin a energie, zostřená konkurence)
- faktory ovlivňující špatnou kvalitu podnikatelského prostředí (nejčastější odpovědi: úroveň legislativy, vymahatelnost práva, přebujelá byrokracie, korupce)

Ve svých jednotlivých vystoupeních k aktuálním ekonomickým tématům se postupně vyjadřovali přítomní představitelé jednotlivých profesních asociací. Velký pokles znamenal obor hutnictví, vysokými cenami energií jsou hodně postiženy i průmysl sklářský a keramický. Českomoravská elektrotechnická asociace hlásí přes veškeré obtíže nárůst 1,5 %. Relativní spokojenost vyjadřují tradičně představitelé automobilového průmyslu, protože za posledních 9 měsíců výroba osobních vozů rostla, i když nárůst je nižší, než tomu bývalo v tomto oboru v posledních letech zvykem.

Ing. Petr Zemánek odpovídá na otázky redaktora ČT Foto: Zdeněk Strnadel, SP ČR

Oživení přineslo až vystoupení ředitele Svazu strojírenské technologie ing. Petra Zemánka, který uvedl, že obor obráběcích a tvářecích strojů dosáhl výsledků, které předčí dokonce ten nejlepší předkrizový rok 2008, neboť zaznamenal v 1. pololetí roku 2012 nárůst o 25 %. Celkové výsledky roku 2012 nejspíš tento obdivuhodný výsledek pravděpodobně nezkorigují o víc než 5 % směrem dolů. Ing. Zemánek dále hovořil o tom, že Mezinárodní strojírenský veletrh v Brně byl nejuspěšnější za posledních 8 let a počet zúčastněných zahraničních firem přesáhl 50 %. Konstatoval, že popsání situace umožňuje výrobním podnikům investovat do aplikovaného výzkumu, pracovat na inovacích, a soustředit se tak na produkci unikátních strojů, které mohou konkurovat běžné sériové výrobě. Vzhledem k tomu, že většina firem oboru obráběcích a tvářecích strojů je soustředěna na export (celkově 85 %), je pro ně podstatné hledat nová odbytiště na dynamicky se rozvíjejících trzích v zemích skupiny BRICS.

Obchodní smlouvy Evropské unie s mimoevropskými státy

Dne 30. října 2012 pořádalo Zastoupení Evropské komise v České republice a Informační kancelář Evropského parlamentu v ČR ve spolupráci s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU debatu na výše uvedené téma.

Rok po uzavření obchodní dohody Evropské unie s Korejskou republikou vykazují statistiky, že se celkový obrat obchodu se zbožím mezi Českou republikou a Jižní Koreou zvýšil, přičemž vzrostl jak vývoz českého zboží, tak dovozy zboží korejského. Přestože jsou souhrnné statistiky pozitivní, je potřeba s těmito údaji zacházet opatrně, a to hned z několika důvodů. Zaprvé, hodnotit celkový přínos rok po implementaci dohody je předčasné, neboť kvalitní studie dopadu na reálnou ekonomiku a jednotlivé sektory obou partnerů bude proveditelná teprve s odstupem pěti až deseti let mimo jiné proto, že řada regulatorních opatření doposud nebyla aplikována. Zadruhé, vliv finanční a ekonomické krize způsobil značnou fluktuaci vývoje ekonomických ukazatelů včetně poklesu domácí poptávky. EU v této chvíli stojí před otázkou, zda uzavřít dohodu s dalším neméně významným obchodním partnerem z Asie – Japonskem. Zda bude obchodní dohoda s Japonskem přínosem pro evropskou ekonomiku či naopak zkázou pro některá její tradiční odvětví bylo předmětem debaty v Evropském domě dne 30. října 2012.

Do roku 2015 by mělo být 90 % světového růstu generováno mimo evropský trh. Evropská unie si je vědoma potenciálu růstu na zahraničních trzích, především pak v Jižní a Východní Asii. Z tohoto důvodu uzavřela v červnu 2011 obchodní dohodu s Jižní Koreou s cílem uvolnit obchod se zbožím, službami, investicemi a duševním vlastnictvím a zároveň harmonizovat regulatorní předpisy v oblasti veřejných zakázek a cel (téměř

98,7 %). „Rok po implementaci obchodní dohody EU-Jižní Korea lze dle dostupných dat vnímat její přínos jako pozitivní pro obě strany, přičemž obchodní deficit EU s Koreou se snížil. Přínosu v podobě jednoho procenta HDP EU očekávaného od uzavření ambiciózní dohody s Japonskem může být dosaženo pouze za předpokladu, že budeme během vyjednávání dohody usilovat o postupné snížení řady netarifních bariér na straně Japonska“, uvedl na debatě **Antonio Parenti** z Generálního ředitelství Evropské komise pro obchod.

„Obrat obchodu se zbožím mezi ČR a Koreou se dle českých statistik za první rok implementace dohody ve srovnání s tzv. referenčním obdobím zvýšil o 89 %. Růst exportu z ČR do Koreje vzrostl o 76 %, naopak dovozy z Koreje stouply o 91 %“, informovala **Anna Teličková**, ředitelka Odboru mnohostranné a společné obchodní politiky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. V dovozu podstatnou část představovaly komponenty automobilů, což souvisí s korejskými investicemi v tomto sektoru v ČR. Naopak z dohody nejvíce vytěžil domácí zpracovatelský průmysl. **Vyjednávání obchodní dohody EU s Japonskem považuje ministerstvo za významný proexportní nástroj, je si však vědomo její citlivosti pro domácí automobilový průmysl.** Proto bude během vyjednávání dbát na to, aby obavy tohoto sektoru byly v dohodě s Japonskem ošetřeny. Potřebu „věnovat pozornost citlivým bodům tak, aby nedošlo k poškození některého z evropských odvětví“, sdílí i **Jan Zahradil**, člen Výboru pro mezinárodní obchod Evropského parlamentu a zpravodaj pro vyjednávání obchodní dohody EU-Vietnam. Zároveň ale dodal, že „Parlament bude primárně dohlížet na to, aby se dohoda zaměřila na přínosy v celé šíři a ne jen prizmatem jednoho průmyslového odvětví“.

Podobně vidí dopad případné smlouvy s Japonskem i **Blanka Jakubcová** ze Svazu průmyslu a dopravy ČR (SP ČR). Podle jejího názoru budou její důsledky pozitivní pouze za podmínky, že Japonsko skutečně přistoupí k reálnému snížení netarifních obchodních bariér, které zbytečně komplikují a prodražují české vývozy do Japonska, a že dohoda dostatečně ochrání zahraniční investice. „Český průmysl nepotřebuje politická

gesta, ale faktické odstranění netarifních bariér na straně Japonska,“ zdůraznila. Obavy, že se může spíše jednat o politická gesta než o reálné činy, sdílí především zástupci automobilového průmyslu. „Připravovaná dohoda s Japonskem jednostranně zvýhodňuje japonské výrobce, stejně jako je tomu i u dohody s Koreou, a neexistuje dostatečná záruka, že Japonsko své netarifní překážky skutečně odstraní,“ zdůraznil **Lukáš Folbrecht** ze společnosti ŠKODA AUTO a.s. „Domníváme se, že japonský trh zůstane i nadále uzavřený díky množství netarifních bariér, o to těžší bude proniknout na čtyřprocentní trh, který v Japonsku patří automobilům zahraničních značek,“ dodal. Zároveň informoval, že dle nezávislé dopadové studie Deloitte (Belgie, 2012), kterou si nechala zpracovat Evropská asociace výrobců automobilů ACEA, by uzavření dohody ekonomicky znevýhodnilo automobilové výrobce v EU ve prospěch japonské strany a mohlo by znamenat ztrátu až 70 tisíc pracovních míst v automobilovém průmyslu EU. Jistá opatrnost panuje i na straně chemického průmyslu EU, přestože ten celkově z dohody EU-Korea v uplynulém roce spíše profitoval. „Obchodní bilance chemického průmyslu EU je sice rok po uzavření dohody s Koreou stále pozitivní, ale zaznamenala pokles o 9 %. České vývozy sice rostou, ale dovozy více, takže se vzájemná obchodní bilance zhoršuje. Z pohledu chemického průmyslu ČR se ovšem nejedná o příliš významné teritorium. V případě dohody s Japonskem očekáváme stejný trend,“ uvedl **Ladislav Novák**, ředitel Svazu chemického průmyslu ČR. Dodal, že zásadní je, aby odbourávání bariér probíhalo na obou stranách a nebylo jen jednostrannou záležitostí. Pak může dohoda přinést prospěch všem.

Z uvedené diskuse tedy jednoznačně vyplývá, že uzavírání obchodních smluv mezi Evropskou unií a mimoevropskými státy lze chápat jako smysluplné a pro rozvoj evropského průmyslu přínosné pouze v takovém případě, kdy jsou zmíněné obchodní dohody vyjednány tak, aby otevíraly dveře evropským exportérům na zmíněné trhy za spravedlivých podmínek a vedly k postupnému odstraňování netarifních překážek a dalších „ochranných bariér“ celního a daňového charakteru, které jednostranně zvýhodňují domácí firmy a ve svém důsledku vnitřní trh těchto zemí vlastně před konkurenčním exportem chrání.

Zpracováno na základě zpráv CEBRE, Brusel

Záběr z diskuse: Na snímku ing. **Ladislav Novák**, ředitel Svazu chemického průmyslu, a paní **Blanka Jakubcová**, pracovnice SP ČR

Výsledky oboru obráběcích a tvářecích strojů v České republice za 1.–3. čtvrtletí roku 2012 Machine Tool Branch Results for Czech Republic, January–September 2012

Vývoz a dovoz obráběcích a tvářecích strojů – Česká republika – 1.–3. čtvrtletí 2012

Machine Tool Export and Import – Czech Republic – January – September 2012

Porovnání výsledků oboru obráběcích a tvářecích strojů v České republice za 1.–3. čtvrtletí let 2012 a 2011

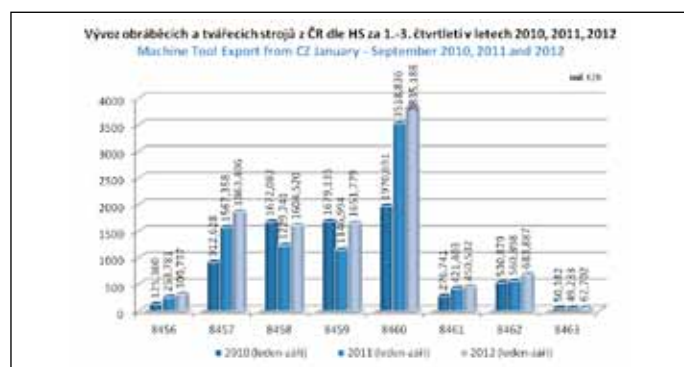
Compared Results of Machine Tools January – September 2012 and 2011 for Czech Republic

mil. CZK		Vývoz Export	Vývoz Export	Podíl Index	Dovoz Import	Dovoz Import	Podíl Index
		leden–září	leden–září		leden–září	leden–září	
		2012	2011	%	2012	2011	%
8456	Fyzikálně-chemické stroje / Physico-chemical machines	309,797	253,781	122,1%	709,950	750,889	94,5%
8457	Obráběcí centra / Machining centres	1863,406	1567,358	118,9%	1160,067	1019,307	113,8%
8458	Soustruhy / Lathes	1604,520	1229,241	130,5%	957,603	1207,063	79,3%
8459	Stroje pro vrtání, vyvrtávání, frézování a řezání závitů / Machines for drilling, boring, milling, thread cutting	1651,779	1146,994	144,0%	552,666	450,266	122,7%
8460	Stroje pro broušení, ostření, honování a lapování / Machines for grinding, sharpening, broaching, honing, lapping	3835,186	3518,836	109,0%	589,993	550,928	107,1%
8461	Stroje pro hoblování, obrážení, protahování, ozubárenské stroje a pily / Machines for planing, shaping, broaching, gear cutting, sawing machines	450,532	421,403	106,9%	184,712	218,524	84,5%
	Celkem obráběcí stroje / Metal cutting Total	9715,221	8137,613	119,4%	4154,991	4196,977	99,0%
8462	Tvářecí stroje včetně lisů / Metal forming incl. Presses	683,887	560,898	121,9%	1361,974	1866,879	73,0%
8463	Ostatní tvářecí stroje / Other metal forming machines	62,702	49,233	127,4%	386,525	315,087	122,7%
	Celkem tvářecí stroje / Metal forming Total	746,589	610,131	122,4%	1748,499	2181,965	80,1%
	Celkem obráběcí a tvářecí stroje / Machine Tools Total	10461,809	8747,759	119,6%	5903,490	6378,942	92,5%

Vývoz obráběcích a tvářecích strojů z České republiky za 1.–3. čtvrtletí 2012

Machine Tool Export from Czech Republic, January–September 2012

Vývoz obráběcích a tvářecích strojů za 1.–3. čtvrtletí roku 2012 z České republiky dosáhl hodnoty 10.461,809 mil. Kč. Tento výsledek znamená expanzi oboru obráběcích a tvářecích strojů, nárůst vývozu ve srovnání s 1.–3. čtvrtletím roku 2011 činí 19,6 %. Při analýze výsledků podle celní nomenklatury došlo k nárůstu vývozu ve všech skupinách, přičemž nejvyšší nárůst nastal ve skupině HS 8459 (44 %).

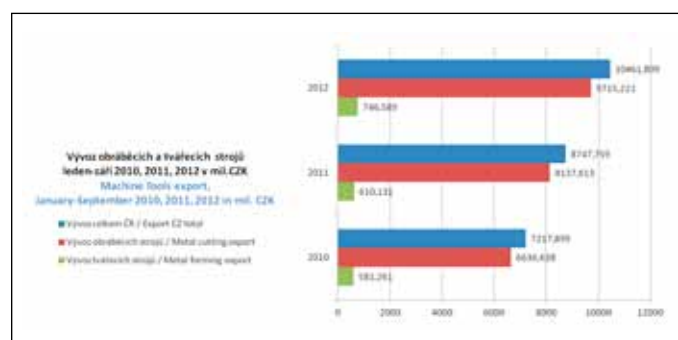
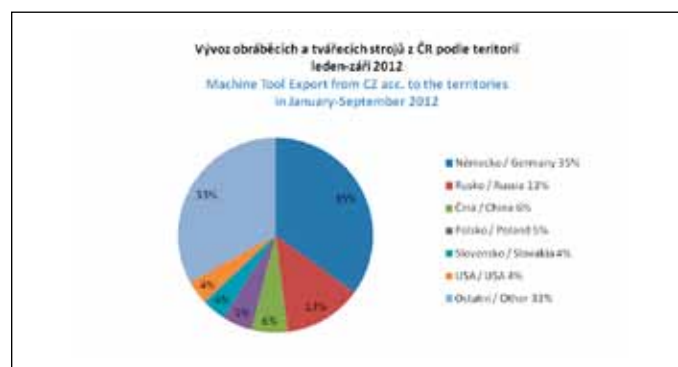

Název skupin HS :

8456 – Fyzikálně-chemické stroje; 8457 – Obráběcí centra, jednocelové stroje a linky; 8458 – Soustruhy; 8459 – Stroje pro vrtání, vyvrtávání, frézování a řezání závitů; 8460 – Stroje pro broušení, ostření, honování, lapování; 8461 – Stroje pro hoblování, obrážení, protahování, ozubárenské stroje a pily; 8462 – Tvářecí stroje; 8463 – Ostatní tvářecí stroje.

Vývoz obráběcích a tvářecích strojů z České republiky dle teritorií za 1.–3. čtvrtletí 2012

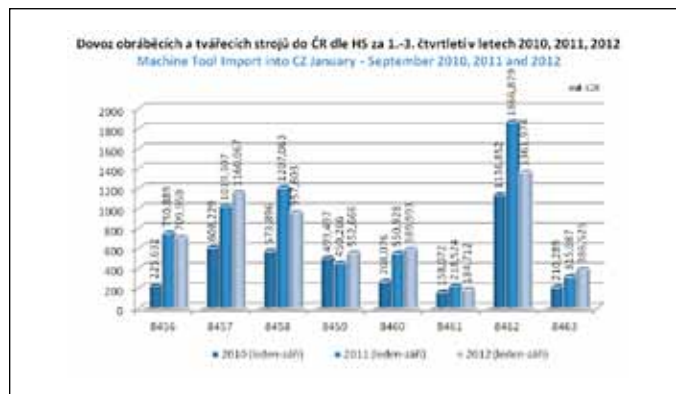
Machine Tool Export from Czech Republic according to the territories, January – September 2012

Dovoz obráběcích a tvářecích strojů do České republiky za 1.–3. čtvrtletí 2012

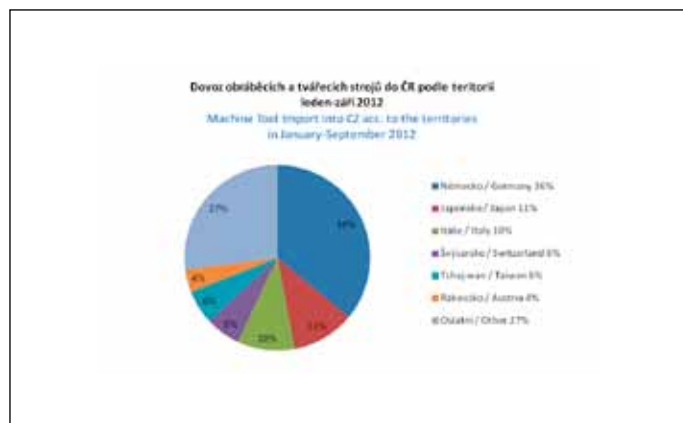
Machine Tool Import into Czech Republic, January – September 2012

Dovoz obráběcích a tvářecích strojů za 1. – 3. čtvrtletí roku 2012 do České republiky dosáhl hodnoty 5.903,490 mil. Kč, což je v meziročním srovnání pokles o 7,5 %. K objemově nejvyššímu nárůstu došlo u HS 8459 a HS 8463 (shodně 22,7 %), HS 8457 (13,8 %) a HS 8460 (7,1 %). Propad importu zaznamenaly nomenklatury HS 8462 (-27 %), HS 8458 (-20,7 %), HS 8461 (-15,5 %) a HS 8456 (-5,5 %).

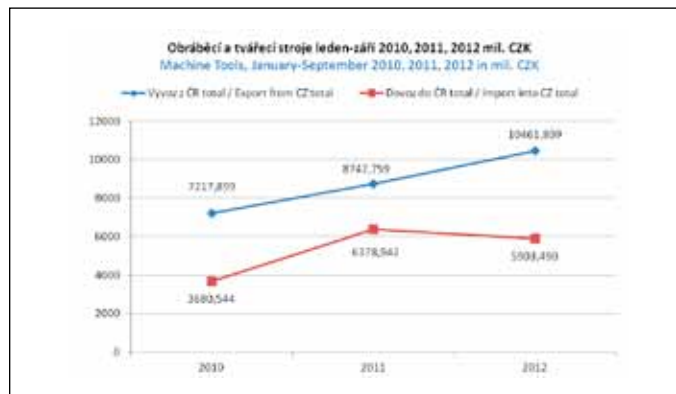
Dovoz obráběcích a tvářecích strojů do České republiky dle teritorií za 1.–3. čtvrtletí 2012

Machine Tool Import into Czech Republic according to the territories, January – September 2012

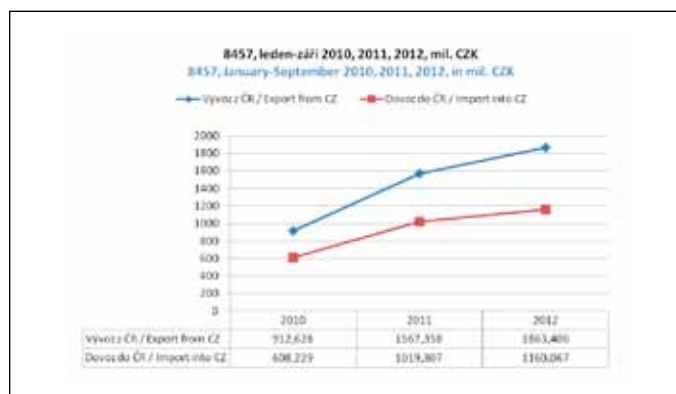
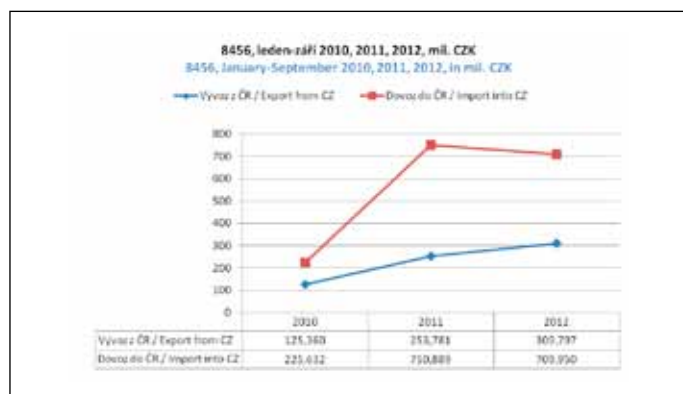
Vývoz a dovoz obráběcích a tvářecích strojů za Českou republiku za 1.–3. čtvrtletí 2012 – shrnutí

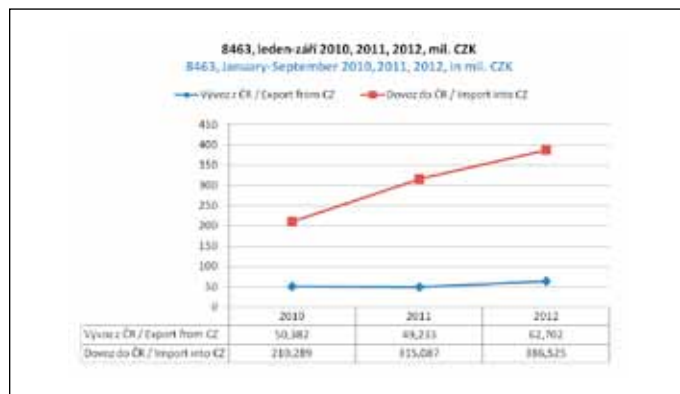
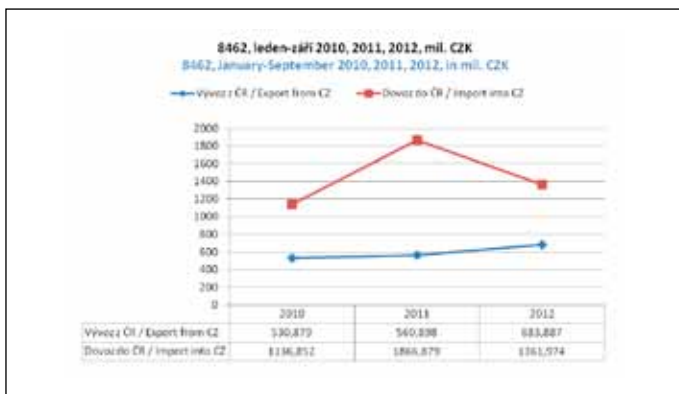
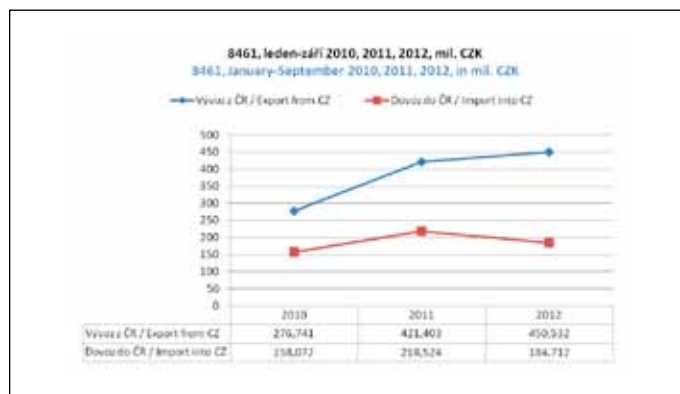
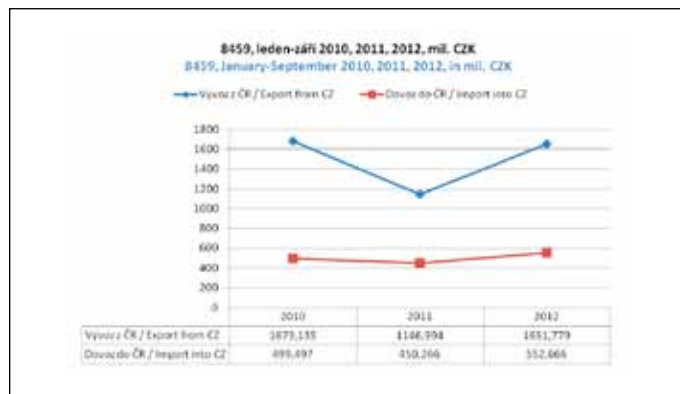
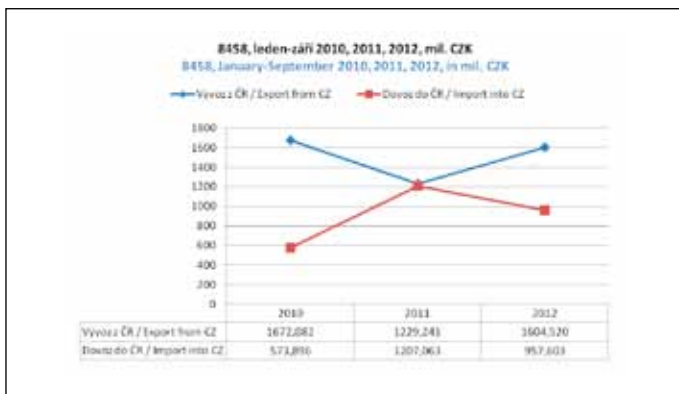
Machine Tools, January – September 2010, 2011 and 2012 – summary

Vývozy a dovozy obráběcích a tvářecích strojů za Českou republiku podle celní nomenklatury za 1.–3. čtvrtletí 2012, 2011 a 2010

Machine Tool Export and Import according to HS in Czech Republic, January–September 2010, 2011 and 2012

Rakouská asociace strojírenství a kovovýroby

- Asociace strojírenství a kovovýroby je autonomní organizací v rámci Rakouské federální hospodářské komory.
- Zastupuje všechny rakouské podniky působící v sektoru výroby strojů a zařízení, ocelových a kovových výrobků.
- Patří mezi nejdůležitější průmyslové a zaměstnanecké asociace v Rakousku.

Asociace strojírenství a kovovýroby (FMMI) zastupuje všechny rakouské podniky působící v oblasti výroby strojů a zařízení, ocelových a kovových výrobků, jejichž celková hodnota produkce přesáhla 33 mld. Euro

(údaj z roku 2010). Tento obor s více než 1200 převážně středními podniky zaměstnávajícími přes 150 tisíc zaměstnanců je hlavním průmyslovým zaměstnavatelem v Rakousku. Nejvyšší prioritou Asociace je pomáhat při vytváření podmínek potřebných pro budoucí úspěch a mezinárodní konkurenceschopnost rakouského strojírenství a kovovýroby.

FMMI zajišťuje pro své členy špičkový servis, založený na:

- maximální pružnosti a operativnosti
- týmové práci zaměřené na zlepšení inovačních schopností

- vysoce kvalifikovaných zaměstnancích
- efektivních a byrokracií nezátížených postupech
- snaze o úspory zdrojů a respektování ekologických hledisek

Asociace rakouského průmyslu strojírenství a kovovýroby
Organizace Hospodářské komory Rakouska
1045 Wien, Wiedner Hauptstrasse 63
Tel. +43 5 909 00-3482
FAX: +43 1 505 1020
Mail: office@fmfi.at
www.fmfi.at

Strojírenství a kovoprůmysl v Rakousku

Fakta a výsledky – nástin perspektiv sektoru

Identifikace nastupujících trendů

Hodnocení podnikatelských aktivit v odvětví strojírenství a kovovýroby přináší současně i odpovědi na nejdůležitější otázky týkající se současné situace a vyhlídek. Průzkum v podnikatelské sféře vždy do značné míry předjímá skutečný vývoj, jak se odráží v oficiálních ekonomických statistikách. Následující informace obsahuje závěry z průzkumu zadaného odvětvím strojírenství a kovoprůmyslu.

Obor dokazuje schopnost dostat se z nezáporné recese.

V nejbližší době budou objednávky dostatečné, aby recesi zabránily. Ve střednědobé perspektivě ale firmy přesto očekávají redukci výroby.

V rámci převážné části Evropské unie tento obor čelí poklesu výroby a krátkodobá očekávání jsou též do značné míry negativní. Rakouským výrobním podnikům společnosti se zatím daří úroveň produkce udržovat, ale zákazkové krytí je uspokojivé jen v krátkodobé perspektivě. Pokud se podíváme na evropský trh celkově nebo na očekávání oslovených firem, nasvědčuje trend spíše poklesu.

■ Jaké dnes existují pozitivní indikátory?

Rakouské strojírenství vykazuje solidní růst výroby i přes klesající zahraniční poptávku. To ale neplatí pro kovovýrobu, kde zazname-

náme růst nízký. Oba obory však mohou spoléhat na značnou zásobu nevyřízených objednávek. Pokračující pokles cen kovů by též mohl napomoci kovozpracujícímu průmyslu. Během posledních měsíců byly již, navzdory obrovským problémům Eurozóny, očekávání evropských podnikatelů spíše pozitivní. Ve

čtvrtém čtvrtletí 2011 obor dokonce hlásí povzbudivý růst zaměstnanosti, pokračovalo přijímání nových pracovníků a v současné době společnosti neplánují další snižování jejich počtu.

■ Které ukazatele vybízejí k opatrnosti?

V šestiměsíční perspektivě firmy předpokládají pokles výroby. V převážné části EU obor již tento bod zlomu překročil a firmy hlásí prudký pokles. Krátkodobá očekávání jsou v rámci EU také spíše negativní. Dříve nebo později uvedený trend nutně zasáhne i rakouský průmysl. Pro globální ekonomiku neukazuje index Baltic Dry dobré vyhlídky. Celosvětová obchodní aktivita bude v příštích měsících stagnovat.

Přehled základních zjištění

IFO index – silný pokles

Společnosti z EU jsou obecně pesimističtější než jejich rakouské protějšky: Výroba klesá a očekávání v EU jsou negativní.

Krátkodobá očekávání MMI – stagnace

Neutrální výhled v obou sektorech, v dohledné době nelze očekávat růst.

Ceny kovů – silný pokles

Výrobci kovů stále předpokládají pokles cen.

BDI – pokles

Baltic Dry Index předpovídá pokračování slabé aktivity v rámci globálního obchodování.

Podnikatelská situace v perspektivě příštích šesti měsíců – silný pokles

Ve střednědobém horizontu firmy předpovídají negativní vývoj výroby.

Situace strojírenství – stagnace

Strojírenský sektor předpokládá plný stav objednávek a stabilní zaměstnanost.

Aktuální situace MMI – mírný růst

Růst v sektoru strojírenství, stabilita v kovovýrobě.

Indikátor přehřátí – stabilita

Nic nenaznačuje přehřátí a tedy ani likvidaci přebytečných výrobních kapacit.

Situace kovovýroby – stabilita

V sektoru kovoprůmyslu výroba stagnuje, ale objednávky jsou stále na průměrné úrovni.

Celkové ukazatele

Baltic Dry Index

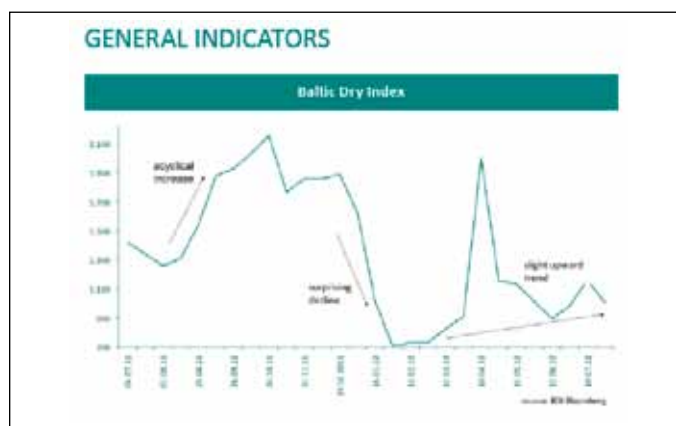
Baltic Dry Index – spolehlivý výchozí indikátor

Baltic Dry Index vychází každý den a sleduje mezinárodní ceny nákladů lodní přepravy na hlavních námořních trasách (neomezuje se jen na Baltské moře). Protože je index přesně vypočítáván, postrádá spekulativní prvky. Převažujícími náklady jsou suroviny. Lodní ceny jsou proto vhodné jako výchozí indikátor globálních ekonomických trendů, který se už v minulosti ukázal jako velmi spolehlivý. Během posledních let byla prokázána silná korelace s vývojem světového obchodu v nadcházejících čtvrtletích.

BDI – nízký s lehce vzestupným trendem

Hodnoty přepravy nákladů jsou stále na nízké úrovni, což nasvědčuje slabé světové obchodní aktivitě v příštích měsících. Od prudkého snížení koncem roku 2011 se však index o poznání zvýšil. Rychlý pokles byl rovněž způsoben dodávkou nových lodí, které zvýšily kapacitu transportu. Nicméně to, že BDI je stále na nízké úrovni, je zjevně způsobeno celkovými ekonomickými důvody. Krátkodobé zvýšení na jaře se vztahovalo k rozmachu čínského dovozu komodit, ale brzy index zase padal. Extrémně nízké objemy přepravy jsou indikátorem nízké spotřeby surovin spojené s globální výrobní depresí.

Závěr: Nízké objemy přepravy jsou způsobeny nejen přebytkem kapacit, ale také (a hlavně) slabou poptávkou po surovinách. Od začátku roku sice nastoupil lehce rostoucí trend, ale světová ekonomika pravděpodobně bude na nízké úrovni aktivity.

Podnikatelské ovzduší v EU

Prudký pokles výroby v EU; očekávání jsou negativní, ale další zhoršení indikátorů se nepředpokládá.

Ekonomické průzkumy na evropské úrovni ukazují rozdíly ve srovnání s výsledky domácích průzkumů: Evropská produkce se rychle snižuje (o 18 %), zatímco rakouské firmy se stále drží nad vodou. Začátkem tohoto roku bylo v Evropě patrné částečné oživení výroby, ale od té doby je registrován výrazný trend k poklesu.

Hodnocení společností, pokud jde o jejich výrobní očekávání na několik následujících měsíců, má velký praktický význam. Předpokládaný pokles o 6 % je hluboko pod dosavadním dlouhodobým průměrem, který odpovídá očekávání 6 % růstu. To ukazuje na negativní trend, ale tato bilance se naštěstí za poslední dva měsíce nezhoršila. To znamená, že firmy nečekají náhlý propad, nízká hladina výroby v Evropě se tedy dále nezhorší. Když vezmeme v úvahu dosti významný rozdíl mezi očekáváním a aktuální situací (očekávání je o 12 bodů nad hodnocením současné situace), pád výroby by měl pomalu ustávat a výroba by se zase měla vrátit do černých čísel.

Závěr: trend výroby oboru v Rakousku je mnohem lepší než v EU, ale očekávání jsou srovnatelná.

Hodiny ekonomického cyklu

Strojírenství a kovovýroba 1/2000–7/2000

Každý bod znamená jeden měsíc

Hodiny ekonomického cyklu představují čtyřfázové grafické znázornění a jsou výborným nástrojem pro odhad budoucího vývoje ekonomického cyklu. Je založeno na měsíčním hodnocení aktuální výroby (horizontální osa) a výrobních očekávání (vertikální osa). Tyto dvě hodnoty dávají měsíční datové body, které se – v závislosti na ekonomické situaci – nacházejí v jednom ze čtyř kvadrantů. V typickém případě se obor pohybuje během ekonomického cyklu ve směru hodinových ručiček všemi čtyřmi kvadranty. Čím jsou větší odchylky od nulové úrovně, tím je ekonomický cyklus zřetelnější.

Jak se obor vypořádává s nedávnou recesí

Očekávání se nezhoršují, jak se firmy obávaly, ale růst se zpomaluje

Očekávání pro příští tři měsíce (do konce roku 2012):

V současnosti je očekáván růst o 0,05 %, tzn. prakticky nulový. Společnosti předpokládají stagnaci, s možným slabým nárůstem v posledním kvartálu. Negativní trend výhledu produkce se zatím zastavil. Strojírenství a kovovýroba vykazují podobné tendence. Před měsícem byli však výrobci z oboru kovovýroby mnohem optimističtější než výrobci strojů.

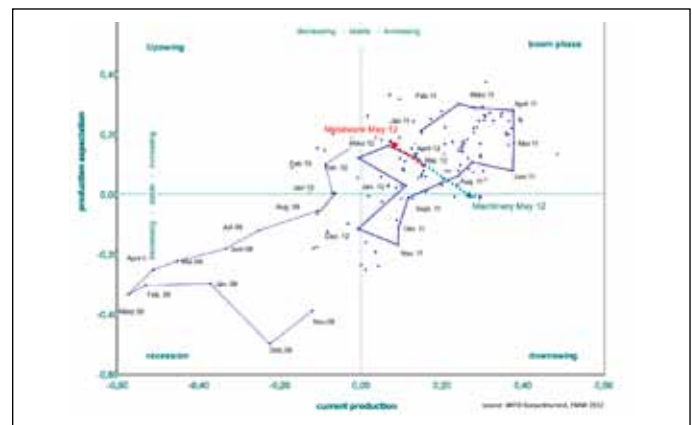
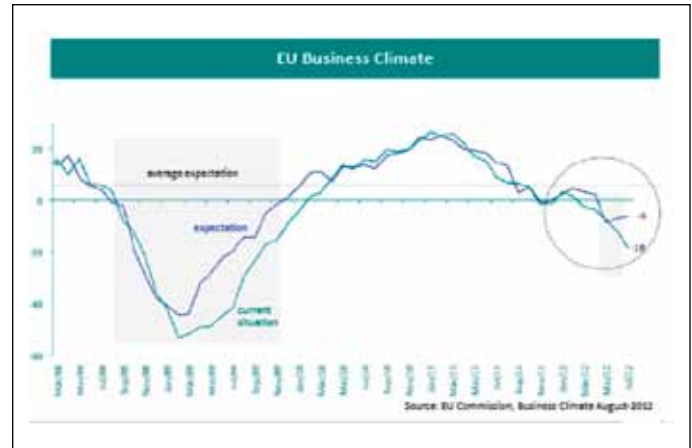
Podnikatelská situace v perspektivě příštích šesti měsíců

Bilance pozitivních a negativních výsledků průzkumu

„Mírný“ pokles

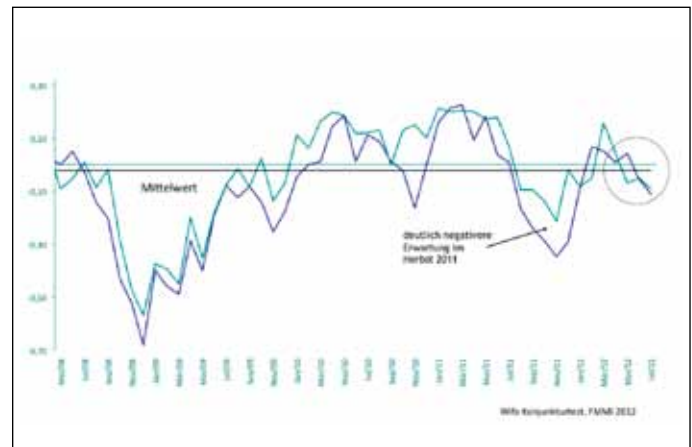
Ve svých střednědobých očekáváním jsou společnosti rozhodně pesimističtější než v krátkodobých. Oba obory čekají negativní trend. Vzhledem k poklesu v kovovýrobě o 0,11 % a ve strojírenství o 0,09 % je další pokles více než pravděpodobný. Na podzim 2011 byla ale nálada mnohem horší. Jak se zdá, společnosti, jež byly předmětem průzkumu, nepředpokládaly náhlý pád výroby. Ale od počátku tohoto roku se trend obrátil směrem dolů. Jen 6 % společností je otevřeně optimistických a naprostá většina hlásí neutrální očekávání. Pokles předpovídaný na podzim byl ale méně dramatický, než se čekalo. Nyní jsou společnosti mírně pesimistické a nacházejících několik měsíců ukáže, zda si očekávání udrží negativní trend.

Závěr: Jak kovovýroba, tak i strojírenství souhlasí, že v příští polovině roku lze očekávat mírný pokles, ale nálada je nyní méně pesimistická, než tomu bylo dříve.

Aktuální trend výroby:

V současnosti výrobci z kovoprůmyslu hlásí pomalý růst, ale trend se mění směrem ke stagnaci. Rozdílná situace je ve strojírenství. S růstem produkce o 0,2% přinesl poslední měsíc solidní růst. Vzhledem ke špatným vyhlídkám bude ale tato hodnota během příštích měsíců klesat. Trend se v příštích měsících změní a růst se zvolní.

Indikátor přehřátí + aktuální trend produkce

Indikátor přehřátí je výsledkem těchto parametrů: redukce kapacit + redukce pracovních sil = redukce poptávky:

Když kapacity a pracovní síly jsou pokládány za nedostatečné, zatímco omezení na straně poptávky téměř neexistuje, obor je odolný proti „přehřátí“ a náhlý pokles produkce se stává pravděpodobnějším. Úroveň tohoto indikátoru vypovídá o maximálním potenciálu oboru. Navíc nám říká, zda společnosti očekávají trvalý pokles. Když například výrobní čísla klesají rychle, zatímco indikátor přehřátí zůstává vysoký, není nutno nedostatek poptávky pokládat za strukturální problém.

Tato data jsou v rámci Evropské unie běžně využívána k analýze ekonomických trendů.

Rovnováha kapacit a poptávky

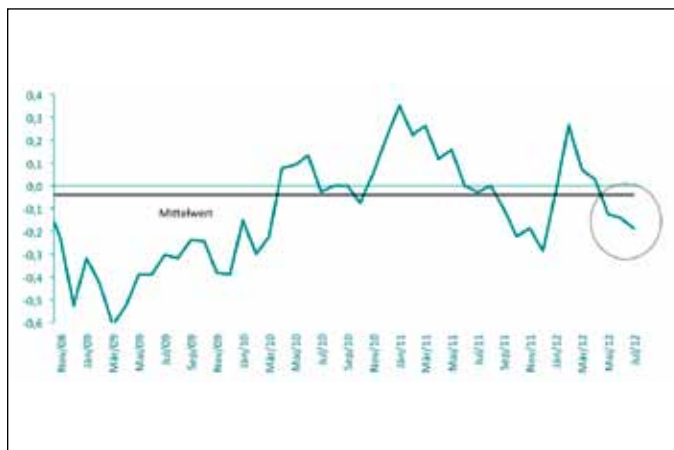
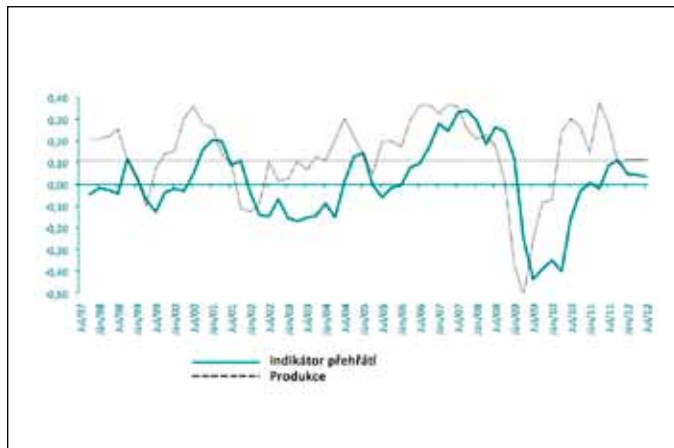
Faktor přehřátí se stále ještě udržuje v normálních mezích. Pokles produkce obecně implikuje nebezpečí přebytku kapacit, což vede k propouštění pracovníků a omezení investic. Dnes žádné známky takového vývoje neexistují. Existuje stabilní rovnováha mezi kapacitami a poptávkou, proto není pro několik příštích měsíců předpokládáno žádné omezení kapacit. Produkce zůstává jasně mimo negativní rozmezí a pohybuje se na průměrné úrovni několika posledních měsíců.

Prognóza prodejních cen – kovy

Rovnováha pozitivních a negativních odpovědí

Akcelerující pokles cen kovů

Během posledních měsíců ceny surovin padaly rychle, což se odráželo také v cenových očekáváních výrobců. S bilancí -0,19 % většina dotázaných podnikatelů předpokládala pád cen kovů: jen 3 % čekalo růst cen, 75 % stagnaci a 22 % pokles. Tyto výsledky ukazují na slabý ekonomický trend, ale pokud jde o náklady, je to pro kovozpracující průmysl dobrá zpráva.

Otázky pro generálního ředitele FMMI, pana Dr. Berndta Thomase Kraffta

■ **FMMI je jako organizace odlišně strukturován než český Svaz strojírenské technologie, který sdružuje výhradně firmy vyrábějící obráběcí a tvářecí stroje. V čem je výhoda a v čem třeba i nevýhoda širšího záběru FMMI, zahrnujícího do své členské základny kromě výroby strojů i celý kovoprůmysl?**

FMMI je největší oborový svaz spadající pod Rakouskou hospodářskou komoru. Byl založen ještě v období habsburské monarchie, v roce 1885.

FMMI je pojímán jako zaměstnavatel i jako hospodářský svaz a v tomto spojení má dlouhou tradici. Tradičně byly jeho prostřednictvím sjednávány kolektivní smlouvy pro firmy působící v oboru, což jistě pomohlo vytvořit úzké spojení s managementem členských podniků. Právo na práci je hodnota, kterou Svaz vždy prosazoval a díky níž si vydobyl pozici primárního partnera pro podniky z oboru.

Kromě toho pracovníci Svazu vždy poskytovali speciální péči tzv. klíčovým oborům,

k nimž patří například výroba obráběcích strojů. Firmám působícím v tomto oboru poskytuje Svaz celou škálu nejrůznějších služeb.

V roce 2005 došlo k fúzi Svazu strojírenství a Svazu kovoprůmyslu. Důvody k tomu spočívaly primárně v příbuznosti obou oborů a navíc trend slučování oborů je v Evropě dnes velice běžným jevem. Uskutečněním této fúze se Svaz stal jednoznačně nejdůležitějším průmyslovým sdružením v Rakousku a nabyl při zastupování svých členů natolik na významu a celospolečenské váhy, že i v politických kruzích se mu dnes dostává odpovídajícího uznání.

■ **Zhodnoťte prosím stručně současnou situaci rakouského strojírenství ve srovnání s ostatními členskými státy CECIMO. Jaká je podle Vás prognóza tohoto průmyslového odvětví a na jakých faktorech především závisí?**

Rakouský průmysl obráběcích strojů má za sebou léta strukturálního rozmachu, což platí především pro období před krizí. Během krát-

kého období se tento obor dostal mezi přet největších výrobců v Evropě. Důvody spočívají ve vývoji nákladů na mzdy, v koncentraci výroby v Rakousku do velkých koncernů a v dynamice inovačních procesů v podnicích. Krize způsobila pokles výroby o 40 % a výrobcům z oboru trvalo relativně dlouho, než se s jejími dopady dokázali vyrovnat. Vzhledem k tomu, že poslední léta byla ještě poměrně slabá, se dnešní růst ve světle výsledků minulého roku jeví jako velmi výrazný. Obor obráběcích strojů je nyní v Rakousku mnohem dynamičtější než v jiných členských zemích CECIMO. Díky

velkému počtu zakázek z 1. pololetí se vzestupný kurz udržel přinejmenším ještě do konce tohoto roku.

■ V jakém směru by bylo možné podle Vás rozvinout spolupráci mezi FMMI a SST? V minulosti zde byly například pokusy o realizaci společných projektů v oblasti vědy a výzkumu a nových technologií. Domníváte se, že by česko-rakouská spolupráce v oblasti strojírenství mohla být pozitivně ovlivněna nejen skutečností, že se jedná o bezprostřední geografické sousedy, ale také tím, že se toto průmyslové odvětví v historii po určitou dobu rozvíjelo v rámci jednoho státního celku?

Čechy a Rakousko mají společné to, že výroba a tím i vysoká míra zaměstnanosti se může v zemi udržet jen díky podpoře výzkumu a udržení vlastního know how. Bez technického náskoku by podniky obou zemí neměly žádnou šanci uplatnit svou produkci na světových trzích. Proto

musí, podle mého názoru, Rakousko i Čechy táhnout za jeden provaz, a to především v otázkách výzkumu a vývoje. Pro výrobce obráběcích strojů společně platí, že životnost výrobků se zkracuje, vývoj nových produktů vede ke specializaci a rozvoj oboru bude méně evoluční a tudíž plánovitější. Podniky zapojené do řetězce tvorby hodnot hrají stále významnější roli a stávají se blízkými partnery pro vývojová pracoviště. Partnery, kteří stojí na konci řetězce tvorby hodnot. To přirozeně platí obzvlášť pro průmysl obráběcích strojů, kde kooperace ve výzkumu a vývoji je nutným předpokladem pro rozvoj oboru.

Co se týče našich vzájemných vztahů, odhlédnu-li od společné historie, je zde jistá blízkost mentality obou našich národů. Z tohoto hlediska byli Češi Rakušanům vždy bližší než velký soused ze severu.

■ Jak hodnotíte současné vztahy FMMI a VDW už vzhledem k tomu, že Německo je

v oblasti strojírenství tradičně nejsilnějším exportním partnerem Rakouska?

Naším primárním partnerem v Německu, alespoň z hlediska naší společné svazové struktury, není VDW, nýbrž VDMA (Německá strojírenská federace) a Svaz výrobců obráběcích strojů v rámci VDMA. Řada našich členských firem je rovněž členy VDMA, popřípadě i zmíněného Svazu.

Německo je pro nás enormně důležitým obchodním partnerem. Rakouští výrobci komponentů hrají důležitou roli v tvorbě německého „strojírenského zázraku.“ Úspěch německých strojů zajišťují často rakouské komponenty skrývající se v jejich útroběch. Totéž platí například i pro automobilový průmysl. VDMA je rovněž velmi aktivní v práci na celoevropské úrovni a FMMI si tohoto přínosu velmi cení.

*Otázky pokládala Dr. Blanka Markovičová
Překlad: Dr. Zdeněk Cvrkal*

Rakouské strojírenství v kostce

Zaostřeno na vývojové diagramy Zpřísnění úvěrových podmínek pro podnikatele?

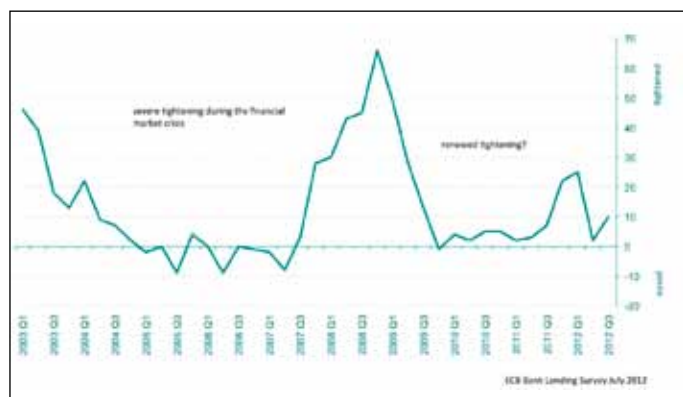
131 bank zúčastněných na červencovém průzkumu Evropské centrální banky, tj. lehce převažující většina bank, očeká-

vá další zpřísnění úvěrových podmínek. Konkrétně toto opatření postihne většinu velkých podniků (v jejich případě se jedná

o zvýšení o 12 %), ale také malé a střední podniky mohou očekávat zpřísnění (o 7 %). V současnosti jsou úroky vyšší v průměru o 10 %, v uplynulém čtvrtletí zaznamenaly růst o 8 %. Trend ukazuje, že banky, znepokojené novými turbulencemi na finančních trzích, opět omezily poskytování úvěrů. Po krátkém období uvolňování sledované banky plánují znovu zavedení obdobných opatření.

Úvěrové standardy pro podniky předpokládáné na září, říjen, listopad 2012

(Bankovní institut EU)

Strojírenství

Přísun zakázek ve strojírenství

Data do dubna 2012 potvrzují závěry ekonomického průzkumu: počet zakázek zatím neklesá. Přísun objednávek se naopak meziročně zvýšil téměř o 12 %. Podle ekonomického průzkumu nicméně vidíme, že růst se v následujících měsících zpomalí. V tomto čtvrtletí byl počet zrušených objednávek také nízký, což chápeme rovněž jako pozitivní znamení.

Průzkum

Za účelem zlepšení informovanosti o podmínkách financování podniků a domácností provádějí centrální banky Eurozóny spolu s Evropskou centrální bankou (ECB) čtyřikrát do roka průzkum situace v Eurozóně (první byl uskutečněn v lednu 2003). Náš graf se týká pouze úvěrování podniků.

Vzhledem k důležitosti bankovních úvěrů pro financování podniků a domácností vyžaduje monetární politika naléhavě informace o faktorech, jež ovlivňují chování úvěrujících institucí. Tato zpráva nabízí výklad toho, co se skrývá za statistickými daty. Banky byly dotazovány na úvěrové podmínky, které zavedou v průběhu příštích měsíců v oblasti půjček. Tyto výsledky umožní společně předvídat možné změny ovlivňující v blízké budoucnosti dostupnost financování. Za účelem vyhodnocení záměrů předkládá průzkum bilance, kde negativní odpovědi (zprísnění úvěrových standardů) jsou odečteny od pozitivních odpovědí (zprísnění úvěrových standardů).

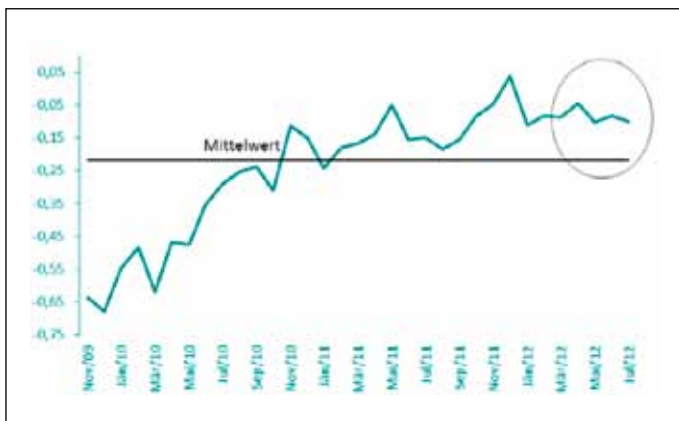
Přesné znění položené otázky:

Jaké změny předpokládá vaše banka u podmínek úvěrování a jak bude postupovat při poskytování úvěrů podnikům v nadcházejícím období?

Zakázkové krytí ve strojírenství

Hodnocené období březec–červenec 2012; bilance pozitivních a negativních odpovědí

Počet zakázek ve strojírenství je stále ještě nad dlouhodobým průměrem a zatím se strukturálně nesnižuje.

Na základě zpětné vazby z podniků lze soudit, že mají stále ještě solidní úroveň zakázkového krytí. V tomto směru tedy není nutno v blízké budoucnosti očekávat žádný výrazný pokles výroby.

Aktuální produkce strojírenství

Hodnocení za měsíce březec–červenec 2012; bilance je pozitivní

Strojírenské podniky v zásadě stále hlásí pozitivní růst ve srovnání s předchozími měsíci. Bilance vzrostla v uplynulém měsíci z 0,16 na 0,20. Ve srovnání s evropským trendem si rakouští výrobci strojů vedou relativně dobře.

Vývoj zaměstnanosti v roce 2012

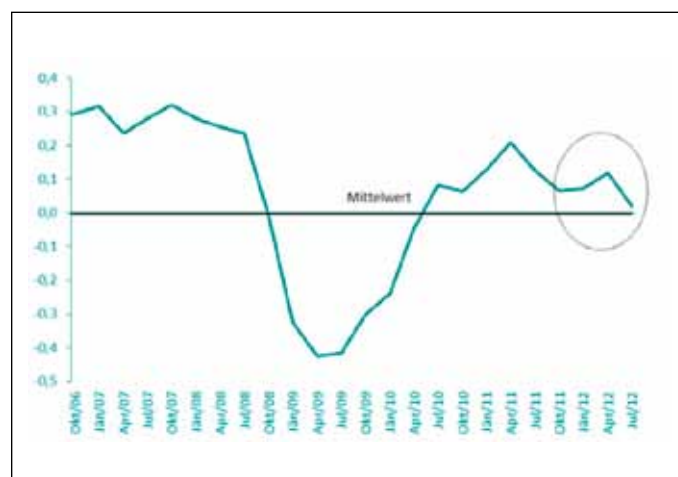
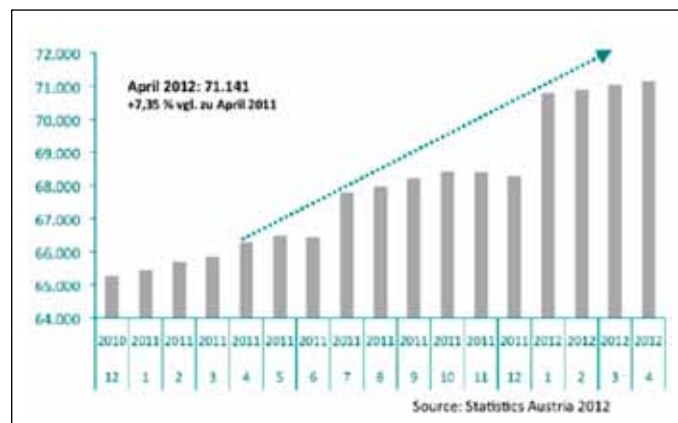
Celkově pozitivní vyhlídky zaměstnanosti, zmíněné v ekonomické zprávě, odrážejí též reálná data. V současnosti obor strojírenství zaměstnává více než 71 tisíc pracovníků, což je o 7 % více než ve stejném období loňského roku. Podle očekávání vyjádřeného v ekonomické zprávě se tato úroveň bude udržovat i v průběhu příštích měsíců.

Výroba ve strojírenství

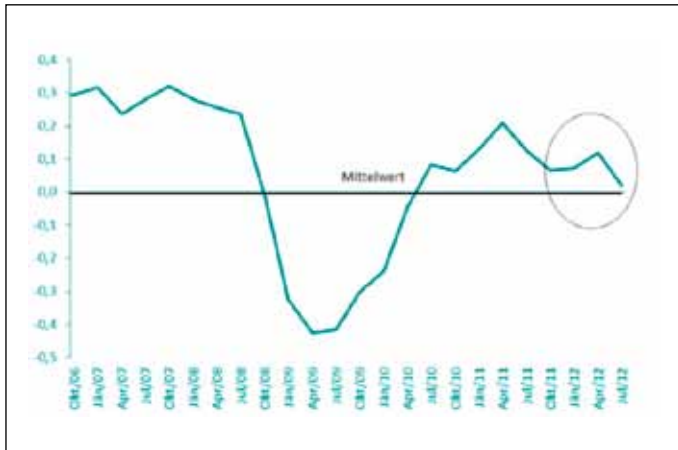
V prvním čtvrtletí 2012 dosáhla hodnota prodané produkce 4,7 mld. EUR, což představuje nárůst o 4,6 % proti stejnému čtvrtletí předchozího roku. V důsledku převládající nálady a existujících zakázek by neměl během následujících několika měsíců nastat náhlý pokles.

Vývoj zaměstnanosti ve strojírenství – srovnání: duben 2011–duben 2012

Prognóza zaměstnanosti ve strojírenství

Očekávaná zaměstnanost ve strojírenství v nadcházejících měsících je na neutrální úrovni, což znamená, že náborová fáze se zdá být u konce. Na jedné straně zaměstnanost během posledního čtvrtletí rostla, na straně druhé se však podniky v důsledku celkových ekonomických podmínek staly opatrnějšími.

Návrat rychlého růstu vývozu do USA a Číny

Rostoucí poptávka způsobila, že USA si udržuje druhé místo v exportních statistikách. Po poklesu během krize 2009/2010 poptávka v USA roce 2011 vzrostla o více než 30 %. V roce 2012 dosáhl růst 27 %. Čína znovu získala přední pozici v žebříčku exportních partnerů Rakouska a nyní zaujímá čtvrté místo. Německo dováží výrobky rakouského strojírenství a kovoprůmyslu za více než 2 mld. EUR (růst o 8,5 %), snadno tak obhájilo první místo. Evropa importuje 73 % rakouského exportu strojírenství a kovoprůmyslu, zůstává tudíž pro Rakousko stále klíčovým trhem. Tři ze čtyř EUR zahraničních tržeb rakouských firem přichází z evropských trhů.

Růst poptávky na severu Evropy, ve východní Asii, v USA a ve Velké Británii

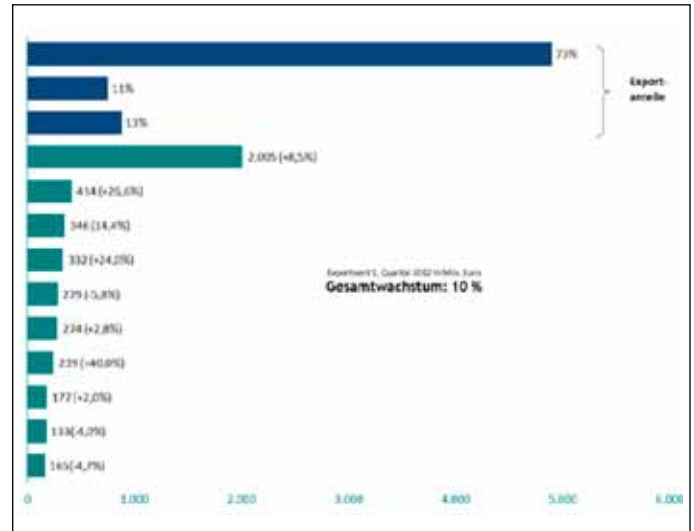
Během prvního čtvrtletí zaznamenalo Dánsko a Finsko vysoký nárůst importu rakouské strojírenské produkce. Poptávka těchto zemí profituje z vysokého ekonomického růstu a poměrně stability státních financí. Japonsko se zdá znovu nabývat pozici, kterou ztratilo po tsunami v prvním kvartálu 2011. Když analyzujeme růstové veličiny, musíme ovšem brát zřetel na efekt nízkého základu. Země, které v předešlém roce zaujímaly nízkou příčku, mohou zaznamenat vysoká tempa růstu, a naopak. V tomto kontextu byla celková poptávka poháněna zejména Velkou Británií (růst o 40 %), USA (růst o 27 %) a Čínou s nárůstem o 24 %.

Nepřekvapuje, že Španělsko a Itálie, země ocitnuvší se v ekonomickém chaosu, zaznamenaly největší redukci. Ale ani propad o 7,2 % respektive 9,5 % ještě neznamená kolaps poptávky.

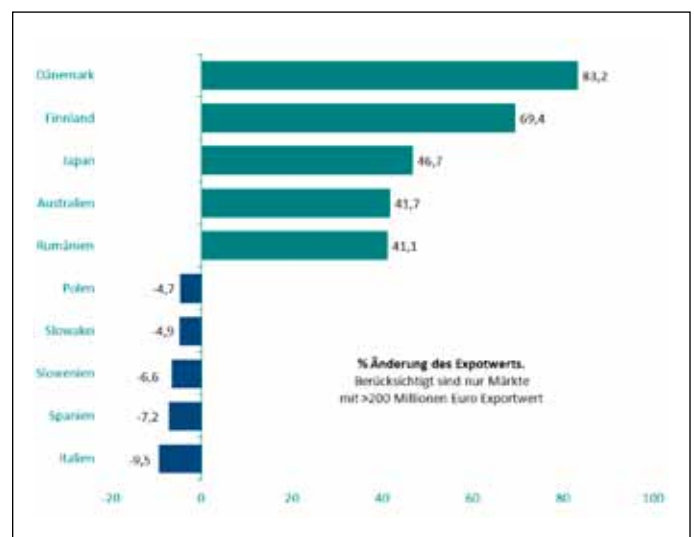
Hlavní exportní partneři strojírenství a kovoprůmyslu v 1. čtvrtletí 2012

Přehled hlavních exportních partnerů Rakouska přináší následující graf:

Modře jsou vyznačeny kontinenty v pořadí: Evropa, Amerika, Asie. Zeleně jsou vyznačeny hlavní země vývozu v pořadí: 1. Německo, 2. USA, 3. Francie, 4. Čína, 5. Itálie, 6. Švýcarsko, 7. Velká Británie, 8. místo patří České republice, následuje 9. Rusko a 10. Polsko.

Růst a pokles exportních trhů strojírenství a kovoprůmyslu (1. Q. 2012 / 1. Q. 2011)

Růst obchodního přebytku

Během prvního čtvrtletí bylo z Rakouska exportováno zboží v hodnotě 6,7 mld. EUR. To ukazuje, že navzdory poklesu globální poptávky mají rakouské společnosti dobrou pozici. Nejpozoruhodnější úspěch zaznamenaly tyto výrobní skupiny: zámečnictví a železářské zboží (+ 22,1 %), spalovací motory a turbíny (+ 213 %), zdvihací a manipulační zařízení (+ 26,7 %), zemědělské stroje (+ 21,5 %), stroje na zpracování plastů (+ 2,6 %). Naproti tomu se mírně snížil dovoz, což znamená růst obchodního přebytku sektoru. Je to ovšem způsobeno též cenovým efektem. Ceny surovin během prvního čtvrtletí padaly, což způsobilo redukcí cen kovovýrobní. Tento efekt neměl stejný dopad na export, protože uvedené výrobky jsou několikrát zpracovávány, což snižuje podíl nákladů na surovinu obsažených v jejich cenách.

Z materiálů FMMI připravila Blanka Markovičová

Statistický přehled CECIMO

(říjen 2012)

Úvod

Měsíc říjen naznačuje mírné zlepšení podnikatelské nálady v Evropě. Již druhý měsíc v řadě se zvýšil Nákupní manažerský index (PMI) výroby Eurozóny, což evropským výrobcům signalizuje možný bod obratu. Na druhé straně ale zůstává PMI v záporných číslech, což vypovídá o přetrvávající nejistotě a slabé důvěře podnikatelů v další vývoj.

Evropská centrální banka (ECB) vyjádřila začátkem října ochotu podpořit v případě potřeby ukazatel přímých peněžních transakcí (OMT) tak, aby se předešlo uskutečnění scénáře rozpadu Eurozóny. ECB tím spustila vysoce účinný brzdicí nástroj. Mario Draghi, prezident ECB, zdůvodnil plán centrálních

bank nakupovat státní dluhopisy za nižší výnos, než by odpovídalo ukazateli přímých peněžních transakcí (OMT). Tento přístup pomohl snížit napětí na finančních trzích. ECB také ponechala svou základní úrokovou sazbu beze změny, čímž naznačila pokračování trendu nízkých úrokových sazeb. Předpokládá se, že nízké úrokové sazby zlepší vyhlídky na nastartování a růst ekonomiky Eurozóny.

Po značně dlouhou dobu bylo úsilí Evropské komise vedeno snahou obnovit zdravou fiskální situaci zemí EU. Převažující úsporná opatření, místo aby řešila ekonomický chaos, se ale těžce podepsala na míře nezaměstnanosti a špatné podnikatelské náladě v mnoha sektorech. Evropská komise se nicméně poslední dobou zaměřuje na hlavní

strukturální problémy a do ohniska jejího zájmu se dostávají opatření ke zvládnutí ekonomické krize. V říjnu Evropská komise vydala první komuniké ke svým iniciativám v oblasti průmyslové politiky.

Evropská komise hledá cesty vedoucí k odvrácení současného klesajícího trendu průmyslu a k podpoře reindustrializace Evropy ve všech oblastech, přičemž bere v úvahu překážky vyplývající ze současné situace. Její důraznější politika spočívá na čtyřech pilířích – investice do inovací, zlepšení obchodních podmínek, přístup k financím a budování lidského kapitálu a dovedností. Tyto čtyři pilíře jsou základním a současně rozhodujícím faktorem pro přežití výrobců obráběcích strojů.

Krize Eurozóny prokázala, že průmyslový sektor je méně volatilní než některé jiné sektory ekonomiky. Ani průmysl však není chráněn dostatečnou imunitou. Zpráva EU ukazuje, že je naléhavě potřebná dlouhodobá perspektiva pro výrobce, aby překonali obtížné ekonomické období.

1.2. Prognóza Petra Meiera

Celková situace:

Nepolevující finanční problémy v Eurozóně citelně dopadají na investice a spotřebu. V průběhu roku 2012 svědčí indikátory spotřeby a průmyslové výroby o poněkud větším propadu, než se čekalo. Ostatní trhy jsou orientovány jiným směrem, jak se ostatně dalo předpokládat. Většina indikátorů nasvědčuje mírnému ochlazení v oblasti krátkodobých výhledů, zejména pak v Eurozóně.

Nálada na trhu zůstává rozpačitá. Ukazatel podnikatelské důvěry OECD, jenž obvykle celkem zřetelně ukazuje body obratu průmyslového cyklu, ztratil během druhého čtvrtletí na tempu, po krátkém oživení v prvním čtvrtletí 2012. V současnosti se drží na cca 99 bodech v Evropě a na 99,5 bodu v USA. To zpravidla indikuje stagnaci poptávky pro nadcházející měsíce. Japonsko je jedinou zemí, kde podnikatelská důvěra zůstávala v průběhu první poloviny roku 2012 nad 100 body, ale během několika posledních měsíců též opadla. Ukazatel spotřebitelské důvěry OECD zůstává pod hranicí 100 bodů na všech trzích, což je znamením slabého růstu či dokonce dalšího poklesu spotřeby.

Navzdory této pochmurné situaci, nezdá se být v nadcházejících měsících pravděpodobný nějaký prudký ekonomický pokles. V současnosti jsme dosáhli dolní úvratě průmyslového cyklu a oživení je pomalé a nerovnoměrně rozložené napříč sektory a geografickými oblastmi. V Evropě se spodní bod obratu asi protáhne až do počátku roku 2013, a to především z důvodu přetrvávajících finančních potíží Eurozóny. Ostatní regiony, stejně jako USA, mohou oživení pocítit již během několika nadcházejících měsíců, nebo si aspoň udrží současnou úroveň poptávky. Sektory s větší mírou setrvačnosti, kam patří i průmysl obráběcích strojů,

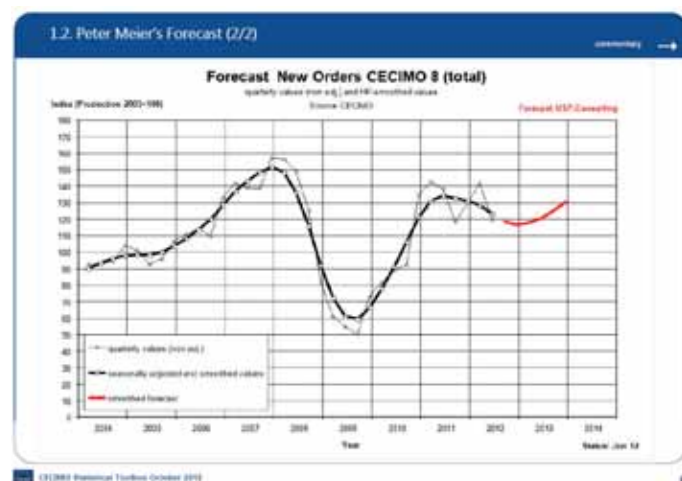
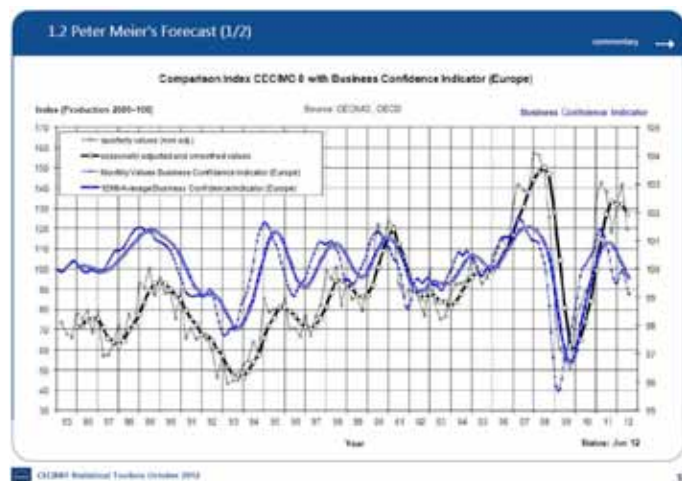
se mohou zřejmě dočkat dalšího poklesu poptávky. Některé vůdčí sektory, jako jsou polovodičová zařízení, začínají již pociťovat opatrný a nejistý vzestup. Silné oživení je pravděpodobné jen pokud průmyslové země znovu nabudou důvěry ve finanční trhy. Pokud vlády důvěryhodným způsobem předvedou, že jsou schopny dostat své rozpočty pod kontrolu, může spotřebitelská důvěra znovu získat půdu pod nohama. Spolu s obratem průmyslového cyklu směrem vzhůru by posilující spotřebitelská poptávka nastartovala i poptávku po investičních produktech.

Podnikatelská důvěra:

Ukazatel podnikatelské důvěry OECD pro Evropu se v průběhu druhého a třetího čtvrtletí 2012 snižoval a nyní zůstává na 98,9 bodu (viz tenká modrá křivka). Index CECIMO 8 během 2. čtvrtletí klesl (tenká černá křivka). Nálada na trhu zůstává pod vlivem vývoje v jižní Evropě na bodu mrazu. Poptávka po obráběcích strojích v současnosti klesá, ale spodního bodu obratu může být podle řídicích indikátorů dosaženo během následujících dvou čtvrtletí. Proto očekáváme, že podnikatelská důvěra, nejdříve v USA a pak také v Evropě, se začne v nadcházejících měsících pomalu zotavovat.

Prognóza pro CECIMO 8:

Poptávka po obráběcích strojích ve druhém čtvrtletí 2012 ve srovnání s prvním kvartálem klesala (viz kvartální hodnoty, tenká černá křivka). Pokles nových objednávek je pociťován v obdobné míře ve většině sledovaných zemí CECIMO, ale prudký pád počtu nových zakázek během nadcházejících měsíců se zdá být nepravděpodobný. Pro krátkodobý výhled je nejreálnějším scénářem stagnace. Evropský trh se může zotavit na jaře 2013, ale uzdravování bude asi pomalejší, než jsme předpovídali v minulé kvartální prognóze.

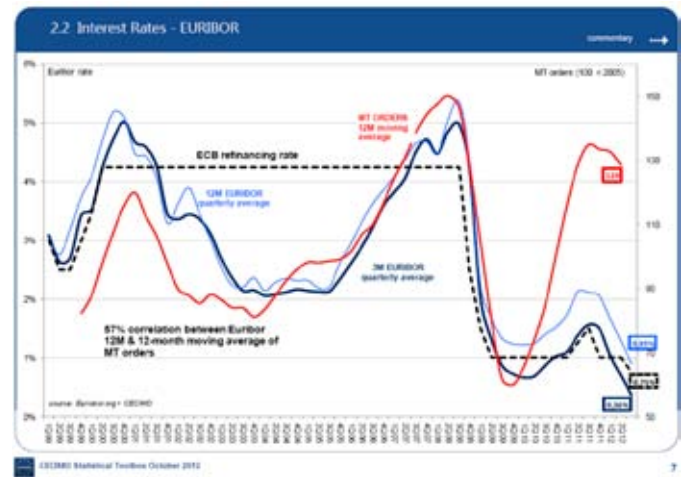
2.2 Úrokové sazby – EURIBOR

Intervence ECB a slabá ekonomická aktivita stále ještě ovlivňují úrokové sazby na peněžním trhu. EURIBOR pokračoval během srpna a září 2012 v poklesu. V září zůstal tříměsíční a dvanáctiměsíční průměr EURIBOR na 0,25 % respektive na 0,74 %, tj. o 8 a 14 bazických bodů níže, než činily jeho hodnoty v srpnu.

Pokles úrokových sazeb je rovněž způsoben změnou politiky ECB. V červenci ECB snížila svou hlavní refinanční sazbu o 0,75 %, přičemž, v historii poprvé, činila sazba v průměru 2,7 %. S vysokou pravděpodobností může sektor obráběcích strojů i v budoucnu profitovat z nízkých úrokových sazeb, pokud se budou ekonomické vyhlídky jako v minulých kvartálech stále zhoršovat, a je nepravděpodobné, že by náklady na půjčky v době, kdy je ekonomika oslabena, rostly.

Euribor (Euro Interbank Offered Rate) je poměr, za který jsou jednou centrální bankou nabízeny jiné centrální bance v EMU zóně termínované mezibankovní úločky eura.

(<http://www.euribor-ebf.eu>)

2.4 Průmyslová výroba

Ve srovnání s červencem 2012 vzrostla v srpnu 2012 výroba zboží dlouhodobé spotřeby v Eurozóně o 3,9 % a v EU 27 o 2,4 %. Investiční zboží získalo 0,7 % v Eurozóně a v EU 27 zůstalo stabilní. Zboží střednědobé spotřeby zůstávalo stabilní v Eurozóně a kleslo o 0,1 % v EU 27. Výroba energií rostla v Eurozóně o 0,9 % a v EU 27 o 0,3 %.

Z členských států, pro něž máme data k dispozici, rostla průmyslová výroba ve třinácti z nich, klesala v osmi a stabilní zůstala v Irsku. Největší růst byl zaregistrován v Portugalsku (o 6,8 %), Litvě (o 4,6 %),

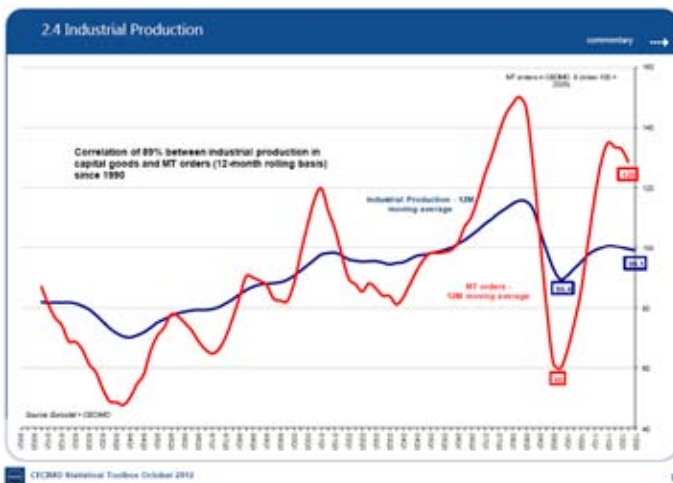
Slovinsku (o 4,0 %) a Řecku (o 2,5 %), největší pokles byl zaznamenán v České republice (o 2,9 %), Dánsku (o 2,8 %), Rumunsku a Finsku (v obou o 1,1 %).

V srpnu 2012 klesla výroba zboží střednědobé spotřeby ve srovnání se srpnem 2011 v Eurozóně o 4,9 % a v EU 27 o 3,8 %. Zboží dlouhodobé spotřeby spadlo o 4,9 %, respektive o 2,9 %. Investiční zboží kleslo o 1,9 % v Eurozóně a o 0,8 % v EU 27. Výroba energií zůstala stabilní v Eurozóně a v EU 27 klesla o 0,5 %.

Mezi členskými státy, pro které jsou data k dispozici, se průmyslová výroba meziročně snížila v jedenácti z nich a vzrostla též v jedenácti. Největší pokles byl zaregistrován v Itálii (o 5,2 %), Španělsku (o 3,2 %) a České republice (o 3,1 %), největší růst pak na Slovensku (o 17,0 %), v Litvě (o 11,1 %) a v Lotyšsku (o 8,1 %).

Jedná se o index výroby měřící změnu objemu výstupu v uzavřeném pravidelném intervalu, zpravidla měsíčním. Vyjadřuje trend přidané hodnoty v průběhu referenčního období. Výrobní index je teoretická míra, která musí být aproximována z praktických hodnot. Přidaná hodnota v bazických cenách může být vypočtena z obrátu (po vyloučení DPH a dalších obdobných odečitatelných daní odvozených z obrátu), plus aktivovaná výroba, plus jiné výnosy plus či minus změna zásob, minus nakupované zboží a služby, minus daně z produktů, stanovené podle obrátu ale neodečitatelné, plus subdávky obdržené k výrobku. Rozdělení stavební produkce mezi stavbu budovy a stavební inženýrství je založeno na klasifikaci typů staveb (CC). Statistická populace: Výroba: sekce B,C,D NACE (kromě D353); Základní období: rok 2005 = 100.

(http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/is_esms.htm)

2.8 Zahraniční směnné kursy

V korelaci s nižšími úrokovými sazbami ECB a pesimistickou podnikatelskou náladou v průběhu třetího kvartálu 2012, euro proti hlavním zahraničním měnám trvale oslabovalo. Přitom švýcarský frank zůstal během třetího čtvrtletí stabilní, japonský yen a US dollar již pět kvartálů proti euro zhodnocovaly. Japonská měna dosáhla své nejvyšší hodnoty v červenci a v srpnu s poměrem 97 yenu za 1 euro. Silná měna postihla japonské firmy. Přeprava zboží v září byla o 10,3 % nižší než před rokem. Průměrný směnný kurs yenu nicméně v září svůj rostoucí trend zvrátil.

Po měsících zhodnocování US dollar v září oslabil, reflektující tak silné politické signály vůdci EU v tom smyslu, že budou jednat, aby pro své členské země zachovali euro. Na druhé straně, vezmeme-li v úvahu lepší vyhlídky na růst pro americkou ekonomiku, bude růst směnných kursů USD v dlouhodobější perspektivě pravděpodobný.

3.2 PMI index

PMI eurozóny v září dosáhl s 46,1 bodu svého šestiměsíčního vrcholu, když v srpnu činil 45,1 bodu. Čtvrtletní PMI byl ve třetím čtvrtletí 2012 s pouhými 45,1 bodu nejslabší od druhého čtvrtletí 2009. Markit Economics hlásí: „Existují jistá povzbudivá znamení, že může být dosažen spodní bod obratu, nicméně až po dalším poklesu na šestiměsíční minimum. Vstupní náklady rovněž poskočily výše, odrážejíce hlavně vysoké ceny ropy a zemědělských komodit. Zatímco růst nákladů je špatnou zprávou jak pro inflaci, tak pro zisky, růst cen vstupů zůstává daleko slabší než v předchozím období roku a nedávný pád cen ropy by též měl stlačovat náklady a ceny. Proto se doporučuje, aby se politici více soustředili na odvrácení recese, než na kontrolu inflace.“

Globální PMI vykazuje jen malý růst – v září činil 48,9 bodu. Je to pouze o něco více než tříleté srpnové minimum se 48,1 bodu, ale zůstáváme stále pod úrovní 50 bodů, která odlišuje recesi od expanze. Růst globální výroby je ovlivněn dvěma slabými faktory – krizí Eurozóny a zpomalením růstu v Číně, takže pozornost se v této době upírá na Severní Ameriku a mimoasijské rozvíjející se trhy.

Globální zpráva o výrobě je kompilací výsledků průzkumu zahrnujícího 9 000 obchodních jednotek ve 30 zemích. Souhrnně tyto země představují přibližně 86 % celosvětového výrobního výstupu. Kladené otázky se týkají skutečných událostí a nepředpokládají možnost volby.

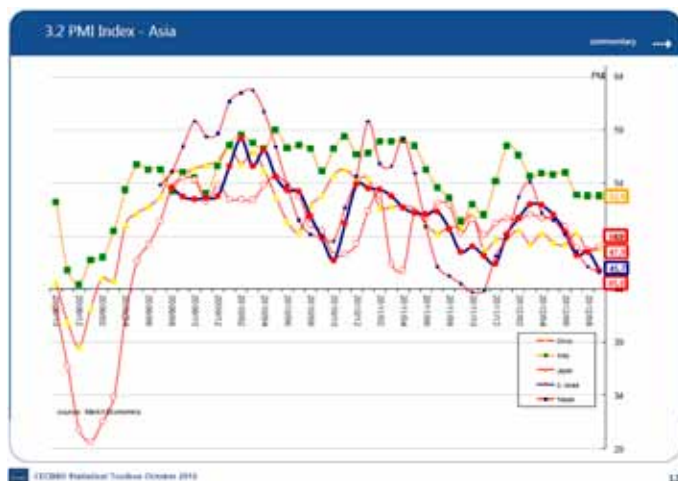
CECIMO Statistical Toolbox October 2012

Data jsou prezentována ve formě difúze indexů, kde index nad 50,0 indikuje růst proměnné oproti předešlému měsíci a index pod 50,0 indikuje pokles.

(<http://www.markiteconomics.com/Survey/Page.mcv/AboutPMIdata>)

CECIMO Statistical Toolbox October 2012

CECIMO Statistical Toolbox October 2012

4. MTIX

MTIX ukazuje kontinuitu sestupného trendu a skončil v září 2012 na 129 bodech. Tržní kapitalizace klesá u japonských a švýcarských výrobců obráběcích strojů, zatímco evropská a americká si vedou lépe. Index klesl o více jak 6 % v prvních devíti měsících roku 2012. Vývoj MTIX koreluje s vývojem indexu objednávek obráběcích strojů a odráží hlavně nejistotu co se týče budoucích výhledů světové ekonomiky.

MTIX je index založený na kapitalizaci 23 čelných výrobních společností, jež publikují seznamy obráběcích strojů, které společnost vyrábí. Kapitalizace společností je hodnota vážená podílem obrátu obráběcích strojů na celkovém produktu. Celková kapitalizace počítaná tímto způsobem je pak vážena odhadovaným podílem evropských společností na celosvětovém výstupu v roce 2005.

CECIMO Statistical Toolbox October 2012

Podle zdrojů CECIMO připravila Blanka Markovičová

Inovace jsou naše rodinné stříbro

Pod jménem Strojírna Tyc s.r.o. funguje na trhu rodinná firma z Mýta už celých patnáct let a z toho více než deset let se zabývá výrobou portálových obráběcích center vlastního vývoje a originální konstrukce. Portálová centra s pojízdným stolem (FVC) i portálová centra s pojízdným příčnickem (FPPC) jsou v současnosti vlajkovými loděmi Strojírny Tyc a oba typy strojů byly v minulosti několikrát oceněny odborníky jak za technické, tak i designové zpracování.

Ing. Vladimír Tejček, obchodní ředitel Strojírna TYC, s.r.o.

I když na počátku výroby našich portálových center stál záměr vytvořit několik základních typových řad, které bychom vyráběli opakovaně ve stejných provedeních, brzy se ukázalo, že správnou cestou pro naši firmu jsou úpravy strojů na míru každému zákazníkovi. Proto dnes můžeme tvrdit, že za celou dobu výroby portálů se ještě ani jedno provedení nevyrobilo dvakrát a vždy se najde minimálně několik detailů, které stroje vzájemně odlišují.

Firma Strojírna Tyc je v současnosti schopna dodat stroje ve velkém množství variant, a to jak rozměrových, tak i s ohledem na požadova-

né příslušenství. Stroje jsou k dispozici v rozměrech 1 200 x 2 000 mm až 6 000 x 50 000 mm, od tříosého provedení až po šestiosé multifunkční centrum, včetně automaticky řízených hlav, rotačních stolů a polohovadel různých typů. I přes zmíněné široké portfolio výrobků se náš vývoj nezastavil a naše konstrukce zpracovává neustále nové podněty a požadavky od zákazníků, takže permanentně zvyšujeme univerzalitu a možnosti použití portálových center v provozech uživatelů našich strojů.

Důležitým prvkem, na který jsme pyšní, je schopnost obrábět ve firmě ve vlastním pro-

vozu a režii 95 % dílců potřebných pro výrobu našich strojů. Naše obrobna je vybavena jednak horizontkami z produkce TOS VARNSDORF, a.s. a pak dvěma portálovými centry naší vlastní produkce. Díky tomu firma velmi pružně reaguje na příchozí zakázky. Navíc jsme podepsali dlouhodobé kooperační smlouvy s významnými strojírenskými partnery, pro které ročně obrobíme přes 100 tun oceli a litiny.

Nově se Strojírna Tyc vydala na cestu výroby souvisle řízených hlav, na které zakoupila licenci od svého dlouholetého dodavatele firmy Tramec GmbH. ze SRN. Začátkem roku 2013 bychom rádi začali plně testovat první hlavu kompletně vyrobenou a smontovanou v naší společnosti. Hlavy budou určeny jak pro naše vlastní stroje, tak i pro původního dodavatele. Od tohoto kroku si slibujeme posílení důvěry našich zákazníků v zajištění servisních služeb prostřednictvím trvalého zásobení skladu veškerými komponenty potřebnými k servisním zásahům.

Rok 2012 je pro naši společnost průlomový, co se týče skladby naší obchodní bilance. Zatímco v minulosti byl obrat firmy zajišťován tuzemským trhem, v loňském roce se poměr strojů pro české a zahraniční zákazníky vyrovnal a v letošním roce již převládá export, a to

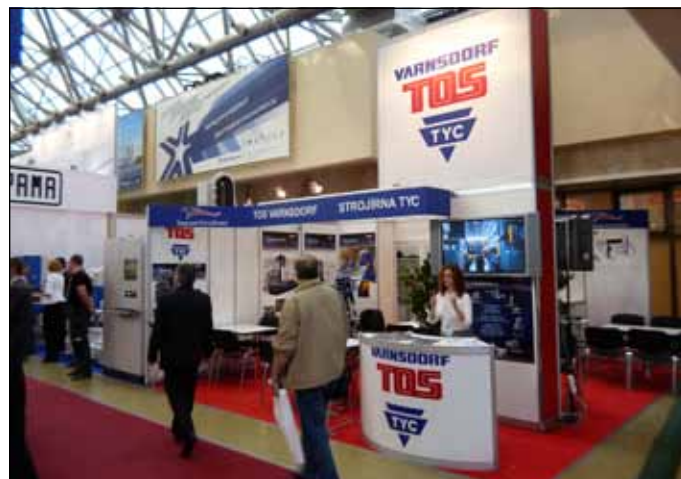
Exponát firmy Strojírny TYC byl vyznamenán zlatou medailí MSV 2011

Stroje firmy Strojírna Tyc vynikají mimořádně krásným designem

O produkci firmy Strojírna Tyc bývá na veletrzích značný zájem

Ukázka produkce firmy Strojírna Tyc, s.r.o.

Pan Jaroslav Týc a ing. Slavomír Bednář s ruskými zákazníky z firmy VENTPROM

zejména do Ruské federace. Na tomto teritoriu nadále obchodně pracujeme ve spolupráci se společností TOS VARNSDORF, která naše stroje prodává pod svou značkou a dává tím najevo důvěru v naše produkty. Od letošního roku aktivně spolupracujeme se Svazem strojírenské technologie v Praze na dobudování Kazašsko-českého technologického centra v Astaně, kam jsme dodali portálové centrum FVC. Od tohoto projektu si slibujeme nastartování prodejů našich strojů v Kazachstánu, kde je obrovský investiční kapitál a také značný zájem o stroje z české produkce. V roce 2013 je naším cílem umístit referenční stroje také na teritoria Číny a Indie, kde stejně jako ostatní výrobci obráběcích strojů vidíme velký odběratelský potenciál.

I přes všechny tyto aspekty a exportní strategie zůstáváme a hodláme i nadále zůstat ryze českou firmou. O to více nás těší věrnost domácích zákazníků, s nimiž se nadále můžeme setkávat jak na individuálních pracovních schůzkách, tak na brněnském strojírenském veletrhu. Ten byl ostatně z našeho pohledu v letošním roce velice vydařený a věříme, že všechny oživené i nově navázané kontakty vyústí v dlouhodobou spolupráci.

Otázky pro majitele firmy Strojírna TYC s.r.o. pana Jaroslava Tyce

■ **Vaše společnost byla založena v roce 1992 jako obchodní společnost zabývající se prodejem použitých obráběcích strojů. Od roku 1998 jste již začali sami stroje vyrábět a v současné době se prioritně zabýváte produkcí a vývojem nových portálových center vlastního vývoje a konstrukce. Které momenty považujete jako podnikatel na této dvacetileté cestě za klíčové?**

Prvním klíčovým momentem v mé pracovní kariéře bylo na počátku devadesátých let už samo rozhodnutí začít samostatně podnikat. V té době mě lákala možnost samostatného rozhodování, která mi dodávala nesrovnatelně větší chuť do práce. Jako oblast podnikání jsem si zvolil obráběcí stroje, protože už v minulosti, v mém dřívějším zaměstnání, představovaly mé hobby.

Dalším mezníkem byl v roce 1996 nákup staré výrobní haly a nábor prvních zaměstnanců. Žiji v Mýtě u Rokycan, jedenapůltisícové město v Plzeňském kraji, kde se také nachází sídlo mé firmy Strojírna TYC, s.r.o. V zakoupené tovární hale jsme se zpočátku skutečně zabývali hlavně opravami obráběcích strojů, ale jako správným fandům nám to nedalo a začali jsme pomýšlet i na jejich modernizaci. Nakoupili jsme řadu použitých strojů, které jsme opravovali a seřizovali, a to nejen pro naši vlastní potřebu. Současně jsme budovali všechny další důležité sekce: konstrukci, elektro i montáž, rozhodující pro zahájení výroby.

Na přelomu tisíciletí padlo zásadní rozhodnutí – výroba se soustředí do dvou řad portálových center, menší FVC a větší FPPC.

V roce 2000 tedy začal ten pravý kolotoč, kdy naši konstruktéři, pracovníci oddělení vývoje a technici pracovali často až dlouho do noci a na mně zůstal ten „nepodstatný“ problém: shromáždit potřebné finance. Vše se nakonec podařilo a do roka jsme představili náš první stroj řady FVC, další pak následovaly v rychlém sledu. V této souvislosti nesmím opomenout neocenitelnou pomoc, kterou mi v počátcích naší vlastní výroby poskytl pan ing. Štefan Tomášik, majitel strojírenské firmy Toma Trnava.

Naše první velké portálové centrum FPPC bylo pak vyvinuto ve spolupráci s Českým vysokým učení technickým v Praze, na jehož půdě byly prováděny prakticky veškeré výpočty. Od té doby výroba běží a firma se rozvíjí. Mám velkou radost z toho, že už dnes je také svým způsobem postaráno o její další budoucnost, neboť z celkového počtu 60 zaměstnanců spadá 40 do věkového rozmezí 18-30 let: technickému řediteli je 28, výrobnímu také a obchodnímu je 34 let.

■ **Váš podnik by se dal nazvat v nejlepší slova smyslu „rodinnou“ firmou – kromě vás zde totiž pracuje vaše paní (Marcela Tycová, ekonomická ředitelka) i oba synové (Ing. Ondřej Tyč, výrobní ředitel, Ing. Michal Tyč, servis a IT systémy). Jaké v tom vidíte výhody, ale třeba i nevýhody?**

Ouha, tak to je hodně záladná otázka (smích). Co na to říci? Vzhledem k tomu, že moje praxe v oboru věštění z křišťálové koule je minimální, mohu v této chvíli potvrdit jediné: zatím všechno funguje, jak má.

Jaroslav Týc

■ **Firma Strojírna TYC patří spíše k podnikům střední velikosti. Často slyšíme, že si představitel malých a středních podniků stěžují na nezájem státu a nedostatečnou podporu. Jak to vidíte vy?**

Tady asi záleží na tom, jaký typ podpory a jak masivní pomoc někteří podnikatelé od státu očekávají. Já osobně nečekám skoro nic. Pomocnou ruku jsem si zvykl hledat především na konci vlastního ramene, takže, pokud za mne nikdo nic nevyřeší, ani mi nic nedá, nebudu nijak zvlášť překvapen. Vděčně jsem využíval tu formu podpory exportu, která spočívala v dotacích účasti podniků na zahraničních výstavách a veletrzích, ať už přicházela od Ministerstva průmyslu a obchodu nebo od Hospodářské komory ČR a agentury CzechTrade. Proto mě trochu zklamalo, když jsem se dozvěděl, že realizace projektu Hospodářské komory Specializované výstavy a veletrhy na první pololetí roku 2013 má být pozastavena. Je to škoda především proto, že do tohoto projektu spadala naše účast na tradičním veletrhu Metalloobrabotka v Moskvě a ruský trh je v současné době pro české strojírenské firmy klíčový.

■ **V poslední době, jak už jste se zmínil, využíváte možnosti účastnit se prostřednictvím SST podporovaných mezinárodních veletrhů a výstav. Přinesla prezentace Vašeho výrobního portfolia na mezinárodním fóru konkrétní výsledky v podobě obchodních kontraktů? Který veletrh jste považoval v poslední době ze svého hlediska za klíčový?**

Tak tuhle problematiku jsem tak trochu nakouzl už v odpovědi na předchozí otázku. V naší firmě činí export přibližně 60–70 % obrátu. Využíval jsem účasti na mezinárodních veletrzích cíleně, protože pro uplatnění naší produkce na zahraničních trzích ji považuji za velice důležitou. Svaz strojírenské technologie se v tomto směru o své členské firmy stará velice dobře. Výběr navrhovaných destinací pro účast na veletrzích i obchodních misích ostatně zapadá do koncepce nové orientace exportu směrem k dynamicky se rozvíjejícím se trhům. Nezbyvá než doufat, že to se státní podporou nakonec přece jen dobře dopadne.

V roce 2012 byla pro nás klíčová účast na již zmíněné Metalobrabotce v Moskvě a pak také na veletrhu Tool Exposia v polském Sosnowci. Velkým překvapením z hlediska netušených možností uplatnění strojírenské produkce byla pro mne například mise do sibiřského Irkutsku, jejíž realizaci navrhl obchodní ředitel SST PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D.

■ **O vás je známo, že se hodně zapojujete do aktivit organizovaných SST, kde navíc působilte ve funkci člena dozorcí rady. Co Vaší firmě členství v SST přináší?**

Na tohle téma hovořím rád a upřímně. Svaz strojírenské technologie měl mimořádné štěstí vzhledem k tomu, že v jeho čele stáli už celou řadu let nejen odborně fundovaní, ale i velice vstřícní a lidsky příjemní lidé. S příchodem pana ing. Petra Zemánka do funkce ředitele a prvního viceprezidenta představenstva SST vtrhla do řídících procesů svazu nepředstavitelná energie, mladistvý elán a nezkrotná dynamika. Je nasloucháno potřebám členů ve smyslu hledání nových cest k realizaci obchodních aktivit, zvláště na mezinárodním poli a také v rámci Evropské asociace výrobců obráběcích strojů CE-CIMO. Jsem rád, že je velký důraz kladen na udržování a rozšiřování kontaktů se státními institucemi, ale také s médii. To vše přispívá k výraznému zviditelnění SST a jeho členských subjektů a také k získávání nových zákazníků. Nezasťírám, že existují i kritici práce SST – jako ostatně všude jinde. Ale je-li kritika zaměřená na odstranění nedostatků a zlepšení fungování instituce, pak je nutno ji jenom přivítat.

Já se přiznám, že do krásné, historicky hodnotné budovy SST v samém centru Prahy jezdím velice rád. Dobře vím, že zde najdu společenství vstřícných lidí, s nimiž je možno otevřeně hovořit o problémech, které má

celá řada členských firem obdobné. Často sem přicházím nejen na pravidelné schůze dozorcí rady SST, ale i na pečlivě připravená jednání se zahraničními partnery, což je pro mou exportně zaměřenou firmu více než přínosné.

■ **Strojírna TYC je jednou z členských firem SST, které se připojily k projektu vybudování Kazašsko-českého technologického centra, které bude brzy otevřeno v Astaně. Sám jste také Kazachstán několikrát osobně navštívil. Jak prozatím hodnotíte tento svůj podnikatelský krok?**

Z hlediska uplatnění produkce své firmy jsem nabídku k účasti na tomto projektu vyhodnotil jako zajímavou. Teprve čas ukáže, zda to bylo rozhodnutí správné. Měl jsem možnost se setkat s našimi partnery přímo v Kazachstánu a ocenil jsem jejich otevřenost a transparentnost v jednání a především upřímný zájem o rozvoj strojírenské výroby ve své zemi. Na místě jsem měl jedinečnou možnost přesvědčit se o tom, že řada západoevropských firem s investicemi v Kazachstánu nikterak neotálí – například obrovské španělské investiční celky jsou mimořádně působivé. Budova a nově zrekonstruovaná hala Kazašsko-českého technologického centra je nejen krásná, ale především dobře připravena na přijetí českého strojírenského vybavení. Jsou zde tedy vytvořeny předpoklady nejen pro fungování centra samého, ale i pro další rozvoj obchodních styků s místními strojírenskými podniky.

■ **Vaše firma je jedním z více než dvaceti subjektů nejnovějšího projektu v gesci SST, kterým je „Technologicko-strojírenský klastr“. Co konkrétně od fungování tohoto projektu pro svou firmu očekáváte?**

Do tohoto projektu jsem se přihlásil proto, že mi jeho podmínky, zaměření i předpokládané fungování připadaly smysluplné. Je to ale záležitost natolik čerstvá, že je myslím příliš brzo na jakékoli hodnocení.

■ **V roce 2000 jste získali na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně svou první zlatou medaili za stroj FVP 120 CNC, v roce 2007 následovala druhá, za stroj FPPC 300/9000. Ve stejném roce jste obdrželi od Design centra České republiky ocenění „Vynikající výrobek roku“ za design portálového obráběcího centra FVC. Na loňském ročníku MSV v Brně byla jedna ze zlatých medailí udělena vašemu obráběcímu centru FVC-T 180/2. Dá se předpokládat, že jste na úspěchy své firmy oprávněně pyšní. Nastala vůbec ve vaší dvacetileté podnikatelské kariéře chvíle, kdy vám bylo úzko, kdy jste měl o budoucnost své firmy strach?**

Lhal bych, kdybych tady tvrdil, že šlo vždycky všechno jako na drátku. První problémy nastaly krátce po uvalení konkurzu na firmu Kovosvit Holoubkov. Z této firmy k nám přešlo několik zaměstnanců. Rád jsem je přijal, pro-

tože šlo o špičkové odborníky. Tehdy byla konjunktura a já jsem nemohl tušit, co nastane po roce 2008, kdy práce začalo ubývat.

■ **Jaké kroky jste uskutečňoval, abyste svou firmu úspěšně provedl neklidnými vodami nedávné hospodářské recese?**

Při zpětném pohledu, i když se to může zdát na první pohled paradoxní, jsem z celé své podnikatelské kariéry nejpyšnější právě na období krize. Nezasťírám, že to byla doba těžká. Moc peněz se nevydělal, ale naše strojírna ani nepropouštěla, ani jsme zaměstnancům nekrátili pracovní dobu nebo mzdy. Dnes jsem šťastný, že se nám podařilo toto období překonat a firma si uchovala svůj největší poklad, kterým jsou vysoce kvalifikovaní zaměstnanci. Ti nám totiž, spolu s dalšími manažerskými kroky, umožnili hladký a rychlý start po odeznění krize.

■ **Zbývá vám při řízení firmy ještě volný čas na vaše koníčky? Ví se totiž o vás, že hrajete výborně tenis, rád si v zimě obujete běžky a na letní dovolené vás to neodolatelně táhne k moři?**

Při dobré organizaci práce, jak je zvykem říkat, si volný čas na své koníčky vždycky najdu. Navíc to považuji pro pracovníčně vyčíslené manažery obecně za zdravý ventil. V letošním roce jsem například u nás v Mýtě založil tenisový klub a i ve svém věku (v srpnu letošního roku bylo panu Tycovi 53 let, pozn. redakce) dokážu až 5x v týdnu vyběhnout na kurt. Několikrát za zimu vyjždím na lyže, většinou do Itálie, tam to mám rád. V létě zase s oblibou usedám na kolo, takže myslím, že se pro svou fyzickou snáším udělat maximum. A abych nezapomněl – k dlouhým každodenním procházkám mě donutí můj pes, nebo někdy já jeho. (smích)

■ **A co říci na závěr? Má úspěšný podnikatel ještě vůbec nějaké vánoční přání? Pokud nám ho prozradíte, třeba se vyplní.**

Myslím, že já jsem docela obyčejný člověk a byl jsem vychován ke skromnosti. D31ými výsledky se pyšni především moje firma, a to jsou úspěchy kolektivní.

Docela skromné bude tedy i moje přání – chtěl bych, aby moje rodina a rodiny všech mých spolupracovníků žily v klidu a ve zdraví, protože to je základ. Ke spokojenosti a radosti často člověku stačí maličkosti a umět se z nich radovat, to je velký dar, který není dán každému.

Všem spřáteleným firmám v SST bych přál, aby se našemu strojírenství a českému hospodářství napříště pokud možno vyhýbaly devastující krize a aby poctivá práce přinášela zasloužené výsledky.

Děkuji za prostor poskytnutý mým skromným úvahám a názorům.

Já naopak děkuji za příjemný rozhovor a přeji splnění všech Vašich přání, a to nejen o Vánocích.

Za SST se ptala Blanka Markovičová

Mise SST do Severní Koreje

PhDr. Blanka Markovičová, SST

Ve dnech 7.–10. srpna 2012 se z iniciativy velvyslanectví Korejské lidově demokratické republiky uskutečnila pracovní mise zástupců SST na **mezinárodní strojírenský veletrh Pyongyang Machinery & Equipment Exhibition 2012 – PITF**. Organizátorem veletrhu je Korejská mezinárodní výstavní korporace, která veletrh s tímto zaměřením organizuje dvakrát ročně. Jak vyplynulo z jednání ředitele SST ing. Zemánka s vedoucím ekonomické a obchodní sekce velvyslanectví KDR v Praze, panem In Sop Kangem, který ještě před touto cestou navštívil SST, zájem představitelů Koreje o české stroje vyústil právě v pozvání zástupců SST a akciové společnosti Šmeral Brno k návštěvě veletrhu v Pchjongjangu a strojírenského podniku RYONHA Machinery v průmyslové oblasti Kaesong. Tato návštěva se sice – oficiálně kvůli škodám, které zde měly napáchat přívalové deště, – neuskutečnila, ale v průběhu jednání s jejím generálním ředitelem byly předány nabídky na soustruhy a frézky včetně nástrojů.

Českou delegaci doprovázel během pobytu kromě tlumočnicka také zástupce výboru pro podporu mezinárodního obchodu evropského oddělení Ministerstva zahraničního obchodu pan Kang Ho Yong. Účastníci se sešli rovněž s českým velvyslancem v Pchjongjangu, J.E. panem Dušanem Štrauchem, který je informoval o aktuální ekonomické situaci země.

Ing. Petr Zemánek a generální ředitel akciové společnosti Šmeral Brno ing. Vladimír Novák shodně konstatovali, že zvýšený zájem o obráběcí stroje v celé Asii, kde se v současné době soustřeďuje kolem 60 % jejich světové spotřeby, se nevyhnul ani tak uzavřené ekonomice, jakou je ta severokorejská. Na mezinárodním veletrhu v Pchjongjangu byly ostatně v rámci mezinárodního pavilonu zastoupeny kromě čínských a tajwanských také německé a italské stánky.

Pro účastníky mise bylo do jisté míry překvapivé, že Severní Korea, trpící nepochybně omezením kontaktů se zahraničím i ve sféře nových technologií, dokázala některé zajímavé technologie poměrně úspěšně rozvíjet. Jednou z nich je například výroba benzínu z uhlí. Jistého pokroku dosáhla země i v oblasti CNC obráběcích strojů. I přes výrazná specifika hospodářského systému Severní Koreje přinesla uskutečněná mise cenné poznatky a hlavně přesnější představu o možnostech, které tamní ekonomika v mezinárodním měřítku může nabídnout.

České stroje se představily v Jihoafrické republice

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., SST

Mezinárodní veletrh HARDEX proběhl v termínu od 15. do 18. srpna 2012 v Johannesburgu. Jedná se o významnou výstavu v Jihoafrické republice, jež se těšila podpoře Hospodářské komory České republiky v rámci projektu Specializované výstavy a veletrhy. Realizátorem účasti českých firem na veletrhu byla firma ZEPHYR, s.r.o.

V rámci společné české expozice se představily následující společnosti: TOS VARNSDORF, a.s., Strojírna TYC, s.r.o., ŠMERAL Brno, a.s., GEARSPECT Group, a.s. a dále společnosti, které nejsou členy SST: HENNLICH Industrietechnik, ENELEX, CDT. Delegaci SST na veletrhu vedl jeho ředitel ing. Petr Zemánek a obchodní ředitel PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D.

JAR je ekonomicky nejvýznamnější zemí Afriky, ačkoliv na tvorbě celosvětového HDP se podílí pouze 0,5 %. Význam jihoafrické ekonomiky v rámci afrického kontinentu je zřejmý z toho, že na ni připadá 23 % kontinentálního HDP a 21,2 % celoafriického exportu, přestože zaujímá pouze 4 % celkové plochy kontinentu a tvoří 6 % jeho populace. Jihoafrická republika bývá označována za motor rozvoje Afriky v tom smyslu, že ekonomický růst v JAR má kvantifikovatelný vliv na růst i v ostatních afrických zemích. Tento vliv se projevuje v mezinárodním obchodu, investicích, transferu technologií, ale také v politických iniciativách kontinentu. Ekonomika JAR je výrazně poháněna těžebním průmyslem. Rozsahem infrastruktury (železnice, silnice, přeprava zboží přes jihoafrické přístavy a letiště) se země výrazně odlišuje od afrického průměru. Velmi významnou roli hraje i silný finanční sektor.

Ing. Zemánek a ing. Jeništa před kanceláří CzechTrade v Johannesburgu

Historie obchodních vztahů Česka s Jižní Afrikou není nikterak bohatá. Období apartheidu, jež omezilo obchodní vztahy a uvrhlo zemi do mezinárodní izolace, skončilo až prvními svobodnými volbami v roce 1994.

Od té doby však došlo k velmi rapidnímu nárůstu českého vývozu, zejména pak v posledních dvou letech (viz připojený graf). V roce 2010 export meziročně vzrostl o 60 procent, v roce 2011 o dalších 25 procent. Za posledních 10 let vzrostl celkově český export do Jižní Afriky víc než desetkrát, od roku 2005 zde navíc zaznamenáváme nepřetržitou aktivní bilanci. Do JAR směřuje 60 % veškerého českého exportu určeného pro Afriku.

Společný stánek českých strojírenských firem na veletrhu HARDEX v JAR

České strojírenské firmy se stále usilovněji snaží kompenzovat stagnaci Evropy hledáním alternativních trhů. Nejčastěji jsou to rychle se rozvíjející země uskupení BRICS. Ano, s „S“ na konci, neboť Jižní Afrika se přidala k hospodářskému uskupení zemí Brazílie, Ruska, Číny a Indie v prosinci 2010 a změnila tak název skupiny příštích dominantních ekonomik světa z BRIC na BRICS.

Šance pro české exportéry je možno spatřovat v našich tradičních oborech, jakými jsou strojírenství, důlní technologie a energetika. Nezanedbatelné jsou i možnosti v oblasti spotřebního zboží, jakkoli široce tento pojem můžeme vnímat. Jasně příležitosti se ukazují v dodávkách pro automobilový průmysl a zdravotnictví.

Vzhledem k zásobám a těžbě uhlí vyrábí Jižní Afrika elektřinu z více než 95 procent v uhelných elektrárnách. Spotřeba elektrické energie se zvyšuje s ohledem na hospodářský růst, který bez adekvátního růstu dodávek energie není udržitelný a nese sebou výstavbu nových elektráren a otevírání nových dolů. Navíc je Jižní Afrika hlavním dodavatelem elektrické energie pro okolní země.

Nejrychleji se rozvíjejícím odvětvím je v posledních letech automobilový průmysl. Toto odvětví vyrábí nejen pro tuzemský trh, ale především na vývoz. K tomuto úspěšnému rozvoji automobilového průmyslu do značné míry dopomohl proexportní program jihoafrické vlády na podporu automobilového průmyslu – MIDP (Motor Industry Development Programme), který byl zaveden v roce 1995 a později transformován na APDP (Automotive Production and Development Programme). Bezcelní dovoz automobilových součástek a komponentů v hodnotě odpovídající objemu vývozu montovaných automobilů nebo náhradních dílů stimuloval příliv zahraničních investic do země a přilákal do JAR řadu renomovaných světových výrobců automobilů (Daimler-Chrysler, BMW, Fiat, VW, Toyota, Nissan, Iveco), kteří ze svých jihoafrických závodů vyvážejí výrobky

nejen do afrických zemí, ale i do ostatních zemí se zavedeným pravostranným řízením (Jihovýchodní Asie, Austrálie), ale i do USA (především BMW). Pro samotnou Jižní Afriku je automobilový průmysl nesmírně důležitý, protože v zemi prakticky neexistuje městská hromadná doprava, jak ji známe z Evropy, a osobní přeprava vlastním autem tudíž naprosto dominuje.

V dobách apartheidu a mezinárodní izolace JAR si země musela vytvořit vlastní průmyslovou základnu pro výrobu prakticky veškerého sortimentu zboží. V důsledku levné pracovní síly bylo vyráběno s nízkými náklady, často ovšem za použití neefektivních technologií.

V současné době je ekonomika otevřena zahraniční konkurenci, zahraniční obchod se podílí na hrubém domácím produktu cca 44 %, z toho dovoz činí cca 22 %. Český export do Jižní Afriky je velmi pestrý. Je tedy patrné, že jihoafrický trh je schopen široké absorpce, na druhé straně lze očekávat jeho určité profilování v příštích letech s ohledem na rozvoj klíčových oblastí jihoafrického hospodářství. Chybí však tradice či povědomí o českém zboží, které bude nutno postupně budovat. V rámci klasické výměny zboží aktuálně existují možnosti u komponentů dopravních systémů (zařízení pro železniční dopravu), neboť se připravuje restrukturalizace jihoafrických drah Spoornet, rekonstrukce tratí a obnova vozového parku, dále vybavení letišť a letadel (malých dopravních i ultralehkých). Dalšími perspektivními odvětvími jsou automobilový průmysl (dodávky jak osobních, tak nákladních automobilů, obousměrně – dodávky komponentů), strojírenství (obráběcí a tvářecí stroje) zemědělství (dodávky zemědělské techniky) a potravinářský průmysl (obousměrně), spotřební zboží (tradičně sklo a skleněné výrobky, bižuterie, nově pak hračky atp.) V horizontu několika let se předpokládá boom dovozu technologií a zařízení na výrobu elektrické energie (zejména mobilních generátorů), obnovitelných zdrojů energie, a dále

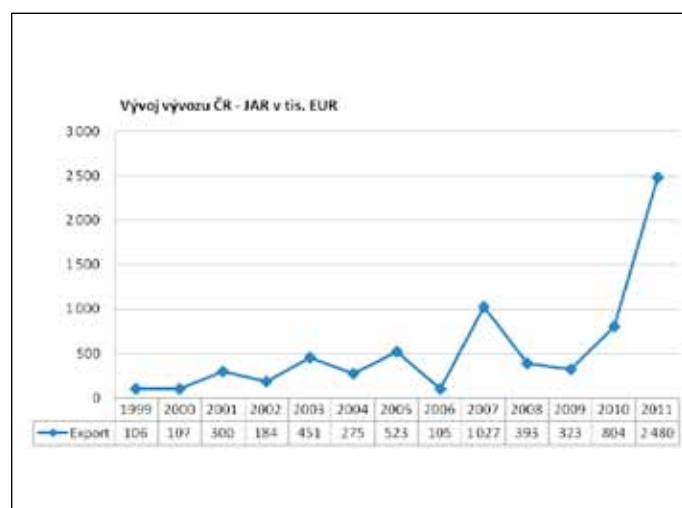
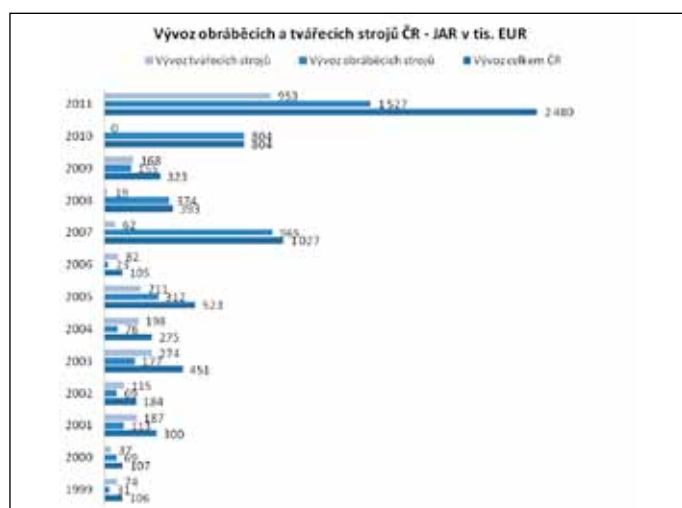
zařízení a technologií do vodních projektů, moderních technologií pro průmysl potravinářský, důlní a sklářský.

Česká zahraniční politika se v posledních letech začala významněji soustřeďovat na toto teritorium. Svědčí o tom i zřízení kanceláře agentury CzechTrade v Johannesburgu, která byla otevřena koncem roku 2011 a v jejímž čele stojí ing. Vladimír Jeništa, jenž se aktivně podílel také na organizaci jednání během veletrhu HARDEX. Veletrh navštívila rovněž obchodní radová České republiky v Pretorii paní Ivana Klímová.

Česká delegace měla rovněž možnost navštívit pretorijské zastoupení jedné ze sedmi jihoafrických provincií – provincie Kwa-Zulu-Natal, jejímž největším městem je Durban. Paní Donnée Krug české hosty informovala, že v této oblasti je vysoká koncentrace montoven automobilového průmyslu, kde se rovněž nabídka českých strojů setkala s příznivou odezvou.

Pro představitele členských firem SST vystavujících na veletrhu HARDEX lze považovat z obchodního hlediska za klíčovou návštěvu majitelů firem Forest Engineering a SAMSUNG Machine Tools, kteří v JAR úspěšně zastupují některé české výrobce obráběcích a tvářecích strojů. Díky iniciativě majitele firmy SAMSUNG, pana Carllose Figueireda, se povedlo zorganizovat návštěvu největší jihoafrické firmy SASOL ve městě Secunda. Tato firma se zabývá především výrobou benzínu zkapalňováním uhlí (používanou už před léty v Německu), díky čemuž je JAR zcela nezávislá na dovozu benzínu. Významnou část výroby představují různé komponenty pro strojírenský průmysl, což potvrdil i vysoký podíl českých obráběcích strojů z firem TOS Varnsdorf, TRENS, TOS a STROJTOS, jež bylo také možno v provozu vidět. Právě tato skutečnost potvrzuje význam tohoto teritoria pro české výrobce obráběcích a tvářecích strojů a činí tak z Jihoafrické republiky atraktivní zemi pro české exportéry.

Export ČR–JAR

Úspěšná obchodní mise do Irkutsku

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., SST

SST reflektuje neustálý zájem českých výrobců obráběcích a tvářecích strojů o ruský trh, jenž představuje po Německu druhé největší odbytiště českých strojů. Vzhledem k ekonomickým problémům a stagnaci v zemích Evropské unie se Rusko stává pro české exportéry jedním z prioritních obchodních partnerů. Vedle pravidelné podpory při účasti na veletržích v rámci Ruské federace a v zemích bývalého Sovětského svazu vyvíjí SST akviziční cesty zaměřené na rekognoscaci **významných průmyslových středisek Ruské federace**. K tomuto cíli byla zaměřena také obchodní mise do Irkutsku, která se uskutečnila ve dnech 27. srpna – 2. září 2012. Cesty se zúčastnili zástupci firem TOS VARNSDORF, a.s., Strojírna TYC, s.r.o., Gearspect Group, a.s., ŠMERAL Brno, a.s. a TaeguTec ČR, s.r.o. Mise byla organizována ve spolupráci SST a firmy RAPID, a.s.

Irkutská oblast je federální součástí Ruské federace, rozkládající se na jižní Sibiři, na severozápadním břehu jezera Bajkal. Správním střediskem je Irkutsk, město ležící cca 70 km od výtoku řeky Angary z Bajkalského jezera. Na ploše 767 900 km², kterou Irkutská oblast zaujímá, zde žije 2 527 000 obyvatel, z toho 79 % ve městech. Oblast hraničí s Burjatskem a Tuvinskou autonomní republikou (jih a jihovýchod), s Krasnojarským krajem na západě, s Jakutskem na severovýchodě a s **Čitskou** oblastí na východě. Jedinečné a světově proslulé jezero Bajkal leží na jihovýchodě regionu.

Hlavním průmyslovým odvětvím oblasti jsou těžba a zpracování kovů, energetika, dřevařský, ropný a palivový průmysl, stro-

jírenství, chemický průmysl, potravinářství, a výroba vodní energie. Průměrné platy v Irkutské oblasti jsou deset procent nad ruským průměrem.

Z této charakteristiky vyplývá význam Irkutské oblasti v rámci Ruské federace, který byl pro SST také hlavním impulzem pro uspořádání obchodní mise. Během návštěvy proběhla jednání s představitelkou místní hospodářské komory paní Ludmilou Truchinou a pracovnící Aziatsko – tichookeanskoj banki paní Taťanou Romanovič. Představitelé těchto institucí uvítali zájem české strany o oblast Sibiře s tvrzením, že většina evropských firem soustřeďuje své obchodní aktivity do evropské části Ruské federace. Asijská část, jež bezesporu skýtá silný průmyslový potenciál, je evropskými firmami opomíjena, čehož plně využívají čínské firmy.

Na Sibiři se nalézá řada strojírenských podniků, zaměřených často kromě jiného i na vojenskou výrobu, které hledají v Evropě partnery pro dodávky kvalitních strojů a strojního zařízení. Proto se také účastníci mise setkali se zástupcem leteckého závodu Irkutavia a s vedením firmy Rosenergotrans, která patří k hlavním dodavatelům pro ruskou železnici. V obou případech byly prezentovány výrobní programy členských firem SST.

Vzhledem k důležitosti teritoria bývalého SSSR, které díky dynamickému rozvoji a plánované modernizaci průmyslu představuje nadějně odbytiště pro české obráběcí stroje, plánuje SST pokračování obdobných obchodních misí do vytipovaných oblastí se silným absorpčním potenciálem.

Kazachstán je pro české strojaře perspektivním trhem

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., SST, Ing. František Trojáček, Almaty

„The Central Asia International Metallurgy, Metal-Working and Machinery Construction Exhibition – KazMet 2012“ proběhl na výstavišti Atakent International Exhibition Centre v Almaty ve dnech 21.–23. září 2012.

Veletrh KazMet byl organizován společností Iteca Kazakhstan Exhibition Company společně s partnery z Německa, Velké Británie, Číny a Turecka. Oficiální podporu veletrhu poskytlo Ministerstvo průmyslu a nových technologií Republiky Kazachstán, radnice města Almaty a dále Association of Mining and Metallurgical Enterprises of Kazakhstan, Tau-Ken Samruk National Mining Company, KazGeology.

Poprvé v historii se veletrh uskutečnil ve čtyřech výstavních pavilonech. Největším vystavovatelem byly samozřejmě kazachstánské společnosti, které prezentovaly domácí výrobu a technologie pro těžební průmysl a pro metalurgii. Ty také tvořily cca třetinu z celkového počtu vystavovatelů. Národní stánky zde měly kromě České republiky Rakousko, Finsko a Francie. Silně byly na veletrhu zastoupeny země jako Čína, Německo, Ukrajina a Rusko. Dle počtu vystavovatelů lze pořadí účastnických zemí stanovit takto: Kazachstán (33%), Rusko (25%), Čína (11,4%), Česká republika (3,9%), Německo (3,3%), Ukrajina (3,1%), Francie (3,1%), Rakousko (2,5%). Poprvé se veletrhu zúčastnily také Jihoafrická republika, Srbsko a Thajsko. Svou produkci zde po delší době prezentovali také výrobci z Izraele a Rakouska. V areálu veletrhu bylo mimo jiné vystaveno cca 80 velkých strojů a vozidel z Běloruska, Číny, Japonska, Kazachstánu, Polska, Ruska, Jižní Koreje apod. V rámci veletrhu se též uskutečnilo více než 20 doprovodných seminářů a prezentací.

Z hlediska českých exportérů se jedná o významnou specializovanou strojírenskou výstavu, jež se těšila podpoře Hospodářské komory České republiky. Realizátorem za českou stranu byla firma RAPID, a.s.

V rámci společné expozice se představily následující členské firmy SST: TOS VARNSDORF, a.s., STROJÍRNA TYC, s.r.o., TOSHULIN, a.s., TOS KUŘIM – OS, a.s., ŽĐAS, a.s., AXA CNC stroje, s.r.o. Z dalších českých účastníků jmenujme: TS Plzeň, WISTA, PROMAN, ZVVZ-Enven Engineering, BRŮCK AM, DEPRAG CZ, PTV, RIVETEC.

Zatímco v prvních letech samostatného Kazachstánu průmyslová výroba prudce klesala, v roce 1996 dochází poprvé k růstu hrubého domácího produktu o 1,4 %, u průmyslové výroby o 0,3 % a v zemědělství o 3,9 %. V roce 1997 tendence ozdravení ekonomiky pokra-

Účastníci mise do Irkutsku

Záběr z výstaviště v Almaty-ing. Slavomír Bednář z firmy Strojirna TYC v rozhovoru se Serikem Maslovem

čovala. Kazachstánské zdroje uvádějí růst HDP o 4 %, průmyslové výroby o 0,7 % a zemědělství o 4 %. Obdobné tendence pak pokračovaly i v dalších letech. V roce 2006 dosáhl přírůstek HDP 10,6 %, (růst průmyslové výroby 7 %, růst zemědělské výroby 7 % a inflace dosáhla 8,6 %). Stejně jako v minulých letech bylo dosaženo přírůstku průmyslové výroby zejména v oblasti průmyslu těžařského.

Pro kazašskou ekonomiku je rozhodující příjem z exportu ropy a zemního plynu. Nezanedbatelným faktorem v první polovině roku 2008 byla vysoká cena za ropu (hlavní vývozní položka Kazachstánu) na světových trzích. Stále nadpoloviční podíl ropy z celkového vývozu je podle odborníků důkazem strukturálních problémů ekonomiky a její značné závislosti na exportu jedné suroviny. Přesto však lze konstatovat, že Kazachstán nabírá od roku 2000 stabilní směr k dynamickému rozvoji ekonomiky.

Celkový podíl kazašského exportu do zemí Evropské unie představuje cca 40 %, na země

Společenství nezávislých států připadá 16,7 %. Největšími vývozci do Kazachstánu jsou Rusko (35 % z celkového dovozu), dále Čína (10 %), Německo (8 %), USA (5,0 %) a Ukrajina (5 %). **Na Českou republiku připadá (0,5 %).** Celkový podíl kazašského importu ze zemí EU činí 25 %, ze zemí SNS je import na úrovni 44,6 %.

Nosnými položkami kazašského exportu jsou ropa, zemní plyn, železné, barevné a vzácné kovy, ze zemědělských produktů pak obilí a bavlna. Hlavními položkami kazašského dovozu jsou **obráběcí stroje, strojní zařízení, technologie, dopravní prostředky, přístroje, chemické výrobky a produkce potravinářského průmyslu.**

Vzhledem ke **snaze o modernizaci průmyslových závodů**, která vyžaduje značné finanční náklady, jež budou kryty z těžby surovin, schválila kazašská vláda **významné investice do oblasti strojírenského průmyslu.** Výrazný růst v oblasti strojírenství se přičítá postupnému zapojení vojensko-průmyslového komplexu do spolupráce s Ruskem a roz-

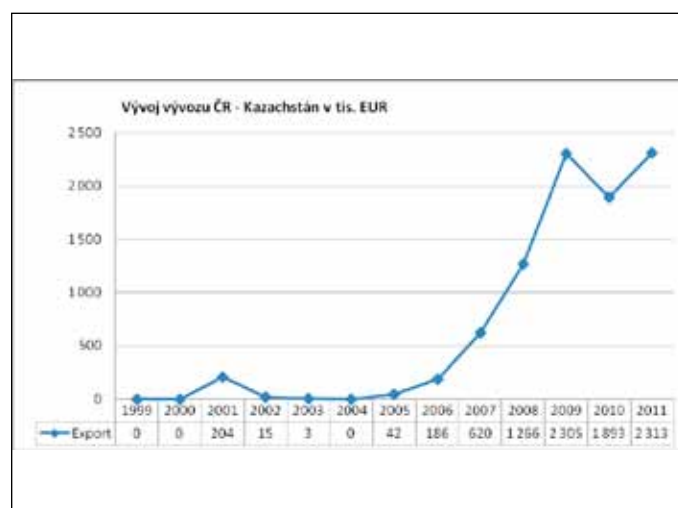
voji těžebního průmyslu spojeného s metalurgickým zpracováním surovin.

Ze strany Evropské unie je Kazachstánu a celému regionu Střední Asie věnována značná pozornost. V roce 2007 byl v Bruselu vypracován dokument „Strategie spolupráce EU se zeměmi Střední Asie“ – „The EU and Central Asia: Strategy for a New Partnership“ v němž je velká pozornost věnována právě Kazachstánu, konkrétně oblasti ekonomické bilaterální a regionální spolupráci, obchodu a investicím.

Novým trendem podporovaným státem je nákup moderních technologií a následně pak omezování přímých dovozů výrobků, které se budou s využitím těchto technologií přímo v zemi vyrábět. Tento trend je nejpatrnější v ropném průmyslu a v zemědělství a bude se určitě prosazovat v nejbližších letech. Právě díky této státní politice se **pro české exportéry vytvářejí nové možnosti v podobě dodávek technologických celků do strojírenských závodů**, dále pak pro potravinářský průmysl, zdravotnictví, zemědělství nebo pro zpracování ropy a plynu. Dále se jako perspektivní jeví oblast čištění a úpravy vody, papírenského průmyslu a polygrafických strojů. **Z hlediska obráběcích a tvářecích strojů je třeba už nyní poukázat na rostoucí statistiky vývozu českých strojů do tohoto teritoria.**

Kazachstán je devátou největší zemí světa. Je jednou ze zemí s nejbohatšími zdroji přírodního bohatství. Bohaté zásoby ropy, zemního plynu, zlata, uranu, wolframu, molybdenu, fosforu, hořčiku, olova a dalších rud patří mezi největší na světě. Ekonomika Kazachstánu měla v posledních letech značný přísun finančních prostředků z prodeje nerostných surovin a snaží se tyto peníze dále investovat. Dlouhodobě stabilní politický systém činí navíc z Kazachstánu v mnoha odvětvích zajímavého obchodního partnera pro české firmy. Také proto byl Kazachstán zvolen jednou z prioritních zemí pro export České republiky, o čemž svědčí několik ofici-

Export ČR–Kazachstán

álních účastí na vybraných veletržích. **Zřízení kanceláře CzechTrade** je jen dalším důkazem zájmu o toto teritorium. V roce 2010 se pod záštitou CzechTrade uskutečnila podnikatelská mise do Kazachstánu, které se zúčastnili někteří představitelé členských firem SST včetně zástupce SST. Během veletrhu proběh-

la jednání s vedoucím kanceláře CzechTrade v Almaty ing. Antonínem Marčíkem a obchodním radou ing. Františkem Trojáčkem. Byl to právě SST, jenž ve spolupráci s firmou TOS VARNSDORF, a.s. inicioval v roce 2011 **založení Kazaško-českého technologického centra a společnosti s ručením omezeným SST Asta-**

na. Cílem projektu je propagovat české stroje a expandovat na perspektivní kazachstánský trh s ambicí spolupodílet se na vybudování moderního strojírenství v této středoasijské republice. Vysoká účast českých firem na veletrhu KAZTECH potvrdila tuto tendenci a zájem českých exportérů o Kazachstán.

Věnovat pozornost tureckému trhu se rozhodně vyplatí

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., SST

Vzhledem k rostoucímu významu tureckého trhu podpořil SST účast českých výrobců obráběcích a tvářecích strojů na **veletrhu MAKTEK, jenž se konal ve dnech 9.–14. října 2012 v Istanbulu**. Vývozy českých strojů zdaleka

nedosahují objemů, které je tento trh schopen absorbovat, a silně tak zaostávají za evropskou konkurencí. Turecku je věnována trvalá pozornost ze strany SST, takže není třeba potenciál této země nijak zvláště zdůrazňovat.

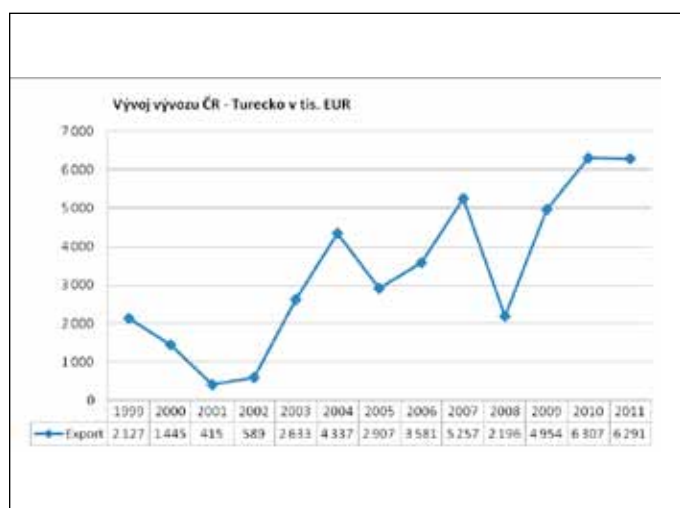
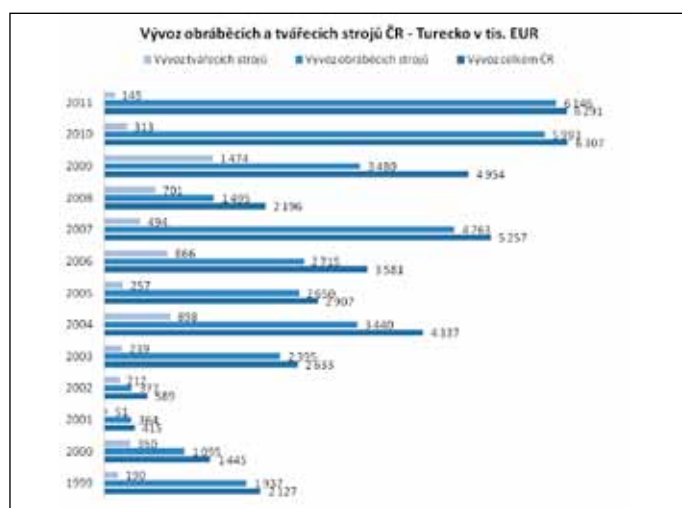

Stánek českých strojírenských firem naveletrhu MAKTEK v Istanbulu

Aktivní účast SST na tureckém trhu byla zahájena v roce 2010 prezentací členských firem na společné expozici při příležitosti strojírenského veletrhu TATEF, dále pokračovala obchodní misí členských firem SST pod záštitou turecké firmy LIDERCNC do Izmiru a Konyi v roce 2011 a dalším krokem byla účast firem TOS VARNSDORF, a.s., HOL-MONTA spol. s r.o., Strojírna TYC, s.r.o., GEARSPECT Group, a.s. TOSHULIN, a.s. a Královopolská Brno na společné expozici firmy LIDERCNC na dnes **nejvýznamnějším strojírenském veletrhu v Turecku MAKTEK, který se letos konal poprvé**. Nutno podotknout, že veletrh TATEF probíhal souběžně s veletrhem MAKTEK, přičemž rozsáhlé zahraniční expozice Německa, Itálie, Španělska, Číny a domácího Turecka na veletrhu MAKTEK svým počtem i významem zcela zastínilly TATEF. Je třeba poukázat především na velký počet vystavených exponátů, přičemž čeští vystavovatelé nezástali v tomto směru nikterak pozadu. Byly předvedeny stroje z produkce výroby firem TOS VARNSDORF, a.s. a HOL-MONTA spol. s r.o. Mimo expozici LIDERCNC byly zastoupeny firmy skupiny ALTA a Fermat a ostatní výše uvedené členské firmy SST byly prezentovány na stáncích svých lokálních zástupců.

Turecku, které se v současné době bez ohledu na neukončená jednání o vstupu do Evropské unie díky dynamice své ekonomiky stává skutečnou velmocí rozkročenou geograficky i konceptuálně mezi Evropou a Asií, je nezbytné věnovat trvalou pozornost, a proto SST bude všemi prostředky účast členských firem v tomto teritoriu podporovat.

Export ČR–Turecko

Veletrh EIF v Erbilu v kontextu politického a ekonomického vývoje v Iráku

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., SST

Účast českých firem na veletrhu EIF v iráckém Erbilu ve dnech 15.–18. října 2012 potvrdila narůstající zájem české podnikatelské sféry o irácký trh. Irácká ekonomika je založena na těžbě a zpracování ropy a zemního plynu, což představuje 95 % příjmů státního rozpočtu. Díky zvýšení cen ropy na světových trzích dosahuje Irák rozpočtových přebytků, jež hodlá irácká vláda využívat při postupné rekonstrukci a oživení ekonomiky. Plynulý vývoz ropy a plynu z Iráku závisí do značné míry na bezpečnostní situaci. Irák dosáhl ke konci roku 2010 denní těžby 2,6 mil. barelů ropy a plánuje ji v příštích letech postupně zvýšit až na 12 mil. barelů. Pokud by se mu podařilo dosáhnout už 10 mil. barelů denní produkce, stal by se vážným konkurentem Saúdské Arábie. Za tímto účelem v Iráku v současnosti probíhají tzv. „aukce“ ropných polí, kdy irácká vláda poskytuje právo těžby ropy zahraničním investorům za podíl z každého vytěženého barelu.

Domácí výroba nedokáže Irák zásobovat v potřebném sortimentu a množství ani základními komoditami a je tudíž třeba je dovážet. Import je výrazně podpořen absencí cel a dovážené zboží je zatíženo pouze symbolickými poplatky a zvláštní daní 5 % při dovozu většiny položek. Zavedení cel bylo sice na začátku roku 2011 připraveno, vláda je však na základě politického rozhodnutí odložila na neurčito.

Statistiky OSN udávají, že míra nezaměstnanosti se v Iráku pohybuje mezi 15 až 30 %. Na tomto údaji se podílejí z 28 % lidé v produktivním věku 15–29 let. Podíl žen na trhu práce představuje stále jen 17 %. Ženy, které jsou zaměstnané, mají z 80 % vysokoškolské vzdělání.

K největším zaměstnavatelům patří v Iráku stále státní sektor. Od roku 2005 do roku 2008 se počet lidí pracujících ve státním sektoru ještě zdvojnásobil. Obliba práce pro stát je dána řadou výhod, jako je pravidelnost příjmu, ochota zaměstnávat starší lidi a relativní stálost zaměstnání. Zaměstnání v soukromém sektoru přináší vyšší příjmy domácnosti, a to až o 20 %, práce je však méně jistá. Mnoho Iráčanů se dnes současně věnuje podnikání a má také stálé pracovní místo ve státním sektoru. V roce 2009 náklady na mzdy tvořily téměř třetinu všech výdajů státu. Tato situace výrazně zatěžuje státní rozpočet. Udržitelná je pouze za předpokladu, že nedojde k poklesu cenové hladi-

ny ropy na světových trzích. Jinak je možné předpokládat pokles pracovních příležitostí ve státní správě a ve státním sektoru celkově. V kurdských provinciích ve státním sektoru nalézá nyní obživu až 50 % všech zaměstnanců, což by v budoucnu mohlo způsobit problémy právě s udržitelností státního rozpočtu.

Positivním jevem je v současné době pokles inflace. Po letech zatížených vysokým inflačním indexem to do ekonomických kruhů přináší jisté uklidnění. Riziko návratu vysoké inflace však není zcela zažehnáno, neboť ceny potravin i léků stále rostou.

Irák nyní nejen realizuje politickou transformaci, ale také připravuje privatizační proces. V první fázi se bude jednat o privatizaci více než sta státem vlastněných podniků, převážně bývalých zbrojovek, které přejdou na výrobu spotřebních produktů. Připraveny jsou projekty privatizace v oblasti energetiky, těžby a zpracování ropy. Zahájení procesu privatizace se však zatím stále odkládá.

Soukromý sektor v uplynulých letech nehrál v ekonomickém životě země dominantní úlohu, neboť byl a je stále ještě velmi slabý. Lze ale předpokládat, že postupně získá výraznější vliv na dynamiku ekonomiky. K tomu mají sloužit nové zákony, jež usnadní fungování soukromého podnikání. V roce 2009 vstoupil v platnost nový investiční zákon, který by měl umožnit zahraničním investorům snadnější přístup na irácký trh a měl by rovněž přispět k posílení soukromého sektoru jako nutné protiváhy státních podniků.

Základním předpokladem dalšího posilování irácké ekonomiky je rozvoj těžby ropy a zemního plynu. Prioritou, jejíž realizace umožní zvyšování životní úrovně obyvatelstva Iráku, je obnova a výstavba energetické základny. Pro zajištění energetických potřeb země jsou nutné investice ve výši přesahující 25 mld. USD. Další prioritou ekonomického rozvoje je obnova a výstavba vodohospodářských systémů a komunikační infrastruktury.

V kurdských provinciích (Arbil, Dohúk, Sulajmánija) existuje obrovský potenciál pro rozvoj obchodních vztahů se zahraničím. V uplynulých dvou letech se podařilo českým subjektům navázat dobré kontakty na ministerské úrovni a české firmy se úspěšně zapojily do výstavby přehrad v této oblasti, spolupracují na zdokonalení distribuční elektrické sítě a čeští odborníci v Kurdistanu

pracují i jako zahraniční poradci. Čeští specialisté se podílejí také na záchraně a obnově architektonických památek.

Kurdské provincie patří mezi nejrychleji se rozvíjející oblasti Iráku. Perspektivu iráckého Kurdistanu podtrhuje i skutečnost, že na rozdíl od většiny ostatních částí Iráku je zde relativně stabilní bezpečnostní situace. Regionální státní správa a místní samospráva dobře fungují, podíl Kurdistanu na iráckém státním rozpočtu má rostoucí tendenci a představuje dnes asi 17,5 %. Kurdské provincie se tak stávají významným nástupištem k další „expansi“ na celé území Iráku. Pro držitele pasů členských států Evropské unie neplatí vízová povinnost pro návštěvu kurdských oblastí po dobu 15 dnů od vstupu do země. Z bezpečnostního hlediska jsou tyto lokality ideální pro sjednání případných obchodních schůzek s partnery z arabské části Iráku.

Významným aktem bylo založení Česko-kurdské podnikatelské rady mezi Svazem obchodních komor iráckého Kurdistanu a Svazem průmyslu České republiky, k němuž došlo v říjnu 2008. Při prosazování českých zájmů se osvědčila Kontaktní kancelář obchodního úseku v Erbilu, která funguje od 1. března 2006.

České výrobní i obchodní firmy mohou v hojně míře využívat dlouhodobě rozvíjených bilaterálních vztahů, které v mnoha komoditách mají již velmi solidní základy. Tradice, opřená o dovážené výrobky a investiční celky, je dobrou referencí pro navazování dalších obchodních kontaktů. Je však nutné vzít do úvahy měnící se charakter a priority iráckého trhu, ekonomické záměry nového režimu v oblasti průmyslové výroby, zemědělství, ve sféře služeb a spotřeby. Místní průmysl očekává od českých partnerů konkrétní nabídky jak v průmyslových odvětvích (refinérie a průzkumy potenciálních nalezišť ropy, sklárny), stavebnictví (cihelny) a v rozvoji dopravní infrastruktury (silnice, železnice, letiště), v energetice (modernizace velkých a výstavba středních vodních elektráren, rozvodná zařízení), v dodávkách moderních technologických celků (cementárny, zařízení textilk), tak i v oblasti zemědělství (malá zemědělská technika pro soukromě hospodařící zemědělce, potravinářské technologie).

Statistické údaje o česko-iráckém obchodu za posledních pět let vykazují kolísavou tendenci. Pozitivně vyznívá bilance zvyšování podílu strojů a dopravních prostředků na českém vývozu. První místo patří osobním automobilům, následují stroje a strojní zařízení, ocelové konstrukce, parní turbíny, elektropřístroje, čerpadla, zařízení k ohřevu a chlazení. Z položek spotřebního zboží stojí za zmínku **nožířské výrobky a holicí čepelky**. Reciproční dovoz z Iráku ovšem setrvává na velmi nízké úrovni.

Ve dnech 5.–8. **června 2012 uskutečnil ministr průmyslu a obchodu** MUDr. Martin Kuba oficiální návštěvu Iráku. Návštěva se konala na pozvání iráckého ministra obchodu

Záběr na českou expozici v iráckém Erbilu

a nerostných surovin Ahmada Al-Karbúliho, který navštívil Českou republiku v rámci cesty vicepremiéra **Šahristáního** v lednu 2012. Ministra Kubu doprovázel jeho náměstek ing. Milan Hovorka a dalších 8 členů oficiální delegace, 27 členů podnikatelské mise v čele s prezidentem Svazu průmyslu a dopravy České republiky ing. Jaroslavem Hanákem a reportéři České televize.

Z hlediska zájmů členských firem SST je třeba upozornit na skutečnost, že v kurdské části Iráku se nenachází prakticky žádný průmysl, a pokud jde o vývoz obráběcích a tvářecích strojů, jež se těší velmi dobré pověsti a značka TOS je skutečně všeobecně známá, veškerá jednání byla vedena se subjekty z arabské části Iráku, především z hlavního města Bagdádu.

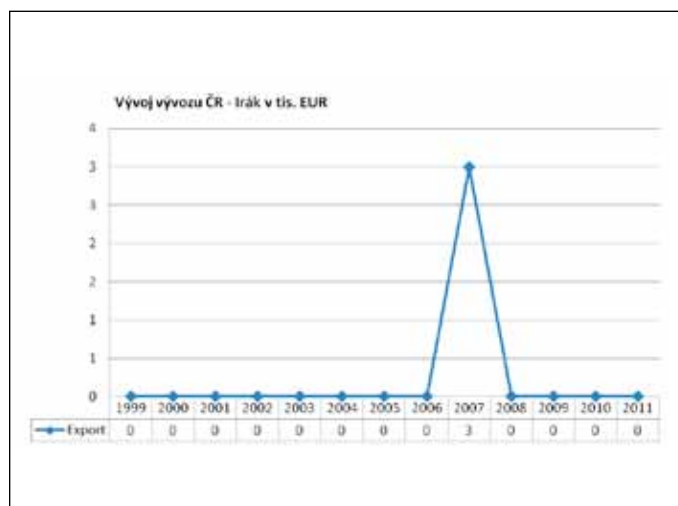
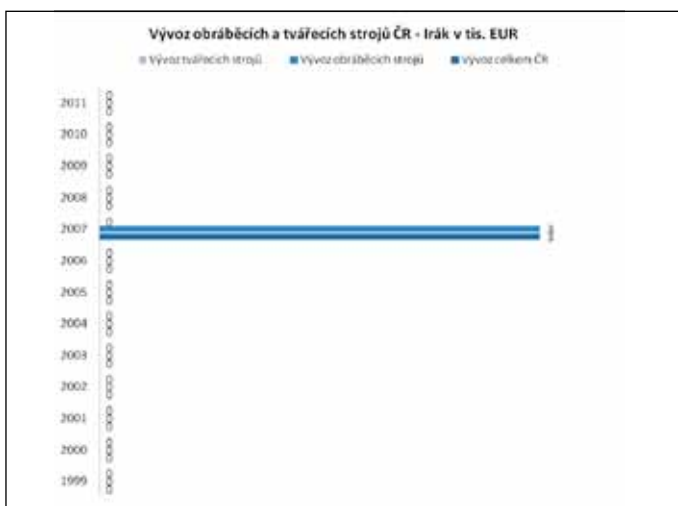
Veletrh EIF se ve dnech 18.–21. října 2012 konal již poosmé. Tradičně se profiluje jako veletrh všeobecný, čemuž plně odpovídá i spektrum vystavujících firem a exponátů. Českou republiku na něm reprezentovaly následující firmy: SPD, TOS VARNSDORF, a. s., EGEM, IDOPS CZ, ČEB, Satjam, CREA Hydro and Energy, Pipelife, ATMOS Chrást a Unis.

Vedle výrobců strojů, zařízení pro petrochemický průmysl, stavebnin a elektroniky zde předváděly své zboží firmy spadající svým výrobním portfoliem do oblasti potravinářského průmyslu, ale i výrobci spotřebního zboží, oblečení, domácích spotřebičů, perských koberců a uměleckých rukodělných předmětů. Nechyběli distributoři německých a amerických automobilů. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout velký stánek iráckého zástupce mladoboleslavské Škodovky.

Na veletrhu vystavovalo více než 500 firem. Mezi největší zahraniční expozice patřila jednoznačně turecká a irácká, následovala zastoupení Německa, Jordánska a Číny.

Na stánku firmy TOS VARNSDORF se postavili majitelé továren a dílen, kteří z dob minulých disponují starými českými a slovenskými obráběcími stroji. Konkrétně byly

Export ČR–Irák

zmiňovány soustruhy a brusky. Značný zájem sice byl například o jednoduché tvářecí stroje (nůžky), ale vzhledem k turecké konkurenci a silné přítomnosti tureckých firem v teritoriu nemají čeští, potažmo evropští výrobci, sebemenší šanci obstát. Jiná je však situace v oboru obrábění, kde proběhla jednání s představiteli státních firem sdružených pod Ministerstvem průmyslu. Z těchto jednání vzešly poptávky, jež byly předány našim členům.

Irák patří mezi tradiční odbytiště českého zboží. Z hlediska komodit členských firem SST je třeba poukázat na vysoký objem dodávek obráběcích strojů v minulosti. Do budoucna lze tudíž předpokládat nárůst poptávek po obráběcích strojích, čehož by bylo dobré vzhledem k bohatým referencím a přetrvávající dobré pověsti využít. Irák patří z pohledu zahraniční politiky České republiky k prioritním zemím, o čemž svědčí i silná podpora veletrhu ze strany českých státních institucí. Co se týče

vývozu, jedná se o bezproblémovou zemi (exportní licence, bankovní garance). Na druhou stranu nelze opomenout bezpečnostní rizika a jistou politickou nestabilitu v zemi, která se nachází v průsečíku hned několika zájmových sfér států s diametrálně odlišnými představami o dalším politickém vývoji v této zemi. Tento fakt bude bezpochyby mnohé dodavatele do značné míry odrazovat, nicméně z pohledu obráběcích strojů lze přesto konstatovat, že se jedná o velmi perspektivní teritorium.

Mezinárodní veletrhy a výstavy konané do konce roku 2012 a plánované na rok 2013

PhDr. Zdeněk Cvrkal, Ph.D., PhDr. Blanka Markovičová, CSc., SST

V závěru roku 2012 proběhnou ještě dva plánované veletrhy. Ve dnech 20.–23. listopadu 2012 to bude **veletrh IIF v ukrajinském Kijevě, jehož se za podpory Hospodářské komory ČR zúčastní celkem 8 členských firem SST**. K nárůstu vývozu strojů na Ukrajinu došlo v souvislosti s politickými změnami po posledních prezidentských volbách a také v důsledku opětovnému zvýšení ruských investic do ukrajinské ekonomiky. Ukrajina přestává být považována za nespolehlivého partnera a zájem o české obráběcí a tvářecí stroje potvrzuje 7. místo Ukrajiny v tabulce českých vývozu v roce 2011.

Ve dnech 5.–8. prosince 2012 se bude za účasti 9 členských firem SST konat mezinárodní veletrh **Machine Tool Indonesia, podporovaný Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR**. Indonésie je s 230 miliony obyvatel čtvrtou nejlidnatější zemí světa a místní ekonomika zaznamenala ve 2. čtvrtletí roku 2011 pozoruhodný nárůst hrubého domácího produktu o 6,5 %. Ze zemí CECIMO patří prozatím k nejvýznamnějším vývozcům obráběcích strojů do Indonésie Itálie, Německo a Velká Británie.

SST jako největší oborový svaz předložil už v 2. pololetí roku 2012 návrhy na podporu některých mezinárodních veletrhů ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Hospodářské komory ČR na rok 2013. MPO ČR potvrdilo všechny navržené veletrhy, což svědčí o významu, který stát oboru obráběcích a tvářecích strojů přikládá. Cílem SST je otevřít členským firmám komplikované zahraniční trhy s vysokým potenciálem pro export našich výrobků. Jak se ukázalo z reakcí členských firem, má tato státní podpora velký význam a firmy si jí váží.

System podpory veletrhů v České republice probíhá v rámci dvou různých programů. Prv-

ním je **podpora ze strany MPO ČR, kdy stát financuje část plochy, výstavbu stánků a doprovodné programy**. Prakticky to znamená, že firmy výrazně ušetří náklady za tyto položky. Na rok 2013 byly schváleny následující veletrhy:

IMTEX Bangalore (24. 1.–30. 1. 2013)

TECMA Mexiko (5. 3.–8. 3. 2013)

INTERMAC Bangkok (16.–19. 5. 2013)

Stankostroenie Jekatěrinburg (říjen 2013)

Veletrhy byly vybrány v souladu s exportními perspektivami daného teritoria a na základě konzultací s členskými firmami a jejich doporučení.

V případě veletrhu **IMTEX Bangalore** není třeba zdůrazňovat již tradiční přítomnost českých firem na indickém trhu. Jedná se o nejvýznamnější strojírenský veletrh v Indii, hojně navštěvovaný českými výrobci obráběcích a tvářecích strojů. Další významnou akcí je **Indický všeobecný průmyslový veletrh s mezinárodní účastí IESS, který proběhne ve dnech 14.–16. března 2013 v Bombay**. Jedná se o prestižní výstavu pořádanou indickým ministerstvem obchodu a průmyslu ve spolupráci s vládní agenturou na podporu zahraničního obchodu EEPIC. Oficiální vládní delegaci České republiky na tomto veletrhu povede ministr průmyslu a dopravy MUDr. Martin Kuba

Důraz na vývoz strojů do Střední a Jižní Ameriky vedl k výběru **výstavy TECMA v Santa Fé**. Mexiko patří k velmi perspektivním zemím amerického kontinentu a stále více firem z USA a Evropy převádí svou výrobu právě tam, což vede ke zvýšené poptávce po strojích.

Thajsko vykazuje v posledních letech nárůst spotřeby obráběcích a tvářecích strojů, což je

spojeno mimo jiné s převáděním výroby určené pro japonský automobilový průmysl. Na základě informací z členských firem SST bylo v poslední době dosaženo zajímavých objemů vývozu strojů do této země, a SST tudíž navrhl účast na **nejvýznamnějším thajském strojírenském veletrhu INTERMAC v Bangkoku**.

Význam ruského trhu pro české firmy je naprosto nezpochybnitelný a neutuchající zájem o co největší účast na veletrzích konaných v zemích bývalého Sovětského svazu je patrný napříč všemi členskými firmami. Kromě tradiční účasti na veletrhu **Metalloobrabotka** v Moskvě podporuje SST expanzi do dalších průmyslových oblastí Ruské federace. Význam Sverdlovské oblasti v rámci ruské ekonomiky je velmi dobře znám, a proto byla navržena účast na **veletrhu Stankostroenie v Jekatěrinburgu**.

Špatnou zprávou pro firmy je pozastavení programu **Specializované výstavy a veletrhy realizované HK ČR. Tento program, podle jehož regulí mimopražská firma uhradí částku 120.000 Kč, která je jí pak po uskutečnění akce vrácena**, se těší mezi firmami velké oblibě. Podle posledních zpráv by tento program měl opět nastartovat, nicméně 1. pololetí 2013 se již technicky nedá stihnout. SST navrhl do programu SVV na rok 2013 následující veletrhy:

WESTEC Los Angeles (27. 3.–29. 3. 2013)

Machining units, Perm (27. 3.–30. 3. 2013)

CIMT Peking (22. 4.–27. 4. 2013)

Metaltech, Malajsie (21. 5.–25. 5. 2013)

METALLOBRABOTKA Moskva (27. 5.–31. 5. 2013)

FEIMAFE Sao Paolo (3.–8. 6. 2012)

EMO Hannover (16. 9.–21. 9. 2013)

MSV Brno 2013 7. 10.–11. 10. 2013

IIF Kyjev (listopad 2013)

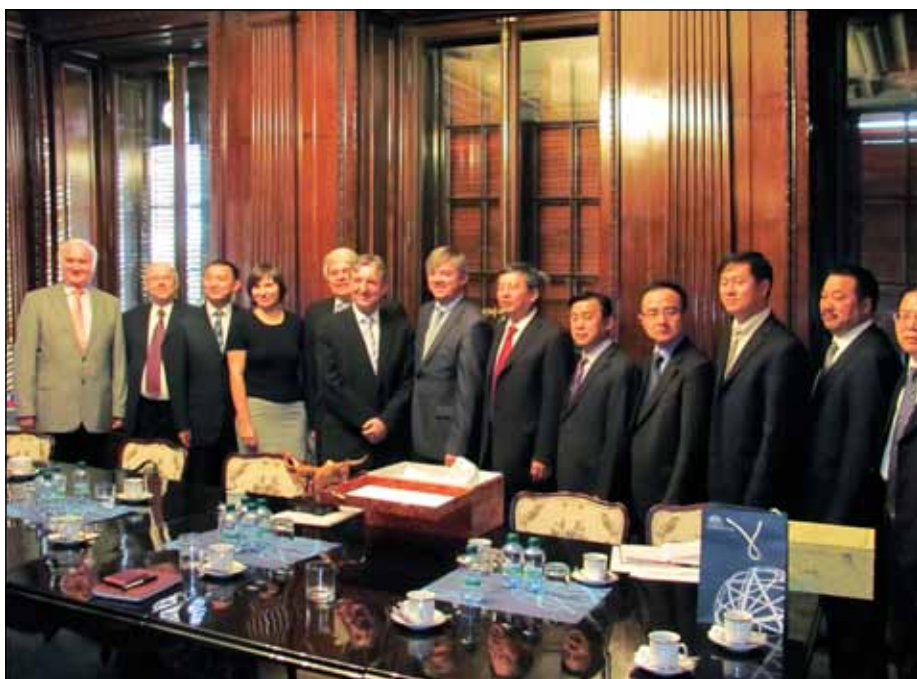
SISTEP MIDEST Casablanca (prosinec 2013)

V případě účasti na veletrzích CIMT Peking, Metalloobrabotka Moskva a EMO Hannover je jasné, že se na tyto akce vypraví většina členských firem, neboť přítomnost právě na těchto klíčových přehlídkách se pro mnohé firmy už stala nezbytností. SST se bude na spoluorganizaci těchto tří veletrhů aktivně podílet.

Ostatní výstavy byly zvoleny podle stejného klíče jako veletrhy s podporou MPO ČR. Hlavním kritériem je atraktivita z hlediska realizace exportu českých strojů.

Reciproční návštěva delegace představitelů provincie Yunnan v České republice

Po úspěšné misi vedení Svazu strojírenské technologie do provincie Yunnan, která proběhla v dubnu tohoto roku, přicestovala ve dnech 16. až 18. října 2012 do České republiky delegace složená z čelných představitelů této průmyslové čínské provincie, vedoucích pracovníků výzkumných ústavů a velkých výrobních podniků. Jednalo se o reciproční návštěvu, jejímž cílem bylo kromě předem smluvených jednání také projednání strategie a personálního obsazení pracovní komise, která bude konkrétně uskutečňovat obecně stanovené úkoly specifikované v podepsané rámcové smlouvě o spolupráci. Během této návštěvy zorganizovali pracovníci SST řadu oficiálních jednání a společenských setkání. Mezi nejvýznamnější patřilo přijetí delegace na Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky.

Společné foto představitelů provincie Yunnan, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a SST

Dne 17. října 2012 přijal náměstek ministra průmyslu a obchodu Ing. Milan Hovorka generálního ředitele ministerstva vědy a technologie čínské provincie Yunnan pana Long Jianga. Čínská delegace se skládala z vysoce postavených zástupců yunnanských firem Shenji Group Kunming Machine Tool, TOS Kunming Machine Tool Co., Ltd. a Yunnan Tai Biao Solar Energy Group. Přijetí se uskutečnilo z iniciativy Svazu strojírenské technologie, který byl na jednání zastoupen prezidentem svazu ing. Janem Rýdlem, ředitelem ing. Petrem Zemánkem, viceprezidentem SST a generálním ředitelem akciové společnosti Šmeral Brno ing. Vladimírem Novákem a teritoriálním manažerem SST ing. Bedřichem Musilem. Za Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky byli jednání dále přítomni Ing. Vlastimil Lorenz,

ředitel odboru mimoevropských zemí MPO, a teritoriální pracovnice Ing. Kateřina Ďurovcová.

Po přivítání delegace na půdě MPO ujistil náměstek ministra členy delegace o upřímném zájmu ČR o spolupráci s ČLR, a to i na úrovni jednotlivých provincií. Zmínil úspěšnou českou investici v provincii Yunnan, kterou je společný podnik na výrobu obráběcích strojů TOS Kunming. Pan náměstek Hovorka zdůraznil, že účast vrcholných představitelů SST na tomto přijetí je důkazem toho, že zájem o spolupráci je sdílen i dalšími českými strojírenskými firmami, které jsou členy SST. Současně je potěšitelné, že spolupráce je institucionalizovaná formou smlouvy. Pan Long Jiang ocenil fungování společného podniku TOS Kunming a potvrdil, že na tento podnik provinční vláda pohlíží jako na ukázkou příklad-

né spolupráce mezi českým podnikatelským subjektem a Čínou na úrovni provincie a zdůraznil, že právě tyto formy spolupráce jsou v Číně podporovány. Potvrdil také, že rámcová smlouva o spolupráci, která byla již v minulém roce podepsána, se oběma signatářským stranám jeví jako přínosná, a proto také bude během stávající návštěvy projednáno ustavení pracovní komise, která bude stanovené cíle smlouvy realizovat. Pan ing. Hovorka následně vyzval svého partnera, aby provincii Yunnan krátce představil, aby bylo možno konkrétněji diskutovat o formách spolupráce a podpory českých firem a jejich partnerů z provincie ze strany MPO.

V odpovědi na tuto výzvu pan Long Jiang uvedl, že Yunnan je jihozápadní provincie ČLR a z hlediska ekonomického patří mezi rozvojové provincie (24. místo v rámci ČLR). Mezi nejdůležitější sektory místního hospodářství patří: tabákový průmysl, metalurgie (2. místo v ČLR), produkce zemědělských plodin a výrobků z nich, energetický (především vodní elektrárny) a turistický průmysl. Pan Long Jiang hovořil také o dalších významných výrobních odvětvích v provincii, například o výrobě strojů do tiskáren a bankomatů, výrobě motorů (objemem a úrovní technologie se údajně jedná o nejlepší výrobu v rámci ČLR), produkci hydroenergetických zařízení s automatizovaným řízením, zařízení a vybavení pro automatizované sklady a bezpečnostní zařízení pro letiště. Mezi obory, na jejichž prioritní rozvoj klade provinční vláda momentálně největší důraz, patří: strojírenství, nové energetické zdroje (především solární a větrné), vývoj nových materiálů, technologie na ochranu životního prostředí a farmaceutický průmysl. Pan Long Jiang připustil, že i Čínu svým způsobem zasáhly důsledky globální krize, přesto ale tento trh i nadále zůstává velkým a perspektivním. Jako hlavní nedostatek, s nímž se provincie momentálně potýká, uvedl především nízký objem zahraničních investic. Rozvoji výroby a zahraničního obchodu v provincii podle jeho slov naopak výrazně napomáhá napojení na geograficky blízké země jihovýchodní Asie, s nimiž Čína udržuje dobré sousedské vztahy, ale ve kterých se poptávka po produkci pohybuje na poněkud nižší cenové úrovni.

V diskusi nad možnými způsoby spolupráce poukázali čínští hosté na dlouhou tradici průmyslové výroby a solidní průmyslovou základnu ČR a vyjádřili naději, že vzájemná spolupráce v této oblasti se bude moci rozšířit ku prospěchu obou stran především v tom, že se podaří zvýšit jejich konkurenceschopnost. Následně krátce vystoupil předseda představenstva TOS VARNSDORF a.s. a zároveň prezident SST pan ing. Jan Rýdl, který zúčastněně informoval o působení firmy TOS Kunming, jež v této provincii funguje již sedm let. Vysoce ocenil podporu ze strany provinční vlády, především pak samotného pana Longa. Projekt společného podniku TOS Kunming hodnotí pan Rýdl jako velice úspěšný. Podařilo se totiž prosadit špičkovou

Záběr z jednání

produkcí české provenience a využít přitom kvalifikovanou lokální pracovní sílu, která se dokázala mimořádně rychle zapracovat. V současné době prochází společný podnik obdobím jistého zpomalení, které souvisí s celkovým zpomalením rozvoje čínského hospodářství. Pan Rýdl však věří, že to nebude trvat dlouho a podaří se dosáhnout nové dynamiky. Prezident SST v závěru svého vystoupení uvedl, že se s yunnanskými partnery setkává již potřetí za účelem vytipování dalších oblastí pro spolupráci.

Ing. Hovorka v této souvislosti ocenil roli akciové společnosti TOS VARNSDORF jako prostředníka, který hledá další možnosti propojení provincie s českou ekonomikou a vyjádřil uspokojení nad tím, že tento přístup sdílí i zástupci provincie. Z pozice náměstka ministra průmyslu a obchodu spatřuje ing. Hovorka v ekonomickém profilu provincie Yunnan možnost vzájemné komplementarity využívající schopnosti českého průmyslu adekvátně reagovat na záměry čínských podnikatelů, a to zejména v oblasti strojírenství, energetiky (tradiční i obnovitelné), využití nových materiálů, technologie na ochranu životního prostředí a těžební techniky. Upozornil rovněž, že nyní bude potřeba zamyslet se nad možností, jak dát spolupráci systematický a pravidelný charakter. Dále uvedl, že v sousední provincii Sichuan působí zástupce MPO a ten může zmapovat investiční záměry této provincie, takže by bylo možné počítat s jistým synergickým efektem. Veškeré konkrétní záměry by pak byly projednány se zástupci českých firem. Jako první výstup by pan náměstek viděl adresnou podnikatelskou misi, jíž by se kromě představitelů průmyslových podniků účastnili i zástupci finanční sféry a případných investorů. Misi by bylo reálné naplánovat tak, aby proběhla

v 1. či 2. čtvrtletí roku 2013. Ing. Hovorka je připraven tuto misi osobně doprovázet, takže nyní záleží jen na reakci ze strany provincie Yunnan. Výjimečně atraktivním prvkem spolupráce je pro nás i geografická poloha provincie Yunnan, neboť nabízí uplatnění ekonomických zájmů České republiky na třetích trzích, konkrétně v takových zemích, jakými je Laos, Kambodža, Thajsko, Vietnam nebo Barma.

Pan Long Jiang v odpovědi ocenil návrh na systematickou spolupráci a vyjádřil naději, že se provinční vláda o její realizaci přičiní. Pokud jde o frekvenci návštěv, upozornil, že do ČR přijede ještě jedna delegace z provincie, a doufá, že i zástupci dalších firem budou mít možnost přijet do Yunnanu. Podnikatelskou misi vítá a bude připraven zajistit program a vše potřebné na základě požadavků české strany. Dále se zmínil o tom, že hlavními investičními záměry provincie jsou v současné době výstavba infrastruktury (dálnice, železnice – snaha o napojení na dálniční a rychlostní železniční síť zbytku ČLR, letiště, hydroelektrárny) a rozvoj zpracovatelského průmyslu – především pak výroba automobilů – a v neposlední řadě těžební průmysl, který momentálně představuje jednoznačnou prioritu. Pan Long Jiang na závěr svého vystoupení seznámil účastníky setkání s myšlenkou na vybudování českého průmyslového komplexu v provincii Yunnan.

Prezident SST ing. Jan Rýdl se dotázal na možnost povýšení spolupráce s provincií na vládní úroveň, ve smyslu přímého vztahu provincie Yunnan – MPO ČR. Pan náměstek Hovorka reagoval pozitivně, i když v současné době klade důraz především na konsolidaci spolupráce mezi SST a provincií. V této souvislosti zmínil existenci Smíšeného ekonomického výboru ČR – ČLR a dále odkázal na

institut spolupráce ČR s jednotlivými regiony. Na závěr nabídl, že MPO neformálně připraví návrh textu rámcového dokumentu, který by všechny projednané náměty shrnul a klasifikoval.

Pro českou stranu bude nyní důležité zmapovat a konkretizovat investiční záměry vedení provincie Yunnan a vyhledat pro ně v České republice realizační partnery. Pokud bude propojení úspěšné, bude možno přistoupit ve spolupráci MPO se Svazem průmyslu a dopravy a Hospodářskou komorou ČR k organizaci podnikatelské mise.

Důležitou součástí programu čínské delegace bylo také jednání s vedením SST zastoupeným jeho prezidentem a předsedou představenstva akciové společnosti TOS VARNSDORF ing. Janem Rýdlem, ředitelem SST ing. Petrem Zemánkem, viceprezidentem SST a generálním ředitelem akciové společnosti Šmeral Brno ing. Vladimírem Novákem a ing. Bedřichem Musilem, teritorialistou specializovaným na Čínu. Toto jednání se stalo jedním z kroků naplňujícím ustanovení dohody o spolupráci mezi SST a Oddělením pro vědu a výzkum provincie Yunnan, jež byla podepsána v loňském roce. Během jednání došlo k vyhodnocení této roční spolupráce a k dohodě o rozšíření aktivit o ustavení komise pro spolupráci, která bude hledat další možné a vzájemně výhodné obory spolupráce a kooperace i mimo obor obráběcích a tvářecích strojů. Na jednání byla konkrétně prezentována technologie na zkapalňování hnědého uhlí, o kterou projevila čínská strana velký zájem. Došlo k vzájemné dohodě, že další kolo jednání komise se uskuteční v dubnu příštího roku v Číně.

V návaznosti na setkání uskutečněné na půdě SST navštívila delegace vedení provincie Yunnan, zástupce podniku Kunming Machine Tool a vedení závodu TOS Kunming výrobní podnik TOS VARNSDORF. Po prohlídce závodu jednali čínští představitelé s vedením této akciové společnosti o vzájemné spolupráci a možnostech jejího rozšiřování a konkretizace.

Na základě podkladů MPO zpracoval ing. Bedřich Musil

Kontakt na kancelář CzechTrade

CzechTrade Almaty
Antonín Marčík
 almaty@czechtrade.cz
 Vedoucí ZK
 T: +420224907805
 T: +7 727 244 93 03
 F: +7 727 244 93 04
 M: +7 701 266 97 39
Internetová adresa:
<http://www.czechtrade.cz>
Poštovní spojení:
 Tole bi83
 050012 Almaty
 Kazachstan

Některé aspekty podnikání zahraničních subjektů v Kazachstánu

Kazachstán je největším a nejvýznamnějším obchodním partnerem České republiky v regionu Střední Asie, přičemž zájem o kazachstánský trh ze strany českých podnikatelů nadále roste.

Republika Kazachstán se v mnohém vymyká středoasijským měřítkům – rozlohou je 2x větší než 4 okolní státy dohromady. Země disponuje obrovským nerostným bohatstvím (ropa, plyn, uran, uhlí, železná ruda, barevné kovy, zlato atd.). Bohaté surovinové zdroje přitahují zahraniční investory, zejména v oblasti těžby a zpracování ropy, plynu, uhlí, mědi a hliníku. V roce 2011 dosáhly celkové přímé zahraniční investice hodnoty 146 mld. USD, z toho 33 mld. USD činily investice přicházející z evropských zemí. Pozoruhodné je srovnání s rokem 2010, kdy přímé zahraniční investice činily „pouhých“ 10 mld. USD.

Kazachstánské hospodářství zažívá v posledních letech dynamický rozvoj. V období 2000-2007 rostl hrubý domácí produkt meziročně o 8-10 %, v r. 2008 už jenom o 3 % a v r. 2009 o 1,2 %. V roce 2010 došlo k opětovnému hospodářskému oživení – HDP vzrostl o 7 %, v r. 2011 pak o 7,5 %.

Ekonomický růst v r. 2011 byl doprovázen zlepšením sociálního zabezpečení obyvatel – reálné příjmy se zvýšily o 7,4 %. HDP na obyvatele dosáhl 11 tis. USD. Nezaměstnanost poklesla na 5,4 %, inflace činila 7,4 % a byla o 0,4 % nižší než v roce 2010. Deficit státního rozpočtu se snížil na 2,2 % HDP. Ekonomická politika vlády a Národní banky v roce 2012 by měla zajistit reálný růst HDP o 6-7 %, inflace by se měla udržet v rozmezí 6-8 %.

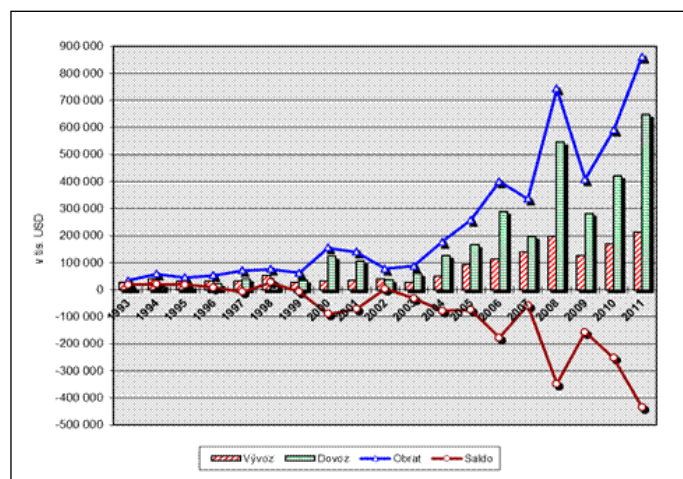
Finanční stabilita Kazachstánu je zajištěna významnou akumulací rezerv v Národním fondu (The National Fund). Devizové rezervy

státu se v roce 2011 zvýšily o 23 % a dosáhly tak výše 73 mld. USD.

Strategický plán rozvoje země, přijatý počátkem roku 2010, si klade za cíl zvýšit do roku 2020 podíl nesurovinového vývozu ze současných 10 % na 45 %. Ekonomická diversifikace bude realizována preferencí prioritních odvětví (zpracování ropy, infrastruktura sektoru ropy a plynu, metalurgie, energetika, doprava a telekomunikace, farmaceutický a obranný průmysl, potravinářství, stavebnictví a výroba staveních materiálů). Klíčové priority diversifikace budou uskutečňovány podle „Vládního plánu podpory průmyslově-inovačního rozvoje země na léta 2010–2014“, v jehož rámci hodlá vláda investovat přes 40 mld. USD.

Kazachstánská vláda přijímá opatření na podporu domácích i zahraničních investorů, kteří budou vkládat finanční prostředky do nesurovinových sektorů, zejména do zemědělství a zpracovatelského průmyslu.

V roce 2008 dosáhl vzájemný česko-kazachstánský obchod svého historicky nejvyššího obratu od roku 1993 – přes 742 mil. USD. Po pětačtyřicetiprocentním poklesu vzájemného obchodu v 2009, k němuž došlo v souvislosti s dopady globální hospodářské krize, nastalo v roce 2010 oživení obchodní výměny, jež pokračovalo i v dalším roce, kdy byl zaznamenán nový rekord. Dle předběžných statistických údajů vzrostl obchodní obrat v roce 2011 o 46 % a dosáhl výše 862,2 mil. USD.

Vývoj vzájemného obchodu Česká republika – Kazachstán

Potenciál pro hospodářskou spolupráci České republiky a Kazachstánu není však stále ještě v plné míře využit. Při znalosti specifika kazachstánského trhu je možné úspěšně na něj proniknout a dlouhodobě zde rozvíjet své aktivity.

Mezi perspektivní obory bilaterální spolupráce patří: energetika, včetně obnovitelných zdrojů energie, těžba surovin, zeměděl-

ství, potravinářský a zpracovatelský průmysl, stavebnictví, ekologie, dopravní strojírenství, zdravotnická technika a cestovní ruch.

SWOT analýza kazachstánskému trhu

Pro formulaci strategie přístupu na trh Kazachstánu je vhodné vycházet z analýzy základních aspektů tak, jak je předpokládá SWOT analýza. Rozbor výchozího stavu je nezbytným základem pro správné stanovení cílů a výběr vhodných postupů vedoucích k jejich naplnění.

Silné stránky

- značný surovinový potenciál (ropa, plyn, měď, uran, žlutý fosfor, stříbro, zlato apod.);
- velký agrární potenciál;
- příznivá geografická poloha – most mezi Evropou a Asií, blízkost velkých dynamických trhů jako je Čína, Rusko a Indie;
- nejvýkonnější ekonomika ze zemí Společenství nezávislých států ve Střední Asii;
- perspektiva dlouhodobého ekonomického růstu;
- relativně dobře organizovaný trh a srovnatelně liberální hospodářství;
- otevřenost hospodářství vůči zahraničním investorům;
- politická stabilita.

Slabé stránky

- přetrvávající přebujelost byrokracie a značná korupce;
- nedostatečně rozvinutá infrastruktura;
- nedostatečná transparentnost a spolehlivost regulatorního rámce;
- nižší úroveň právní jistoty;
- komplikované, časově náročné a drahé exportní a importní procedury;
- malá transparentnost v hlavních těžebních odvětvích a hutnictví;
- nedostatečná flexibilita pracovního trhu a nedostatek kvalifikované pracovní síly v technologicky orientovaných sektorech;
- silná koncentrace ekonomiky na surovinové odvětví.

Příležitosti

- velká poptávka po zařízeních a materiálech v surovinových odvětvích;
- vysoká atraktivnost některých sektorů, jako jsou stavební materiály, zemědělství a zpracování potravin, zpracování kovů, chemický průmysl, technologie k recyklaci a „zeleň“ technologie, IT, farmaceutický průmysl a zdravotnické služby apod.
- velká poptávka po modernizaci zpracovatelského průmyslu;
- stoupající diverzifikace v průmyslu a službách;
- silná poptávka po kvalitním a značkovém spotřebním zboží;
- zvyšující se povědomí o kvalitě;
- odrazový můstek na trh Číny, Ruska a též Indie;
- účast Kazachstánu v Celní unii „BY-KZ-RF“ a vznikajícím „Společném ekonomickém prostoru“.

Rizika

- velký vliv státu na hospodářství;
- trend zdůrazňování kazachstánského obsahu, tj. tendence k preferování kazašských firem při výběrových řízeních, požadavek na zaměstnávání kazachstánských občanů u zahraničních společností podnikajících v Kazachstánu apod.;
- nižší úroveň kreditních ratingů komerčních bank;
- nedostatečná úroveň diverzifikace ekonomiky;
- korupce v ekonomice (na korupci poukazují zejména menší investoři);
- nestabilita národní měny tenge;
- oslabení malého podnikání v důsledku problémů se splácením úvěrů.

Perspektivní obory

Těžba surovin – Kazachstán patří mezi země oplývající celou řadou surovin, jako je ropa, plyn, uhlí, uran, měď, hliník, olovo, zlat, titan, tantal, vanad, stříbro apod. Zaujímá například 8. místo na světě v prokázaných zásobách ropy, prokázané zásoby přírodního plynu jsou odhadovány na 3,4 trl. m³. Uhlí se těží v Pavlodarské a Karagandijské uhelné páni, zásoby uranu v zemi se odhadují na druhé největší na světě. V těžbě uranu patří Kazachstánu přední světové příčky – v letech 2009 a 2010 obsadil dokonce 1. místo. To vše předpokládá dodávky těžební a dopravního zařízení, modernizaci zpracovatelských závodů, výstavbu kompresorových stanic, plynovodů apod.

Energetika – vláda má zpracován plán opatření na rozvoj elektroenergetické soustavy

do roku 2015, jehož cílem je rovněž modernizace přenosových sítí. Kazachstán počítá s posilováním energetického sektoru s tím, že zvažuje výstavbu a modernizaci jak uhelných elektráren, tak i zařízení využívajících obnovitelné zdroje. Kazachstán neprovozuje žádnou atomovou elektrárnu, nicméně připravují se projekty výstavby atomové elektrárny 10 km od města Aktau v Mangistauské oblasti na západě Kazachstánu.

Zdravotnická technika – cílem kazachstánské vlády je zvyšovat celkovou úroveň zdravotní péči o občany, což zahrnuje modernizaci a výstavbu celé řady zdravotnických zařízení. Příležitostí pro české dodavatele a investory je kromě běžného zdravotnického a farmaceutického zařízení i předpokládané vybudování záchranných bodů k poskytnutí zdravotnické péče na dálnici Almaty – Astana a na dalších komunikacích v Kazachstánu.

Zemědělství a potravinářský průmysl – zvyšování objemu a úrovně domácí zemědělské produkce je jeden z nosných úkolů kazachstánské vlády. Obor byl zařazen do prioritních oborů, které by měly zajistit větší diversifikaci kazachstánské produkce. Velkou příležitostí pro české firmy představují, kromě technologického zařízení, i dodávky potravinářských výrobků na kazachstánský trh. Příkladem může být pivo, paštiky, masové konzervy apod. Velký potenciál se dá očekávat u živočišné výroby vzhledem k úsilí kazachstánské vlády o její výrazné rozšíření.

Výroba stavebních materiálů – cílem je dosažení dostatečných kapacit pro plné zásobování kazachstánské stavebního sektoru.

Cestovní ruch – kazachstánská vláda předpokládá rychlý rozvoj turistického průmyslu. S tím je spojen růst investic do modernizace infrastruktury včetně budování nových kapacit. Roste též zájem občanů Kazachstánu o turistické cesty do České republiky. Mezi občany Kazachstánu jsou velmi populární naše lázně.

Závěr

Současný seznam 12 prioritních zemí, mezi nimiž figuruje i Kazachstán (Brazílie, ČLR, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam) vychází ze zásad obsažených ve schválené **Exportní strategii České republiky na léta 2014–2020**.

Pro každou prioritní zemi je publikován tzv. **akční plán**, to znamená přehled nejvýznamnějších proexportních opatření, vytvořený na základě informací zainteresovaných partnerů (Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, Svaz průmyslu a dopravy České republiky, Hospodářská komora České republiky, specializované obchodní komory, oborové svazy, profesní asociace, Česká exportní banka, vývozní aliance, zastupitelské úřady, respektive jejich obchodní či ekonomické úseky, zahraniční kanceláře agentury CzechTrade atd.).

České podnikatelské subjekty mají možnost se obracet na výše uvedené organizace s žádostmi o radu a pomoc při realizaci svých podnikatelských aktivit v Kazachstánu.

Na základě materiálů MPO zpracovala dr. Blanka Markovičová

Vývoj vzájemného obchodu ČR–Kazachstán od roku 1993

	Vývoz			Dovoz			Obrat			v tis.
	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	Saldo USD
1993	26 187	44.	-	7 738	54.	-	33 925	47.	-	18 449
1994	38 915	39.	148,6	19 282	43.	249,2	58 197	40.	171,5	19 633
1995	31 895	47.	82,0	13 461	54.	69,8	45 356	52.	77,9	18 434
1996	30 851	50.	96,7	22 747	48.	169,0	53 598	53.	118,2	8 104
1997	31 273	50.	101,4	39 787	41.	174,9	71 060	47.	132,6	-8 514
1998	52 384	39.	167,5	24 168	49.	60,7	76 552	48.	107,7	28 216
1999	27 076	49.	51,7	35 290	42.	146,0	62 366	50.	81,5	-8 214
2000	32 636	51.	120,5	122 552	28.	347,3	155 188	35.	248,8	-89 916
2001	33 926	50.	104,0	105 973	33.	86,5	139 899	41.	90,1	-72 047
2002	40 036	50.	118,0	36 797	52.	34,7	76 833	55.	54,9	3 239
2003	26 928	58.	67,3	58 599	47.	159,2	85 527	56.	111,3	-31 671
2004	48 337	52.	179,5	124 763	42.	212,9	173 100	50.	202,4	-76 426
2005	93 853	50.	194,2	168 589	38.	135,1	262 442	45.	151,6	-74 736
2006	109 644	49.	116,8	280 488	32.	166,4	390 132	40.	148,7	-170 844
2007	139 599	51.	127,3	196 673	40.	70,1	336 272	48.	86,2	-57 074
2008	197 308	48.	141,3	545 045	32.	277,1	742 353	36.	220,8	-347 737
2009	125 904	51.	63,8	282 679	35.	51,9	408 583	43.	55,0	-156 775
2010 ^{*/}	168 963	45.	134,2	421 464	34.	149,1	590 427	38.	144,5	-252 501
2011 ^{**/}	213 012	46.	126,1	649 240	31.	154,0	862 252	36.	146,0	-436 228

Pramen: MPO ČR (odbor analýz a statistiky)

^{*}/definitivní údaje k 26. 8. 2011; ^{**}/předběžné údaje – únor 2012

Centrum kompetence – Strojírenská výrobní technika

Ing. Jan Smolík, Ph.D.

Centrum kompetence – Strojírenská výrobní technika (CK-SVT) je v současnosti nejvýznamnější a největší grantový projekt na podporu dlouhodobého aplikovaného výzkumu v našem oboru strojírenské výrobní techniky. **Projekt navazuje na práci Výzkumného centra pro strojírenskou výrobní techniku a technologii** vedeného v letech 2000–2011 prof. ing. Jaromírem Houšou, DrSc. a jeho příprava byla zahájena ve spolupráci výzkumných organizací, SST a podniků SST již před koncem roku 2010.

Hlavním smyslem projektu CK SVT je zvýšit technickou excelenci, konkurenceschopnost a produkci nejvýznamnějších výrobců strojírenské výrobní techniky a technologie (SVT), jakož i celého oboru v rámci České republiky. Cílem našeho snažení je, aby Česká republika, která v současnosti zaujímá 13. místo v absolutní produkci SVT (sektor „Machine Tools“), **patřila ve světě do roku 2020 do první desítky.**

Řešení projektu bylo oficiálně zahájeno v dubnu 2012 a předpokládané datum ukončení projektu je prosinec 2019. Po čtyřech letech řešení projektu však proběhne velká oponentura, kterou uskuteční poskytovatel dotace, Technologická agentura České republiky (TAČR) na základě jejích výsledků a vyhodnocení dosavadního plnění projek-

tu bude rozhodnuto o pokračování projektu v období 2016-2019. Projekt je řešen pod vedením Ústavu výrobních strojů a zařízení (U-12135) Fakulty strojní Českého vysokého učení technického v Praze. Celkový plánovaný rozpočet na 8 let činí 340 milionů Kč, z toho 65 % představuje dotace a 35 % pak vlastní neveřejné prostředky podniků a výzkumných organizací řešících projekt. Celkový počet úvazků pracovníků řešících projekt je 48.

1. Výjimečnost projektu

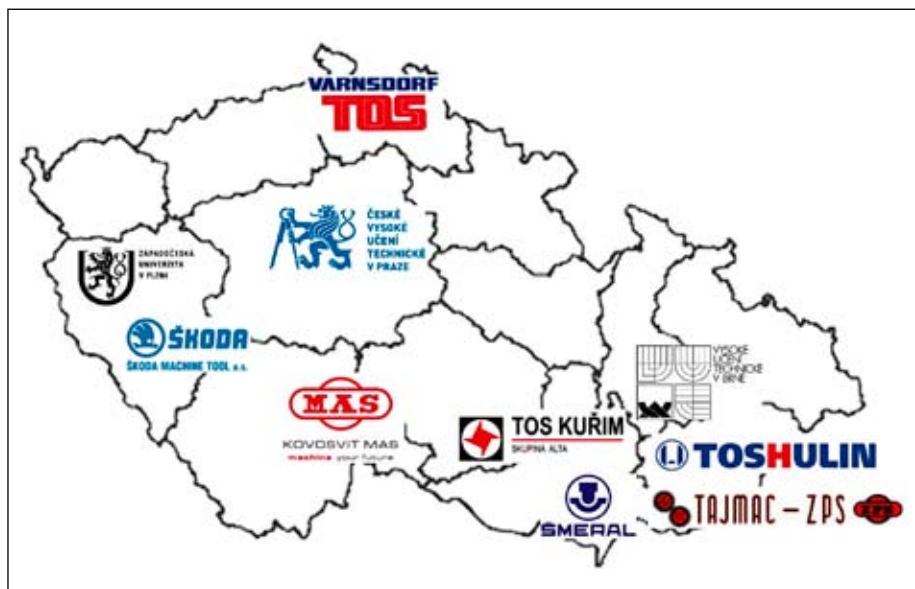
CK SVT zajišťuje dlouhodobý aplikovaný výzkum a vývoj v progresivním hi-tech oboru v ČR, který produkuje výrobky s vysokou komplexností, přidanou hodnotou i vysokou ziskovostí. Projekt navazuje na dosud nejvýznamnější dlouhodobý VaV projekt SVT, projekt „1M0507 – Výzkum strojírenské výrobní techniky a technologie“ realizovaný za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky z programu Výzkumná centra. Konsorcium řešitelů CK SVT je silné uskupení s bohatou historií spolupráce – má za sebou již řadu uskutečněných společných projektů VaV, vynikající výsledky a desítky úspěšných produktů na trhu. CK SVT je unikátní tým, že tuto dosavadní spolupráci mezi nejvýznamnějšími výrobci

v oboru a výzkumnými centry v ČR posiluje a zároveň vytváří prostředí pro profesní růst studentů, expertů a odborníků s nejvyšší kvalifikací a erudiicí v oboru SVT. **Na obsahu, úkolech a cílech projektu se dokázaly shodnout podniky, které si jinak na trhu konkurují.** Dosáhly konsenzu při formulování výzkumných cílů a společného výzkumného programu a otevřeně tak deklarovaly ochotu a zájem o komplementaritu v detailní produktové nabídce. Tento fakt je projevem vysoké úrovně a konsolidovanosti průmyslu v oboru SVT v ČR. Zaměření projektu přímo váže na obsah strategické výzkumné agendy a implementačního plánu, který byl oborem SVT zpracován v rámci činnosti Technologické platformy Strojírenská výrobní technika (TP-SVT) a řeší klíčové úkoly výzkumu identifikované průmyslem a výzkumnou sférou v oboru.

V rámci CK SVT se zaměřujeme na výzkum a vývoj technických prostředků, řešení a technologií, jež umožní zvýšit hlavní užité vlastnosti obráběcích a tvářecích strojů, zejména **přesnost, jakost, hospodárnost, spolehlivost, výrobní výkon a šetrnost k životnímu prostředí.** Jedná se přitom o tzv. mateřské stroje, které využívají všechna ostatní průmyslová odvětví k výrobě vlastních produktů. Obor SVT tak dodává produkty a technologická řešení pro všechny ostatní strojírenské obory a odvětví (např. letecká technika, automobily, kolejová vozidla, energetická technika, textilní výrobní technika, zpracování materiálů, přístrojová technika a optika, elektrotechnika a elektronika). **Stav a technická úroveň oboru SVT tak ovlivňuje a limituje ostatní výrobní obory** a ve zpětné vazbě pak rostoucí **požadavky všech průmyslových výrobních oborů kladou zvýšené nároky na obor SVT.** Výstupy projektu mají zásluhu na tom, že Česká republika si v tomto odvětví udržuje ve světě špičkovou úroveň a poskytuje značnou podporu jeho technické excelenci a vysoké konkurenceschopnosti.

2. Partneři projektu

Do projektu jsou zapojeny **podniky, které tvoří více než 60 % všech firem působících v tomto oboru v rámci ČR,** měřeno obratem v sektoru „Machine Tools“. Konsorcium řešitelů projektu bylo navrženo tak, aby byla odborná komplementarita jednotlivých členů přiměřeně pestrá a zároveň dostatečně silná pro plnění hlavních cílů. Na jedné straně je konsorcium tvořeno průmyslovými podniky uskutečňujícími konkrétní výrobu strojů a implementaci nejmodernějších technologií a na druhé straně výzkumnými organizacemi, respektive týmy pracovišť vysokých škol, realizujícími současně výzkum i vzdělávání v oboru.

Partneři projektu Centrum kompetence – Strojírenská výrobní technika

Z členských podniků SST jsou zastoupeni následující partneři:

KOVOSVIT MAS, a.s.,
ŠKODA MACHINE TOOL, a.s.,
Šmeral Brno, a.s.,
TAJMAC-ZPS, a.s.,
TOS KUŘIM – OS, a.s.,
TOS VARNSDORF, a.s.,
TOSHULIN, a.s.

Dalšími členy konsorcia jsou tři nejlepší české technické univerzity (České vysoké učení technické v Praze, Vysoké učení technické v Brně a Západočeská univerzita v Plzni), které vychovávají mladé odborníky v bakalářských, magisterských i doktorských programech a na jejichž půdě působí ústavy specializované na výzkum v oboru SVT. Je tedy zajištěna výrazná angažovanost výzkumné a akademické sféry na řešení problémů, úkolů a témat pro potřeby průmyslu (cíle a výsledky projektu jsou formulovány především na základě potřeb podniků a jejich průzkumu trhu a obchodních příležitostí). Konsorcium představuje **spojení nejvýznamnějších podniků a výzkumných pracovišť v oboru SVT v ČR** a je vnitřně komplementární z hlediska teoretických a výzkumných aktivit i z hlediska reálné výroby a uplatňování na trhu.

3. Odborné zaměření

Výzkumný program projektu je rozdělen celkem do 11 pracovních balíčků, zaměřených na jednotlivé odborné problematiky a zájmy, dalo by se říci do širších výzkumných témat. Zde uvádíme jejich přehled:

- WP1 Virtuální obrábění pro optimalizaci strojů a technologií
- WP2 Maximalizace výkonu a jakosti řezného procesu
- WP3 Optimální stavba obráběcích strojů
- WP4 Tlumení a potlačování vibrací obráběcích strojů
- WP5 Ekologie výroby a energetická účinnost obráběcích strojů
- WP6 Kompenzace a minimalizace teplotních deformací obráběcích strojů
- WP7 Nekonvenční materiály ve stavbě obráběcích strojů
- WP8 Nové koncepce obráběcích strojů, jejich pohonů (a řízení včetně umělé inteligence)
- WP9 Nové systémy měření a řízení pro zvýšení přesnosti a spolehlivosti
- WP10 Interakce obráběcích strojů s obsluhou a okolím
- WP11 Vývoj nových a inovace stávajících konstrukčních řešení tvářecích strojů

4. Očekávané výsledky projektu

Hlavní výsledky, které naplní myšlenku projektů CK a které zhodnotí vložené dotační prostředky státu, jsou jen takové, které se reálně promítají do produkce, tedy do strojů a technologií nabízených následně podniky konsorcia v rámci jejich výrobního portfolia. Řešitelé pro-

jektu CK-SVT se zavázali především k tomu, aby výsledky projektu vyústily v **realizaci 16 prototypů a aby se výsledky řešení prokazatelně promítly do pozitivních změn u 32 strojů vyráběných podniky konsorcia**. Dále projekt předpokládá dosažení 9 ověřených technologií, 7 patentů, 22 užitečných vzorů, 8 funkčních vzorků a 14 software. Klíčovým parametrem pro hodnocení smysluplnosti vložených prostředků je však reflexe podniků, podložená obratem z prodeje strojů a technologií, které byly díky řešení projektu buď nově vyvinuty, nebo zásadním způsobem zdokonaleny. Ve vazbě na ekonomickou analýzu projektu očekáváme, že výsledky projektu CK-SVT v průběhu let 2012-2024 zvýší tržby podniků konsorcia o 13,5 mld. Kč. Do roku 2020 předpokládáme uplatnění výsledků projektu na minimálně 50 % vyráběných strojů a technologií podniků sdružených v konsorciu.

Z hlediska celkového plánu lze předpokládat, že **první stroje vyprodukované s využitím výsledků projektu budou uplatněny na trhu v průběhu roku 2014**. Vzhledem k novým technologickým řešením a tudíž i předpokládané potřebě intenzivnější asistence přímo u uživatele budou tyto stroje uplatněny nejprve na evropském trhu. Od roku 2017 však již předpokládáme umístování strojů a technologií s uplatněním výsledky projektu ve větší míře v zemích skupiny BRICS. Menší nárůst exportu pak předpokládáme rovněž v Severní Americe a v Japonsku. **Zpětná reflexe uživatelů strojů produkovaných podniky konsorcia, bude přirozeně využita v dalším směřování výzkumu, vývoje a inovací.**

Komericializace výsledků projektu je vzhledem k partnerům tvořícím konsorcium zajištěna v maximální kvalitě. Všechny průmyslové podniky konsorcia jsou zaměřeny na produkci a dodávky výrobních strojů a jejich technologické využití pro zákaznické aplikace. **Všechny společnosti se v principu komercializací výsledků výzkumu, vývoje a inovací živí** po celou dobu své existence. Výzkum, vývoj a inovace svých produktů a služeb zajišťují samostatně nebo ve spolupráci s vysokými školami a výzkumnými organizacemi. Výzkumné organizace a jejich pracoviště, která jsou členy konsorcia projektu, jsou dlouholetými partnery všech podniků konsorcia při spolupráci na výzkumu a vývoji. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze předpokládat velmi dobrou dynamiku uplatňování výsledků projektu na trhu a reálné posilování konkurenceschopnosti produkce podniků konsorcia.

Projekt Centrum kompetence – strojírenská výrobní technika (č. TE01020075) je řešen s finanční podporou TA ČR.

Co je a čím se zabývá Centrum konstrukce tvářecích strojů na Západočeské univerzitě v Plzni

Doc. Ing. Milan Čechura, CSc.,
vedoucí CVTS Plzeň

CVTS Centrum výzkumu
konstrukce tvářecích strojů

Od vzniku Centra (CVTS) již uplynulo 5 let a za tu dobu se pevně zapsalo do povědomí jak vedoucích pracovníků podniků vyrábějících tvářecí stroje, tak i uživatelů jejich produkce. Velice přínosnou se v tomto směru jeví spolupráce s pražským Svazem strojírenské technologie v Praze, jehož členy jsou prakticky všichni větší výrobci tvářecích strojů, a se Svazem kováren, kde se sdružují uživatelské firmy.

Toto propojení umožňuje pracovníkům centra udržovat trvalý kontakt s podniky, které jsou pro nás zdrojem konkrétních požadavků pro správnou orientaci našeho inovačního úsilí a vytváření optimalizovaných konstrukčních řešení tvářecích strojů na základě požadavků uživatelů.

Hlavní cíle CVTS

K hlavním cílům CVTS patří budování vysoce profesionální výzkumné základny poskytující své služby průmyslu tvářecích strojů v České republice. CVTS je současně i vzdělávací institucí, která zajišťuje transfer informací mezi akademickým prostředím a průmyslem.

Základním posláním Centra výzkumu konstrukce tvářecích strojů je uskutečňovat vývoj moderních tvářecích strojů s vysokými technickými parametry, stejnými, nebo lepšími, než mají stroje zahraničních výrobců.

Zvyšování technické úrovně a konkurenceschopnosti tvářecích strojů je tedy jedním z hlavních cílů CVTS a jemu jsou rovněž podřízeny formy spolupráce Centra s průmyslem a dalšími výzkumnými pracovišti.

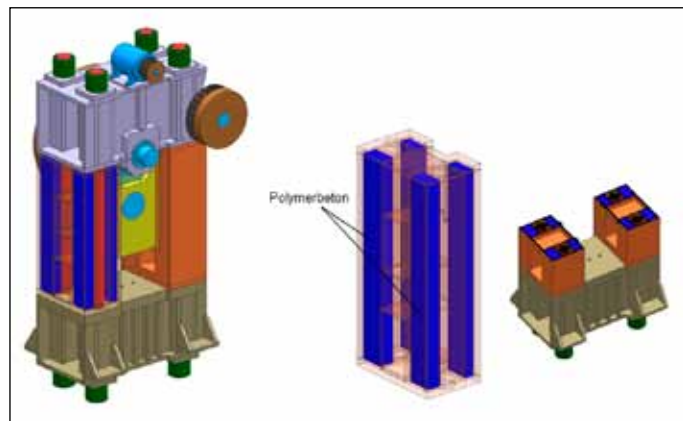
Na čem jsme v uplynulých letech pracovali a jaké jsou výsledky naší práce

Hned na počátku existence CVTS jsme měli možnost navázat na předchozí dlouholeté bohaté zkušenosti z oblasti konstrukce tvářecích strojů, které byly získány na půdě původní Vysoké školy strojní a elektrotechnické v Plzni ve spolupráci s firmou Škoda Plzeň a Hutním projektem Plzeň.

Své zkušenosti jsme zúročili ve spolupráci s Výzkumným centrem strojírenské výrobní techniky a technologie VCSVT a Fakultou strojní Českého vysokého učení technického v Praze, které také podpořilo vznik CVTS a kde

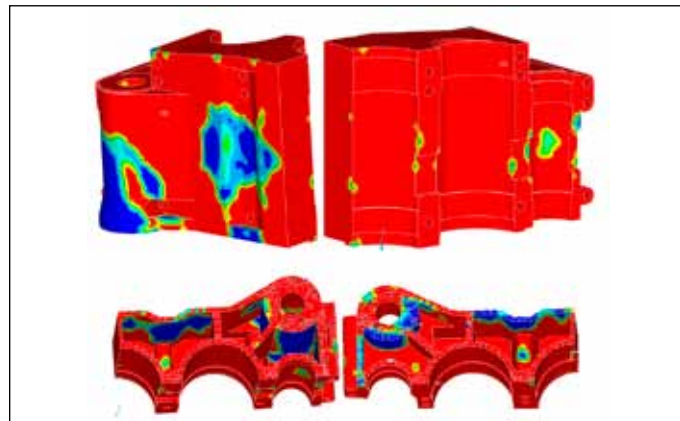
V rámci zmíněné spolupráce byla řešena následující výzkumná problematika:

Nekonvenční materiály v konstrukci tvářecích strojů

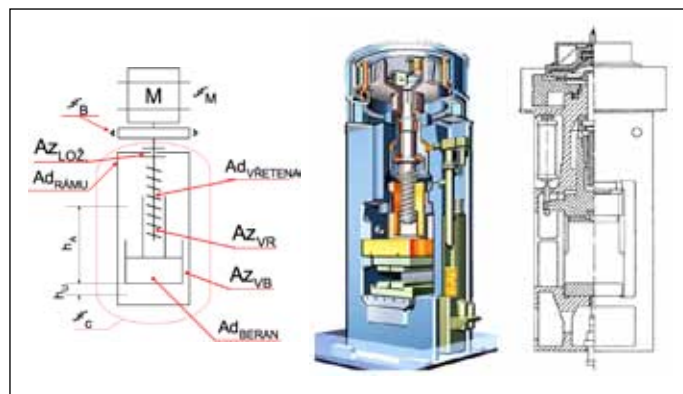
Obr. 1: Návrh stojanu pro klikový lis 50 MN s ocelovými stojinami vyplněnými polymerbetonem

Virtuální modelování a optimalizace konstrukce tvářecích strojů, jejich uzlů a komponent

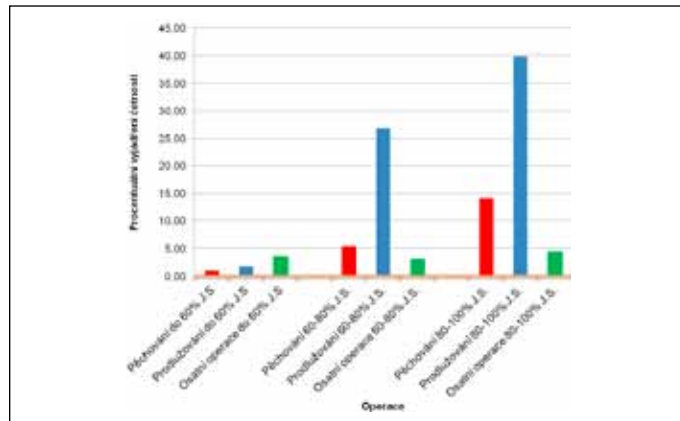
Obr. 2: Výsledky topologické optimalizace horní traverzy hydraulického lisu- modré elementy značí málo využitý materiál

Energetická analýza tvářecích strojů a návrhy na snížení energetické náročnosti tvářecích strojů

Obr. 3: Analýza ztrátových prací Az a deformačních prací Ad na stávajícím provedení vřetenového lisu.

Monitorování funkcí a vlastností tvářecích strojů

Obr. 4: Výsledky monitorování procesu zatěžování hydraulických lisů v závislosti na velikosti jmenovité síly.

jsme v letech 2010–2011 řešili výzkumné úkoly týkající se konstrukce tvářecích strojů.

Výsledky této práce byly každoročně opouštěny a publikovány v souhrnné závěrečné zprávě, dále formou různých vystoupení na mezinárodních konferencích a hlavně pak realizací nově navrhovaných nebo rekonstruovaných strojů.

Koncem roku 2011 byla ukončena činnost Výzkumných center. Protože se spolupráce s VCSVT při ČVUT Praha osvědčila, byla podána přihláška do nově vypsaného programu Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky – Centra kompetence, kde existoval předpoklad pro pokračování započaté spolupráce.

Po úspěšném výběrovém řízení pracujeme spolu s dalšími deseti výrobními podniky a dvěma vysokými školami na nově formulovaných aktuálních výzkumných úkolech v oblasti konstrukce tvářecích strojů. Naším přímým partnerem z výrobní a realizační sféry je podnik Šmeral Brno a.s.

Nosným tématem pro výzkumnou činnost v Centru kompetence je:

Vývoj nových a inovace stávajících tvářecích strojů

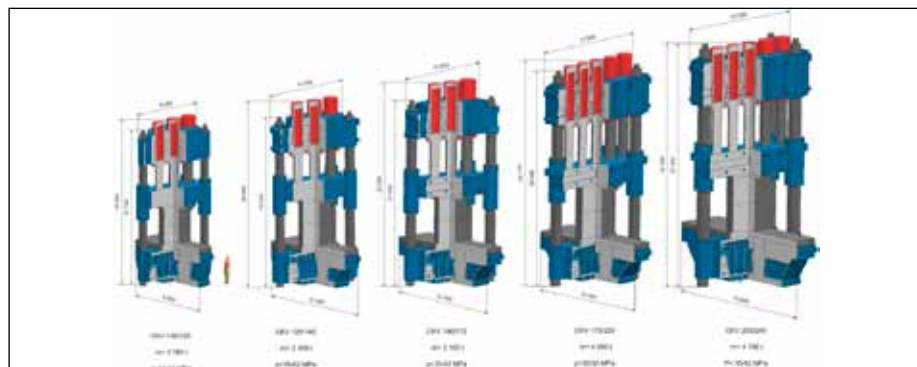
Toto téma je rozpracováno do konkrétních oblastí, které jsou ve spolupráci s výrobními, ale i uživatelskými podniky následně řešeny.

Mimo uvedené aktivity jsme koncem roku 2011 společně s výrobním podnikem TS Plzeň a.s. úspěšně vyřešili grant MPO TIP FR-TI1/045 na téma „Vývoj velkých

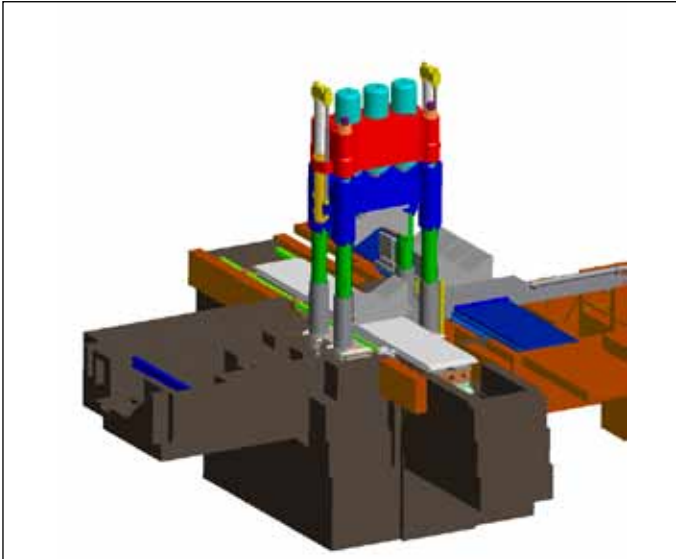
kovacích lisů pro volné kování se silou 100–200 MN“.

Řešením tohoto grantu vznikl úspěšný návrh optimalizované konstrukční řady lisů, které jsou v současné době největší v Evropě.

Výsledkem tohoto řešení byly komerční objednávky na projekty a konstrukci velkých hydraulických kovacích lisů od zahraničních zákazníků (Čína, Jižní Korea). V poslední době

Obr. 5: Řada navržených hydraulických lisů CKV.

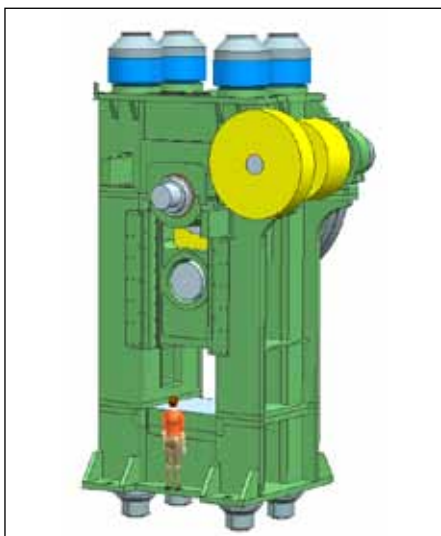
Obr. 6: 3D model lisu CKV 90 MN

byl ve spolupráci s TS Plzeň realizován konstrukční návrh lisu CKV 90 MN pro francouzskou firmu AREVA.

Dalším úspěšně vyřešeným grantem, ukončeným v roce 2011, byl grant **MPO TIP FR-T11/605** řešený společně s podnikem Šmeral Brno a.s. na téma „Nové koncepční řešení lisu LZK 5000 S/K“. V tomto případě byl projekt doveden do fáze výrobní dokumentace a podařilo se zde například zcela novým způsobem vyřešit problematiku rozklínování lisu velkých rozměrů.

Výsledkem naší práce je zařazení lisu LZK 5000 S/K do komerční nabídky firmy Šmeral Brno a.s. V současné době máme zprávy o tom, že zahraniční klienti o toto konstrukční řešení projeví zájem.

Protože CVTS je jediným výzkumným centrem v oblasti konstrukce tvářecích strojů u nás, cítíme povinnost zabývat se mimo uvedené velké, komplexní práce, i řešením dalších drobnějších úkolů pro menší podniky, případně konzultační a poradenskou činností.

Obr. 7: Sestava celého lisu LZK 5000 S/K

...a jaké jsou výstupy naší práce?

Výsledky své práce předáváme většinou formou výzkumných zpráv, nebo technické dokumentace.

Odbornou veřejnost s výsledky své práce seznamujeme formou příspěvků na konferencích (Form Brno, Technologia Bratislava, semináře a konference Svazu kováren, atd.) publikováním v odborných časopisech, přihlašování užitečných vzorů a dalšími formami.

Snažíme se také

o výchovu nové technické inteligence. Proto připravujeme v souvislosti s námi řešenými úkoly témata pro diplomové a disertační práce a zajišťujeme jejich vedení a příslušné konzultace.

Připravujeme rovněž novou studijní literaturu z oblasti konstrukce tvářecích strojů, a to především pro studenty magisterského studia na ZČU v Plzni.

V současné době nabízíme zakázkový výzkum a vývoj v oboru výrobních strojů v oblastech, kterými se trvale zabýváme. Je to především:

- komplexní podpora vývoje výrobních strojů včetně jejich konstrukčních řešení
- virtuální modelování, prototypování a testování strojů, jejich uzlů a komponent
- optimalizace konstrukce strojů (především tvářecích) s ohledem na vyšší tuhost, materiálovou náročnost, zlepšování technologických vlastností a přesnosti stroje
- simulace a měření v oblasti statických, dynamických a tepelných vlastností strojů
- energetická analýza tvářecích strojů a návrhy na snižování energetické náročnosti

- monitorování tvářecích strojů s ohledem na možnosti zvyšování jejich technických parametrů (pro rekonstrukce)
- uplatnění nekonvenčních materiálů v konstrukci strojů, vývoj a konstrukce komponent tvářecích strojů s využitím nekonvenčních materiálů
- diagnostika tvářecích strojů včetně potřebných statických a dynamických měření (chvění, hluk, napjatostní stav, tepelné zatěžování...)
- ekologické a hygienické zohledňování konstrukce a provozu
- analýza technologických operací s ohledem na zatěžování tvářecích strojů (výpočet sil, momentů, dynamického zatěžování atd.)
- posudky a odborné expertizy
- konzultační a řešeršní činnost
- školicí činnost

Představení pracovníků CVTS a jejich zázemí.

V CVTS pracuje v současné době 8 plně kvalifikovaných pracovníků, a to 2 docenti, 4 PhD a 2 doktorandi.

Mimo to jsme stále v kontaktu s dalšími odborníky z oboru, s nimiž se v případě potřeby spojujeme při řešení problémů přesahujících naše odborné či časové kapacity.

Naše pracoviště je plně vybaveno nejmodernější výpočetní technikou, k dispozici jsou moderní softwarové produkty v různých provedeních (NX8.5, Marc, Catia, ProEngineer, Ansys, Deform, Fluent...) ale i plně vybavené diagnostické laboratoře.

Vědeckotechnické zázemí pro výrobní podniky v České republice je v porovnání s okolními vyspělými zeměmi velice skromné. Proto se budeme snažit tento handicap svou činností postupně odstraňovat, a to i přesto, že naše kapacita je relativně malá. Chtěli bychom svým dílem přispět k tomu, aby se naše tvářecí stroje ocitly opět na výsluní mezi výrobky v daném oboru, aby dosahovaly dobré technické úrovně a staly se mezi uživateli u nás i v zahraničí vysoce žádanými.

Obr. 8: Fotografie pracovníků CVTS z konference FORM 2012 (zleva: pánové Chval, Staněk, Ráž, Zahálka, Kubec, Čechura, Hlaváč)

Samoregulace v oboru výrobních strojů

Ing. Jiří Vrhel, SST

Úvod

Znění legislativních požadavků na energetickou efektivitu výrobních strojů v rámci směrnice 2009/125/EC ErP je stále aktuálním tématem. Proto se v následujícím článku zaměřím na poslední vývoj v této oblasti, k níž má řada průmyslových podniků poněkud rezervovaný vztah.

Ekologický profil stroje

Krokům vedoucím ke zlepšení energetické efektivity stroje nutně předchází určení jeho ekologického profilu. V rámci zkoumání životního cyklu výrobku bylo zjištěno, že fáze užití obráběcího stroje je z hlediska dopadu na životní prostředí rozhodující. Z hlediska vlivu na globální oteplování představuje fáze užití stroje 97 % celkového příspěvku a z hlediska spotřeby fosilních paliv pak 98 %. Na základě tohoto výsledku je třeba aplikovat smysluplná opatření hlavně ve fázi provozu obráběcích strojů.

Efektivní využití přírodních zdrojů a energie – rozdílné perspektivy

Efektivnost využití energie a přírodních zdrojů pro výrobní stroje musí být posuzována z různých úhlů. Jen tak lze rozpoznat stávající potenciál a prostřednictvím aktivního přístupu najít řešení, jak snížit energetickou náročnost. Současně musí být zohledněny podmínky pro provoz stroje, potřeby jeho uživatele a prostředí, ve kterém má stroj pracovat. Jako velmi zajímavé opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti se jeví „zvyšování produktivity“. Toho lze dosáhnout organizačními změnami, které nemusí nutně

vyžadovat velké finanční náklady a mohou se projevit výraznou úsporou energie ve vztahu např. k obrobku. Na druhou stranu zařazení takového opatření přímo do legislativy EU se jeví jako těžko realizovatelné.

Samoregulační iniciativa evropského průmyslu výrobních strojů

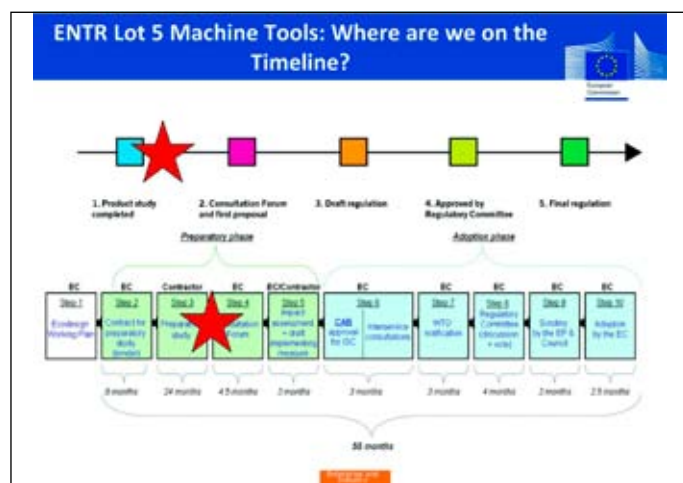
Současně s prací na přípravné studii určené pro výrobní stroje v rámci směrnice 2009/125/EC ErP, zpracovává Evropská asociace výrobců výrobních strojů CECIMO návrh na Samoregulační Iniciativu – SRI. Časový harmonogram je patrný z obr. 1. Partnerem za Českou republiku je Svaz strojírenské technologie. Cílem je oslovit většinu evropských výrobců tak, aby se z této iniciativy stal průmyslem podporovaný řízený proces přispívající k trvalému zvyšování energetické efektivity výrobních strojů. Zvláštní ohled je přitom nutno brát na specifické možnosti malých a středních podniků. Výstupem by mělo být řešení, které umožní identifikovat, měřit, a vyhodnocovat potenciál zaměřený na zlepšování příslušných parametrů výrobních strojů. Postup, jak takového řešení dosáhnout, je znázorněn na obr. 2. Výsledky takto nastaveného procesu by měly být sděleny Evropské komisi. Anonymita zapojených výrobců je přitom garantována. Podle posledních průzkumů uskutečněných CECIMO je možné v příštích třech letech počítat u výrobních strojů s energetickou úsporou cca 5%, srovnáváme-li konečný stav se stroji vyráběnými dnes (state of the art). Nejde o vysokou hodnotu, je třeba si nicméně uvědomit, že výrobci strojů a komponent udělali za poslední tři roky, kdy se ecodesignem zabývají

intenzivněji, velký pokrok. První odhady potenciálu úspory energie, které předpokládaly dvouciferné hodnoty úspor, se totiž ukázaly jako nereálné.

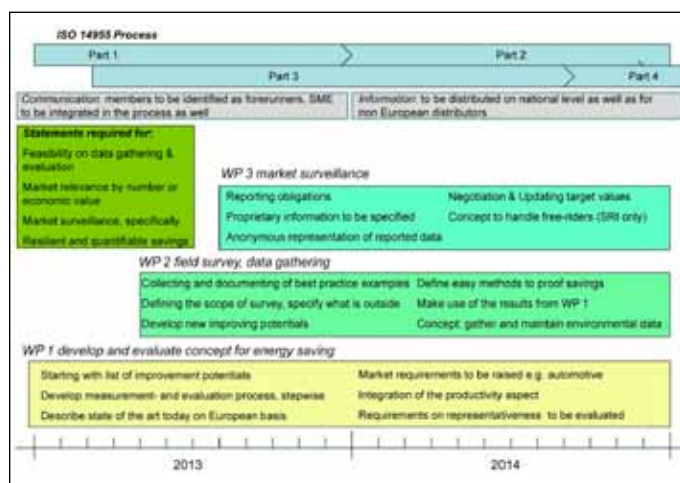
Dne 15. října 2012 prezentovali zástupci asociace CECIMO Evropské komisi projekt včetně definování úkolů (obr. 2) a rozdělení odpovědnosti na všechny účastníky projektu (obr. 3). Evropská komise daný návrh sice přijala, ale otevřenou otázkou stále zůstává financování tohoto projektu. Nad tím, jak dále postupovat v projektu samoregulace výrobních strojů, by se měli zamyslet členové řídicí komise SRI na svém zasedání, které se bude konat 20. listopadu 2012 v Bruselu.

Tyto „pracovní balíky“ budou realizovány v rámci stanoveného projektu, zahrnujícího i pracovní participaci stabilního a zkušeného managementu, využívajícího podpory průmyslu a výzkumných center, viz obr. 3.

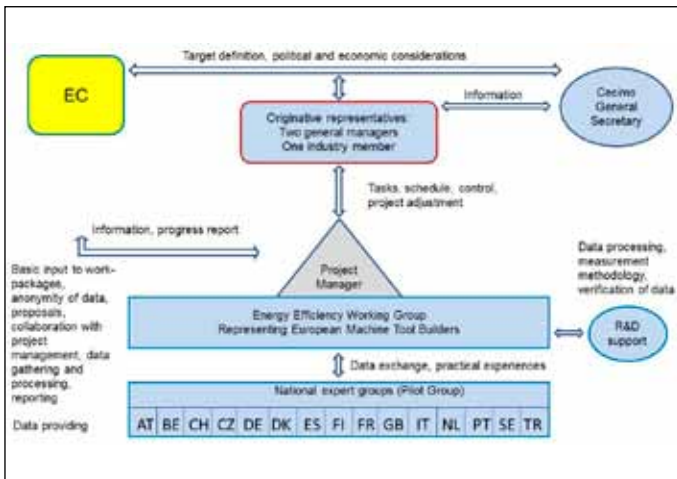
Úkoly zde definované existují zatím pouze ve formě návrhu vycházejícího z jednání pracovní skupiny CECIMO EEWG „Energy Efficiency Working Group“. Jedná se o zcela nový projekt, který vyžaduje značné množství práce, především v oblasti vývoje měřicích metod a vyhodnocovacích procesů zaměřených na profil energetické spotřeby obráběcích strojů. To ovšem přesahuje rámec možnosti EEWG a dobrovolných příspěvků průmyslu. V případě, že se zástupci průmyslu rozhodnou jít cestou samoregulace, pak je nutné zainteresovat na realizaci projektu kvalifikovaný a v dostatečné míře motivovaný management schopný stanovit a také následně plnit reálné cíle. Dále je nutné motivovat tzv. free-riders z oboru výrobních strojů s cílem zajistit relevantní data pro jednotlivé pracovní balíčky. V průběhu tohoto procesu musí být neustále veden dialog se zástupci Evropské komise včetně nutného reportingu a kontroly dosažených výsledků. Uspěšná realizace takového projektu vyžaduje minimálně pět let usilí, odborný přístup, dostatek finančních prostředků a neochvějně přesvědčení, že očekávaných výsledků bude dosaženo.

Obr. 1: Časový harmonogram implementace přípravné studie do legislativy EU. Hvězda ukazuje pozici, na které se proces v současné době nachází.

Obr. 2: Definování úkolů v rámci tří „working packages“ zaměřených na dosažení funkčnosti SRI.

Obr. 3: Definování odpovědností v rámci SRI

Nature of measure	Machine tools level	Module / component level
Minimum environmental performance criteria	Not feasible due to: <ul style="list-style-type: none"> broad spectrum of products, missing statistical data on current performance Application-specific performance 	Feasible, if: <ul style="list-style-type: none"> clearly defined as a performance indicator (e.g. energy efficiency of power transformation)
Power management requirements	Feasible, if generic, possibly based on relative power consumption	Feasible, if generic
Good-design-practice Checklists	Feasible	Feasible
Information / declaration requirements	Feasible	Feasible, but module supplier is required then to provide the information / declaration

Obr. 4: Opatření na úrovni obráběcího stroje a modulu/komponentu

Studie Fraunhoferova institutu

V případě jiné volby, než nabízí cesta samoregulace, připravuje Fraunhoferův institut různá implementační opatření k řešení legislativních požadavků na ecodesign výrobních strojů. Jedná se především o: minimální výkonnostní environmentální kritéria, požadavky na silový management, good-design-practice checklist a požadavky na relevantní informace související s provozem stroje, viz obr. 4.

Stručná charakteristika jednotlivých opatření z tabulky

Minimální výkonnostní environmentální kritéria:

- Stanovení jasných a jednotných pravidel pro výrobce výrobních strojů a/nebo dodavatele modulů
- Kritérium primární důležitosti: spotřeba elektrické energie

Požadavky na silový management:

- Velký potenciál pro snížení spotřeby energie v pohotovostním režimu "ready for operation" ve srovnání s úsporným režimem
- Zajištění manuálního nastavení do úsporného režimu
- Zajištění monitorování spotřeby energie a fungování řídicího systému
- Nastavení času přechodu do úsporného režimu

Good design practice:

účel:

- zohlednění ecoefektivních hledisek
- dokumentace o provedení každého ecodesignového opatření
- odůvodnění v případě neuplatnění ecodesignového opatření

výhody:

- zohledňuje různé druhy technologií a strojů
- široké pokrytí trhu
- velká transparentnost

Požadavky na relevantní informace související s provozem stroje:

- ovlivňuje nakupujícího při volbě stroje – nakupující je seznámen s možnými energeticky úspornými opatřeními uplatněnými při konstrukci stroje (dialog B2B, B2C)
- podporuje obsluhu stroje při uplatňování energeticky úsporných opatření
- dopad na tvorbu strategie při zavádění různých opatření.

Mezinárodní norma

Na základě diskusí a vzniku konkrétních iniciativ na světové úrovni v Japonsku a v Evropě byl zahájen mezinárodní projekt zaměřený na vytvoření normy ISO 14955, která se zabývá postupem pro vyhodnocení dopadů výrobních strojů na životní prostředí. Příprava této normy probíhá současně s vývojem v oblasti samoregulace.

Blue Competence – výrobní stroje

Evropská asociace CECIMO odstartovala iniciativu Blue Competence (<http://www.bluecompetence.net>) na evropské úrovni dne 17. února 2012 v Bruselu. Jedná se o první řízený proces zaměřený na udržitelnost rozvoje výrobní techniky a strojních zařízení. Rozsah zaměření iniciativy Blue Competence a její ekvivalenty v dalších ecodesignových aktivitách jsou patrné z obr. 5. Zhruba ke čtyřiceti stálým uživatelům značky Blue Competence – Alliance Member se dnes řadí i čeští výrobci.

Závěr

Strategie vedoucí k úspoře energie ve výrobě jsou v podstatě dvě a dají se shrnout pod pojmy efektivnost a efektivita výroby. Stra-

tegií efektivnosti je možno chápat ve smyslu „čím méně, tím lépe“. V tomto případě se tedy zaměřujeme na minimalizaci čerpaných zdrojů. Strategie efektivty nabádá „čím více, tím lépe“, a to ve smyslu maximálního využití čerpaných zdrojů. Optimální nastavení těchto strategií vede k reálným úsporám výrobních nákladů. Vzhledem ke komplexnosti oboru výrobních strojů a množství používaných technologií jsou možnosti pro snižování energetické náročnosti velmi různorodé a obecně jen velmi těžko definovatelné. V procesu příprav evropské legislativy zaměřené na energetickou náročnost strojů je český Svaz strojírenské technologie připraven naslouchat zahraničním zkušenostem a návrhům a přitom zásadně prosazovat potřeby českých výrobců.

Zdroj:

- [1] FtK 2012, Tagungsband, Stuttgart
- [2] prezentace Mr. Bennett, ENTR Lot 5, CECIMO General Assembly meeting, 6/2012
- [3] Svět strojírenské technologie 1/2012, Blue Competence – inovační motor pro Evropu
- [4] www.ecomachinetools.eu

Identified Potential Savings re. ENTR Lot 5		
Blue Competence - elements	CECIMO SRI Cluster?	Noted in Fraunhofer study re. CNC MTs?
1. Mass reduction		Task 6 (6.1)
2. Heat recovery systems	✓	Task 6, air & hydraulics
3. Holistic planning		Task 6, Options 7-10
4. Intelligent standby	✓	Task 6, Option 1
5. Optimised component/ machine efficiencies	✓ - VA Process Optimisation	Task 6, various Options
6. Intelligent "learning" re. systems optimisation	✓ - VA Equivalent Resources	?
7. Combinations of technologies & processes	✓ - VA Equivalent Resources	Task 6, various Options
8. Axis & spindle drives: energy recovery		Task 6, Option 10
9. Resource-economy simulation before	✓ - VA Process Optimisation	?

Obr. 5: Výběr opatření z CECIMO SRI a přípravné studie Fraunhoferova Institutu odkazující na Blue Competence.

Jedním z priorit mezi současnými aktivitami Svazu strojírenské technologie je konkrétní podpora technického školství v celé jeho stávající hierarchii a struktuře. Základem kvalitního školství je bezpochyby kvalitní pedagogický sbor technických škol a učilišť, jehož členové dokážou mladé lidi pro studium technických oborů nadchnout, ukázat jim jeho perspektivy a zapojit je i do smysluplných mimoškolních aktivit, jejichž zvládnutí přispěje nejen ke zkvalitnění vzdělanostního základu, ale přinese studentům i potřebný a stimulující pocit spokojenosti z dosažených úspěchů a zástupčiny. Spojení školní teorie s výrobní praxí není ovšem pouze v zájmu pedagogů a studentů, ale také výrobních podniků, jejichž management má možnost výběru budoucích kvalifikovaných pracovníků z řad nejlepších studentů. V rubrice „Vzdělávání“ dnes přinášíme první příspěvek ze série, v níž hodláme představit vynikající střední školy a učiliště v České republice, které jsou dobrým příkladem toho, že reforma technického školství je nejen krokem nutným, ale i uskutečnitelným.

Blanka Markovičová, SST

Mechatronika na VOŠ a SPŠ, Jičín

Mgr. Lea Šikýřová, zástupkyně ředitelky VOŠ a SPŠ, Jičín

O tom, že věda a technika kráčí mílovými kroky kupředu, není pochyb. Jičínská průmyslovka si to velmi dobře uvědomuje, a proto v rámci projektu „Blended learning v mechatronice“ vybudovala se svým partnerem, Technickou univerzitou v Liberci, **nový maturitní studijní obor mechatronika**.

Pro úspěšné zavedení oboru mechatronika byly realizovány tři **projekty financované Evropskou unií**. Dva z **Operačního programu NUTS II Severovýchod** a jeden z **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost**. Smyslem všech projektů bylo vytvoření takového technického zázemí, které umožní posílit praktickou složku výuky, iniciovat intenzivnější zapojení firem a zaměstnavatelů do výuky a upravit výuku tak, aby žáci získali konkrétní praktické zkušenosti požadované od zaměstnavatelů, jež jim následně pomohou získat na trhu práce kvalitní a odpovídající uplatnění.

V průběhu předchozích tří let se usilovně rekonstruovaly laboratoře a nakupovalo nové vybavení. Pedagogové si doplňovali znalosti o **aktuálních novinkách v oblastech moderní automatizace, pneumatických systémů, programování průmyslových počítačů či obráběcích CNC strojů**. Četná školení probíhala přímo ve vzdělávacích centrech renomovaných firem. Na základě nabytých poznatků pak tým pedagogů sestavil **sedm tematicky oddělených výukových materiálů**. Materiály jsou žákům k dispozici v podobě tištěných učebnic i internetového výukového portálu. Žákům a studentům jsme se snažili přiblížit jejich možnosti uplatnění na trhu práce prostřednictvím řady exkurzí do renomovaných firem.

Po několikaměsíčním úsilí jsou pro studenty k dispozici nově vybavené laboratoře umožňující práci s pneumatickými a hydraulickými prvky, PLC automaty a simulačním softwarem. Studenti si tak osvojí práci s prvky ze skutečného světa moderní průmyslové automatizace. Seznámí se s programováním PLC, které si nyní razí cestu z továren dokonce i do našich domovů v podobě inteligentní elektroinstalace. Vyzkoušejí si konstrukce a programování robotických mechanismů na speciálních stavebnicích. Opravdovou mechatronickou lahůdkou je pak pořízení **sady 5 modelů průmyslových automatizovaných linek, které mají za úkol demonstrovat výrobní proces od dodávky materiálu, přes jeho dopravu, ob-**

robení až po kontrolu a třídění. Linky jsou osazeny rozličnými druhy pohonů a čidel, aby bylo možné na vlastní oči vidět a vyzkoušet jejich činnost v reálu. Každá z pěti linek je řízena průmyslovými počítači, které spolu v rámci simulovaného výrobního procesu vzájemně komunikují.

O tom, že vybudování oboru mechatronika přineslo své plody, svědčí úspěchy našich žáků v různých soutěžích.

David Novotný, žák oboru elektrotechnika, se stal vítězem soutěže KYBER ROBOT na Technické univerzitě v Liberci.

Do soutěže vyhlášené Fakultou mechatroniky, informatiky a mezipředmětových studií Technické univerzity v Liberci „KYBER robot 2010“ se zapojili studenti osmi středních škol z celé republiky. Předmětem soutěže byla libovolná kreace malých výukových programů podle volné invence soutěžících. Porota hodnotila choreografii a kreativitu sestavy, využití všech funkcí robota a dodržení časového limitu.

Soutěž měla velmi dobrou úroveň a byla podporována přímo rektorem vysoké školy, garantem soutěže byl prof. Ing. Václav Kopecný, CSc., děkan fakulty. Kromě soutěže „Libovolný robot“, byla vypsána i kategorie „Stavebnice Bioloid“. Naše škola měla zastoupení i v hodnotitelské komisi. V roce 2011 obsadil náš žák ve stejné soutěži 3. místo.

Pravidelně se účastníme soutěže NAPÁJENÍ SLUNCEM, kterou pořádá technická univerzita v Ostravě. V roce 2010 se David Novotný společně s Michalem Rychlým stali vítězi v kategorii robotů s mikroprocesorem.

Obrovským úspěchem bylo v letech 2011 a 2012 vynikající umístění našich žáků na sou-

Jičínští studenti při práci v moderní učebně

těži v programování CNC na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. Díky dobré přípravě se v roce 2011 žák 4. ročníku oboru strojírenství Janu **Řepkovi** podařilo zvítězit v rámci této denní soutěže a postoupit do dalšího kola. Naše škola byla jedinou, která se z Královéhradeckého kraje soutěže zúčastnila. **V roce 2012 slavila naše škola v této soutěži absolutní vítězství. Student Daniel Vaníček se stal absolutním vítězem soutěže v kategorii frézování (systém společnosti Siemens).** Ve čtvrtek 1. listopadu 2012 převzal Daniel Vaníček ocenění z rukou ředitele Svazu strojírenské technologie Ing. Petra Zemánka. Předání ceny proběhlo za přítomnosti Ing. Michala Horáčka z Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a zástupců řady firem z našeho regionu, představitelů města Jičína i zřizovatele naší školy Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Daniel získal i první nabídky na zaměstnání od renomovaných firem.

Pyšní můžeme být i na **postup Jakuba Kutíka a Jana Šíry do finále soutěže mladých mechatroniků Festo 2012 v kategorii PLC – řídicí systémy**. Úroveň soutěžících dvojic byla velice vysoká, přesto se naši žáci dostali z 21 soutěžních týmů mezi šest postupujících.

Za zmínku jistě stojí i to, že škola má řadu vynikajících pedagogů, kteří dovedli své studenty k výše zmíněným úspěchům. Díky jejich společnému úsilí jsme získali **Certifikát školního střediska Siemens pro programování CNC strojů, který má VOŠ a SPŠ Jičín jako jediná střední škola v České republice**.

Obor mechatronika nyní prochází intenzivním vývojem a důsledkem toho je vysoká poptávka na trhu práce po kvalifikované pracovní síle. I proto se průmyslové školy daří udržovat velmi dobrou spolupráci s partnerskými firmami. Vždyť je jedním z nemnoha „dodavatelů“ kvalitních pracovníků.

Slavnostní předávání ceny vítězi Soutěže mladých programátorů CNC obráběcích strojů

EMO

Hannover

The world of metalworking

SEZNAM ČLENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ

ALTA

ARGO
HYTOS

A.S.I.

ASTOS
DOPRAVNÍKY TRÍSEK A FILTRACE

LAPP GROUP

ČKD BLANSKO-OS
SKUPINA ALTA

DIEFFENBACHER

HELTOS

HESTEGO®
PROTECTION SYSTEMS

KOVOSVIT MAS
machine your future

KSK

MIKRONEX®

MOTORJIKOV

PILOUS
PILOUS-TMJ

PRAMET

RENISHAW®
apply innovation™

ReTOS
VARNSDORF s.r.o.

SCHNEEBERGER
MINERALGUSSTECHNIK

SPINEA

Strojimport®

gear5pect®
Gearspect Group a.s.

ŠKODA
ŠKODA MACHINE TOOL
SKUPINA ALTA

ŠMERAL

TAJMAC - ZPS

TECNIMETAL

TGSE
NÁSTROJÁRNA

TOS KUŘIM
SKUPINA ALTA

TOS
OLOMOUC

TOS SVITAVY®

VARNSDORF
TOS

TOSHULIN

TRENS

Vanad

WALTER
KORSA
SKUPINA

WEILER
HOLOUBKOV S. R. O.

ZEBR®

Zkušebna
VUOS...

ZDAS